

Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026- 2028

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	- 2 -
1. ALGEMEEN	- 4 -
VOORWOORD	- 4 -
LEESWIJZER	- 5 -
HOOFDLIJNEN FINANCIËLE GEVOLGEN	- 6 -
BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG	- 11 -
2. PROGRAMMAPLAN	- 13 -
PROGRAMMA 1 - OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID & ALGEMEEN BESTUUR	- 13 -
1.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	- 13 -
1.2 ALGEMEEN BESTUUR	- 17 -
PROGRAMMA 2 - RUIMTELIJKE ORDENING, WONEN EN ECONOMIE	- 22 -
INLEIDING EN MISSIE PROGRAMMA 2	- 22 -
2.1 RUIMTELIJKE ORDENING	- 23 -
2.2 WONEN	- 24 -
2.3 ECONOMIE	- 24 -
PROGRAMMA 3 - BUITENRUIMTE	- 27 -
INLEIDING EN MISSIE PROGRAMMA 3	- 27 -
3.1 BUITENRUIMTE	- 28 -
3.2 KUNST & CULTUUR	- 29 -
3.3 MAATSCHAPPELIJK VASTGOED	- 30 -
PROGRAMMA 4 - FINANCIËN	- 32 -
INLEIDING EN MISSIE PROGRAMMA 4	- 32 -
4.1 FINANCIËN	- 33 -
PROGRAMMA 5 - EDUCATIE	- 36 -
INLEIDING EN MISSIE PROGRAMMA 5	- 36 -
5.1 EDUCATIE	- 36 -
PROGRAMMA 6 - SPORT	- 38 -
INLEIDING EN MISSIE PROGRAMMA 6	- 38 -
6.1 SPORT	- 38 -
PROGRAMMA 7 - SOCIAAL DOMEIN	- 40 -
INLEIDING EN MISSIE PROGRAMMA 7	- 40 -
7.1 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	- 41 -
7.2 KWETSBARE GROEPEN	- 42 -
7.3 PARTICIPATIEWET	- 43 -
7.4 JEUGDZORG	- 43 -
7.5 ZORG & WELZIJN	- 43 -
7.6 WIJKTEAMS	- 43 -
NIET IN VOORGAANDE PROGRAMMA'S VERANTWOORDE BATEN EN LASTEN ..	- 46 -
INLEIDING	- 46 -
1. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	- 46 -
2. OVERHEAD	- 48 -
3. VENNOOTSCHAPSBELASTING (VPB)	- 50 -
4. ONVOORZIEN	- 50 -
3. PARAGRAFEN	- 51 -
PARAGRAAF 1 - LOKALE HEFFINGEN	- 51 -
PARAGRAAF 2 - WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	- 59 -
PARAGRAAF 3 - FINANCIERING	- 70 -
PARAGRAAF 4 - ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	- 75 -
PARAGRAAF 5 - BEDRIJFSVOERING	- 86 -
PARAGRAAF 6 - VERBONDEN PARTIJEN	- 88 -
PARAGRAAF 7 - GRONDBELEID	- 97 -
PARAGRAAF 8 - WET OPEN OVERHEID	- 99 -

4. FINANCIËLE BEGROTING	- 101 -
FINANCIËLE SAMENVATTING	- 101 -
INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	- 102 -
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	- 106 -
UITGANGSPUNTEN MEERJARENRAMING	- 106 -
MEERJAREN BALANS	- 108 -
EMU-SALDO	- 108 -
5. BIJLAGEN	- 110 -
BIJLAGE 1 - INVESTERINGEN	- 110 -
BIJLAGE 2 - RESERVES EN VOORZIENINGEN	- 111 -
BIJLAGE 3 - SUBSIDIEPLAFOND 2025	- 113 -
BIJLAGE 4 - OVERZICHT VAN DE BEGROTING OP TAAKVELDEN	- 114 -
BIJLAGE 5 - VERTREKPUNT BEGROTING 2025 - 2028	- 115 -
BIJLAGE 6 - AFKORTINGENLIJST	- 117 -

1. ALGEMEEN

Voorwoord

Albrandswaard solide op weg naar de toekomst

Het college is ruim 2 jaar onderweg met de uitvoering van het raadsprogramma en het college werkprogramma waarvoor de gemeenteraad eind 2022 via een begrotingswijziging geld beschikbaar heeft gesteld. De ambities zijn vorig jaar doorgerekend in een 10-jarenperspectief zodat we vertrouwen kunnen hebben dat investeringen in grote projecten lonen. We zijn blij dat we een programma begroting kunnen presenteren die voor 2025 structureel sluit. Door scherp te begroten zijn we erin geslaagd een grote ombuigingsoperatie voor 2025 te voorkomen waardoor het toezichtregime van de provincie ongewijzigd is gebleven. Komend jaar zijn wij vol aan slag om de ambities op het gebied van onder andere wonen, zorg, veiligheid en verkeer te realiseren. Dit doen wij met onze nieuwe organisatie in opbouw nadat de BAR-organisatie per 1 januari 2024 werd ontvlochten.

Een structureel sluitende begroting voor 2025 betekent niet dat er geen uitdagingen zijn en wij op onze lauweren kunnen gaan rusten. Al geruime tijd weten we dat gemeenten vanaf 2026 te maken krijgen met een andere verdeling van het Gemeentefonds. Financiële tekorten dreigen als er op weg naar de Voorjaarsnota 2026 geen fundamentele keuzes worden gemaakt. Immers naar de huidige inzichten en gegevens sluiten de jaren na 2025 niet structureel. Over 2026 wordt vaak gesproken als “het ravijnjaar”. In Albrandswaard spreken we liever over “het jaar van de keuzes die Albrandswaard een solide toekomst garanderen”. Wij wachten niet op oplossingen die mogelijk worden geboden door de rijksoverheid omdat veel gemeenten in dezelfde omstandigheden verkeren. Nee, samen met de gemeenteraad gaan wij een proces in dat zorgt voor een sluitende begroting ook na 2025. Dit proces is al gestart en in het laatste kwartaal van 2024 gaan we samen met de gemeenteraad de ideeën bespreken en vertalen naar (bijgestelde) ambities voor de komende jaren. Het college kijkt uit naar dit proces en is ervan overtuigd dat wij met elkaar ervoor kunnen zorgen dat Albrandswaard nog steeds op weg is naar een mooie en solide toekomst.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Mario Bianchi, wethouder Financiën

Leeswijzer

Planning & Control cyclus

De Programmabegroting is één van de producten van de Planning & Control-cyclus. De basis voor deze begroting is de door u vastgestelde Voorjaarsnota.

Het beleid komt uit het in december 2022 vastgestelde CollegeWerkProgramma. Hierin is nieuw beleid t/m 2026 bepaald en vastgesteld. In deze Programmabegroting is dus uitgegaan van het beleid uit het CWP, waarbij dit verder financieel is doorgerekend. Daarnaast is in deze begroting het nieuwe beleid, met als dekking de stelpost voor het nieuwe beleid, zo goed als mogelijk financieel doorgerekend en verwerkt, inclusief de bijbehorende investeringskredieten.

In 2025 zullen twee tussenrapportages verschijnen waarin aan de raad de afwijkingen gerapporteerd worden met betrekking tot de uitvoering van de in de begroting opgenomen plannen.

Indeling van de begroting

Artikel 7 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat een begroting ten minste bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting.

De beleidsbegroting dient vervolgens te bestaan uit:

- het programmaplan, en
- de paragrafen.

De financiële begroting dient ten minste te bestaan uit:

- het overzicht van baten en lasten en de toelichting, en
- de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Opbouw van de begroting

Hoofdstuk 1 geeft een overzicht van de begroting op financiële hoofdlijnen. Hierin is te zien hoe de verwerkte financiële mutaties doorwerken, om zo vanuit de Voorjaarsnota tot de begroting te komen. Tevens worden de belangrijkste mutaties in dit hoofdstuk toegelicht.

In hoofdstuk 2 is het programmaplan opgenomen, waarin de programma's van deze begroting centraal staan. Per programma zijn achtergrond en politiek taakveld beschreven. Omdat een programma vaak een breed taakveld bestrijkt, zijn de programma's onderverdeeld in programmaonderdelen.

In hoofdstuk 3 zijn de paragrafen opgenomen. Dit zijn de paragrafen, zoals deze zijn voorgeschreven in het BBV. Ze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van belang zijn voor het realiseren van de programma's. Deze informatie komt in de begroting veelal versnipperd voor en is daardoor minder inzichtelijk voor de gemeenteraad.

Hoofdstuk 4 bevat de financiële begroting. Hierin worden de hoofdstukken 1 tot en met 3 uitgewerkt in een gedetailleerd overzicht van de financiële positie van de gemeente.

In de bijlagen zijn de volgende overzichten opgenomen:

1. Investerings met economisch en maatschappelijk nut;
2. Reserves en voorzieningen;
3. Subsidieplafond 2025;
4. Overzicht van de begroting op taakvelden, en
5. Vertrekpunt begroting 2025-2028.

Hoofdlijnen financiële gevolgen

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Saldo primitieve begroting	12.200	-1.981.900	-1.118.900	-987.900
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2023	106.800	17.800	17.800	17.800
Structurele gevolgen 1e tussenrapportage 2024	-1.448.000	-1.539.700	-863.500	716.500
Stand na 1e tussenrapportage 2024	-1.329.000	-3.503.800	-1.964.600	-253.600
Nog te verwerken financierings- en afschrijvingslasten	-268.000	-879.000	-2.168.000	-2.496.000
Dekking uit stelpost nieuw beleid	968.800	1.278.800	1.893.800	1.893.800
Meicirculaire 2024	-557.100	268.500	159.400	202.700
Uitgangspunt Voorjaarsnota 2025	-1.185.300	-2.835.500	-2.079.400	-653.100
Voorjaarsnota 2025				
B. Rekenkundige en algemene kaders	-1.241.200	-2.099.300	-3.147.300	-4.110.100
C. Actuele en autonome ontwikkelingen	-350.000	-50.000	-20.000	-20.000
D. Bedrijfsvoering	-558.700	-619.200	-619.200	-619.200
E. Investerings	25.400	27.000	24.500	27.000
F. Gevolgen gemeentelijk belastingbeleid	-	-	-	200.000
Totaal na Voorjaarsnota 2025	-3.309.800	-5.577.000	-5.841.400	-5.175.400
Aanpassingen in begroting 2025				
Indexering materiële zaken	-86.000	-	-	-
Diverse besparingen 2025 en verder	1.554.300	1.619.300	1.619.700	1.694.700
Aansluiting bij subsidieplafond	72.100	-40.700	-40.700	-40.700
Vrijval van opgenomen SWO-budget vanuit 2024	6.775.600	6.559.200	6.559.200	6.559.200
Vrijval van eigen personeelsbegroting vanuit 2024	7.714.800	7.542.800	7.542.800	7.542.800
Opgenomen nieuwe personeelsbegroting 2025	-14.490.300	-14.490.300	-14.490.300	-14.490.300
Toename baten uit heffingen afval en riolering	278.300	252.000	251.800	251.400
Toename OZB-baten	28.500	99.000	97.300	231.400
Stelpost voor doorbelasting uren investeringen	132.200	130.400	130.400	126.800
Vrijval reserve afvalstoffenheffing en correctie op afschrijvingen	135.800	76.700	879.000	989.500
Aansluiting bij bijdrage aan De Bedrijfsvoeringspartner incl. BTW	88.400	87.700	88.500	88.500
Mutaties kapitaallasten	-134.400	-450.100	-1.214.000	-1.228.000
Reservemutaties flexwoningen en huurkosten pand Irenestraat	95.000	364.100	364.100	364.100
Overige mutaties	15.000	25.800	59.800	23.900
Saldo begroting na wijzigingen	-1.130.500	-3.801.100	-3.993.800	-3.062.100

+/+ is voordelig

-/- is nadelig

Toelichtingen

Algemene en technische correcties

Bij de Voorjaarsnota wordt een globale inschatting gegeven van de financiële uitwerking van rekenkundig kaders. Pas bij het opstellen van de programmabegroting worden budgetten op detailniveau doorgerekend en aangepast. Hierdoor treden verschillen op. Vooral bij de laatste jaarschijf (2028) is dit het geval. Deze is nieuw en wordt voor de Voorjaarsnota in eerste instantie gekopieerd vanuit de laatst bekende jaarschijf (2027).

Personeelsbegroting Albrandswaard

Per 1-1-2025 verandert het juridisch werkgeverschap van de SWO. Dit betekent dat alle medewerkers per deze datum in dienst treden van de gemeente Albrandswaard. Als gevolg hiervan zal ons 'fte-totaal' toenemen naar 159,84.

De bijdrage die we begroot hadden aan de gemeente Ridderkerk voor de SWO is hiermee komen te vervallen. De personeelsbegroting van onze gemeente zal in 2025 € 14.490.300 bedragen. Samen met het personeelsdeel van de bijdrage aan De Bedrijfsvoeringspartner, bedragen de totale personeelskosten in onze begroting iets meer dan € 20 miljoen in 2025.

Belangrijkste ontwikkelingen

In de begroting 2025 - 2028 zitten opnieuw veel ontwikkelingen. Naast de autonome ontwikkelingen, is de oorzaak hiervan tweeledig; enerzijds is gezocht naar zoveel mogelijk financieel-technische aanpassingen om de begroting in 2025 in ieder geval structureel sluitend te maken, en anderzijds verandert de situatie omtrent de SWO. Hierdoor vinden er veel mutaties plaats in de personeelsbegroting en de SWO-bijdrage.

Hieronder volgt een overzicht van de ontwikkelingen zoals ze in het overzicht hierboven ('Aanpassingen in begroting 2025') worden genoemd.

Indexering materiële zaken

In de Voorjaarsnota zijn bedragen opgenomen voor de indexering van materiële- en personele zaken, op basis van percentages uit de meicirculaire 2024. Om de materiële zaken in de begroting volledig te kunnen indexeren in 2025, met het percentage uit de meicirculaire, was het opgenomen bedrag in de Voorjaarsnota te laag. Als gevolg hiervan hebben we € 86.000 aanvullend moeten boeken als lasten.

Diverse besparingen 2025 en verder

Na de Voorjaarsnota is intern een traject opgestart om bij alle clusters mogelijke besparingen op te halen, zowel besparingen die financieel-technisch van aard zijn, als besparingen die eerst nader onderzoek behoeven en niet zomaar ingeboekt kunnen worden. De meeste aangedragen financieel-technische besparingen zijn verwerkt in de begroting. Dit betreft met name ruimte in budgetten welke al meerdere jaren niet benut wordt, alsmede diverse bijstellingen van te laag geraamde baten.

Aansluiting bij subsidieplafond

Om volledig aan te sluiten bij het vast te stellen subsidieplafond (zie ook bijlage 3 van deze begroting), konden we voor 2025 een bedrag van € 72.100 laten vrijvallen. Voor 2026 en verder heeft de aansluiting een nadelig effect.

Vrijval SWO-budget en mutaties personeelsbegroting

Vanwege de overgang van het juridisch werkgeverschap van Ridderkerk naar Albrandswaard, vervalt de SWO-bijdrage per 1-1-2025. Hierdoor hebben we de oorspronkelijk geraamde bedragen m.b.t. de SWO voor 2025 en verder teruggebracht naar € 0,00. Dit leverde een financieel voordeel op van ongeveer € 6,7 mio. Dit voordeel is vervolgens gebruikt om de eigen personeelsbegroting mee te kunnen financieren. Voor 2025 is de eigen personeelsbegroting uiteindelijk budgetneutraal uitgekapt t.o.v. 2024. Voor de komende jaren houden we rekening met stijgingen als gevolg van cao-ontwikkelingen.

Toegenomen baten afval, riool en OZB

Om zoveel mogelijk kostendekkend te kunnen blijven werken, zijn de tarieven voor afval en riool toegenomen t.o.v. 2024. Dit leidt tot additionele baten in de begroting. De OZB-opbrengsten worden jaarlijks herzien als gevolg van areaaluitbreidingen. We gaan jaarlijks uit van een opbrengststijging van 3% t.o.v. het voorgaande jaar. Voor de OZB niet-woningen geldt een additionele verhoging van 2% voor de jaren 2024 t/m 2027. In 2028 is een groot effect zichtbaar als gevolg van de prognose m.b.t. areaaluitbreiding.

Stelpost uren investeringen

Voorheen werd in de begroting rekening gehouden met een doorbelasting van geschreven uren op projecten en investeringen, waardoor de lasten in de exploitatie lager werden. Dit willen we weer nieuw leven inblazen, door dit weer opnieuw op te nemen in de begroting, zeker met de geplande investeringen in de komende jaren. De uren die nu zijn opgenomen, zijn een schatting op basis van het huidige investeringsvolume.

Vrijval reserve afvalstoffenheffing en correctie op afschrijvingen

Een aantal jaren geleden is de reserve afvalstoffenheffing in het leven geroepen om eenmalig de stijging van de afvalstoffenheffing te temperen. In de reserve is uiteindelijk meer geld gestort dan achteraf nodig bleek te zijn. Sindsdien zijn er geen mutaties meer geweest. Om deze reden is besloten om de reserve volledig terug te storten naar de algemene reserve.

Op de afschrijvingen hebben we een correctie doorgevoerd, omdat bepaalde afschrijvingen per abuis dubbel geboekt waren.

Aansluiting bijdrage De Bedrijfsvoeringspartner (DBP)

In de Voorjaarsnota hebben we een aansluiting gemaakt de bijdragen van alle verbonden partijen. Bij DBP was dat nog niet goed gegaan, en hebben we een aanvullende aanpassing gemaakt. Tevens hebben we hierin de kostprijsverhogende BTW meegenomen.

Mutatie kapitaallasten

Elk jaar worden de kapitaallasten opnieuw berekend, waarbij ook de nieuw aangenomen kredieten worden meegenomen. Afhankelijk van de hoogte van de geplande investeringen en de omslagrente, leidt dit jaarlijks tot een voor- of nadeel. Gezien het toenemende investeringsvolume in de komende jaren, nemen de kapitaallasten jaarlijks toe.

Reservemutaties flexwoningen en huurbaten pand Irenestraat

Bij het aannemen van het totale investeringskrediet omtrent de flexwoningen, is tevens besloten dat de financiële afwikkeling voor de gemeente budgetneutraal dient te zijn. Tegenover de lasten voor de pacht van de grond en de afschrijvingen op de verschillende dealkredieten, staat een onttrekking uit de reserve Migratie & Wonen. Deze reserve is, en wordt, gevoed door het deel wat we jaarlijks niet hebben uitgegeven van de ontvangen bijdragen van het Rijk m.b.t. de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Deze regeling loopt nog tot en met het eerste kwartaal van 2025.

Overige mutaties

De overige mutaties zijn allen kleiner dan € 50.000 en worden daarom niet nader toegelicht.

Overzicht opbouw Algemene uitkering

In de meicirculaire 2024 is de nieuwe financieringssystematiek, de koppeling van het accres aan het gemiddelde van het bruto binnenlands product over de laatste acht jaar, vervroegd ingegaan. In plaats van in 2027, heeft het Rijk de nieuwe systematiek al in 2024 in laten gaan. Dit leidt tot lagere ontvangsten vanuit het loon-prijsaccres voor alle jaren, omdat de indexatiepercentages lager zijn in de nieuwe methodiek. De ontvangsten vanuit het volumeaccres zijn in 2024 en 2025 eveneens lager, maar nemen weer toe vanaf 2026 omdat de uitgekeerde tranches vanaf 2024 structureel worden opgenomen, in plaats van incidenteel.

Desalniettemin zijn de totale ontvangsten vanuit beide accressen jaarlijks negatief geworden, met het grootste effect in 2025. De negatieve bijstelling in dat jaar bedraagt € 1.682.000.

Bovenstaande wordt deels opgevangen door het schappen van de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026, wat jaarlijks (vanaf 2026) ongeveer € 708.000 oplevert, en door het ontvangen van een incidentele compensatie vanaf 2024 vanwege de vernieuwde systematiek. Deze compensatie loopt af van € 746.000 in 2024 naar € 91.000 in 2028. Verder ontvangt de gemeente in 2025 een eenmalig bedrag van € 445.000 vanwege het nog niet realiseren van de eerder aangekondigde besparingen in de Jeugdzorg, door het kabinet Rutte-IV.

De totale effecten van alle mutaties vanuit de meicirculaire 2024, zoals die zijn verwerkt in de begroting 2025, worden hieronder weergegeven.

Ontwikkeling Algemene uitkering	2025	2026	2027	2028
Meicirculaire 2024	-557.100	268.500	159.400	202.700
Vrijval stelpost jeugd	0	0	0	0
Totaal correcties Algemene uitkering	-557.100	268.500	159.400	202.700

+/+ is positief

-/- is negatief

Provinciaal toezicht

De door de raad vastgestelde begroting 2025 dient vóór 15 november 2024 aan de provincie te worden toegestuurd ter goedkeuring. De provincie toetst of de gemeentebegroting voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten en provinciale regelgeving. De minste vorm van provinciaal toezicht is repressief toezicht. Dit betekent dat een gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en begrotingswijzigingen kan uitvoeren. Daarbij is leidend dat de structurele lasten gedekt moeten zijn door structurele baten (zgn. 'materieel begrotingsevenwicht'). Om in beeld te brengen of de begroting materieel in evenwicht is, moet het begrotingssaldo gecorrigeerd worden met het saldo van incidentele baten en lasten. Wat het effect daarvan is voor de gemeente Albrandswaard, is opgenomen in onderstaande tabel.

Structureel meerjarensaldo exclusief incidentele baten en lasten

Presentatie van het structurele begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Saldo baten en lasten	-1.756	-4.749	-4.754	-3.822
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	626	948	760	760
Begrotingssaldo	-1.131	-3.801	-3.994	-3.062
Saldo incidentele baten en lasten	-1.445	-1.122	-1.092	-1.092
Gecorrigeerd saldo	315	-2.679	-2.902	-1.970

+/+ is positief

-/- is negatief

Een overzicht en toelichting op de incidentele posten is te vinden in hoofdstuk 4: Financiële begroting.

Indien de begroting niet materieel in evenwicht is, kan de gemeente onder preventief provinciaal toezicht worden geplaatst. Dit betekent dat een gemeente de begroting en begrotingswijzigingen pas mag uitvoeren na voorafgaande goedkeuring van de provincie.

Begroting in één oogopslag

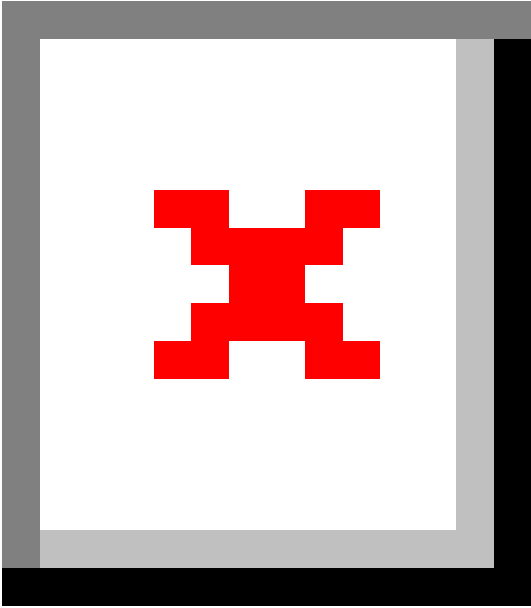
Baten per programma

Programma	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	-855.700	-855.700	-855.700	-855.700
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	-4.206.900	-4.256.500	-6.929.400	-7.048.000
3 Buitenruimte	-9.990.700	-9.723.200	-9.694.900	-9.755.300
4 Financiën	-875.700	-872.000	-1.147.000	-1.222.000
5 Educatie	-470.100	-470.100	-470.100	-470.100
6 Sport	-439.100	-439.100	-439.100	-439.100
7 Sociaal Domein	-4.851.300	-4.851.300	-4.851.300	-4.851.300
9 Overige Baten en Lasten				
9.1-Algemene dekkingsmiddelen	-50.827.400	-50.801.300	-52.743.800	-54.704.800
9.2-Overhead	-394.100	-390.500	-390.500	-383.300
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	-51.221.500	-51.191.800	-53.134.300	-55.088.100
Totaal baten	-72.911.000	-72.659.700	-77.521.800	-79.729.600

Lasten per programma

Programma	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	7.426.400	8.088.600	8.116.200	8.076.400
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	6.150.000	6.149.300	8.797.500	8.913.800
3 Buitenruimte	17.246.400	17.008.000	17.073.400	17.174.300
4 Financiën	78.600	1.965.600	3.097.100	3.961.600
5 Educatie	3.234.800	3.177.700	3.171.600	3.224.000
6 Sport	1.827.500	1.837.500	2.575.300	2.484.700
7 Sociaal Domein	26.444.400	26.123.300	26.145.000	26.144.300
9 Overige Baten en Lasten				
9.1-Algemene dekkingsmiddelen	522.800	1.008.500	1.439.000	1.712.200
9.2-Overhead	11.028.500	11.020.400	11.018.600	11.018.500
9.3-Vennootschapbelasting	7.100	6.900	6.900	6.900
9.4-Onvoorzien	75.000	75.000	75.000	75.000
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	11.633.400	12.110.800	12.539.500	12.812.600
Totaal lasten	74.041.500	76.460.800	81.515.600	82.791.700

Dekking van en naar programma's

2. PROGRAMMAPLAN

Programma 1 - Openbare Orde en Veiligheid & Algemeen Bestuur

1.1 Openbare Orde en Veiligheid

Inleiding

Veilige leefomgeving voor iedereen

In Albrandswaard hebben we oog voor elkaar. We zorgen samen met inwoners, ondernemers en partners, zoals politie, de brandweer en het buurtpreventieteam voor de veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Dat doen we door criminaliteit en overlast te voorkomen waar dat kan maar ook door op te treden als het nodig is. De komende jaren zal er naast de reguliere taken sprake zijn van een vijftal speerpunten: Jeugd en Jongeren aanpak, Integrale aanpak Zorg en Veiligheid, High Impact Crimes, Zichtbare Handhaving en Toezicht en Ondernijning.

Jeugd en Jongerenaanpak

In Albrandswaard is besloten tot een integrale jongerenaanpak. Een aanpak gericht op het in kaart brengen van de aard en omvang van de overlast van jongeren maar ook op het voorkomen van overlast. Doormiddel van jeugdacties, jongerenbijeenkomsten en voorlichting ten aanzien van verdovende middelengebruik, wapenbezit en geweld wordt hierop ingezet. Het is belangrijk dat scholen en sportverenigingen vroeg signaleren wanneer het niet goed gaat met een van hun leerlingen of leden. Immers wij willen dat onze jongeren veilig kunnen opgroeien. Meldingen van inwoners zijn van belang om in te spelen op aandachtspunten. Samen met jongerenwerkers, boa's en politie wordt contact gelegd met overlast gevende jongeren en omwonenden c.q. melders om samen tot een oplossingen te komen.

Integrale aanpak Zorg en Veiligheid

De meldingen van overlast door personen met onbegrepen gedrag zijn nog steeds hoog, maar de afgelopen twee jaar stabiel. Door vroeg signaleren en een goede samenwerking tussen de partners in de zorg en veiligheid kunnen we tijdig hulp bieden of ingrijpen. Er is een coördinator aangesteld die een integrale aanpak nastreeft gericht op adequate oplossing van problemen op het Zorg en Veiligheidsterrein zowel individueel als beleidsmatig ook weer gericht op voorkomen, aanpakken en doorpakken. Daarnaast implementeren we een op- en afschaalmodel om casuïstiek op het gebied van woonoverlast gestalte te geven.

Zichtbare Handhaving en Toezicht

Zien en gezien worden is ons uitgangspunt. Inwoners moeten veilig zijn en zich veilig voelen in onze gemeente. Dat betekent specifiek inzetten op gebieden waar dat nodig is en inwoners dat vragen. Met meer zichtbare toezicht en handhaving door o.a. een spreekuur, het deelnemen aan preventieve acties en bijeenkomsten, als ook door cameratoezicht bij de metrostations werken we aan meer veiligheid en een groter veiligheidsgevoel in onze gemeente.

Ondernijning

In Albrandswaard pakken we ondernijning aan. Met de aanpak van ondernijning voorkomen en bestrijden we samen met onze partners de onzichtbare criminaliteit. Deze criminaliteit ondernijnt het gezag en tast het vertrouwen van de samenleving in de autoriteiten aan. Door middel van voorlichting en campagnes zorgen wij voor meer bewustwording onder ketenpartners, bewoners en ondernemers. Wij organiseren bedrijvencontroles met onze partners zoals Politie, ROBT, RDW, DCMR en Stedin. Verder vergroten en delen we kennis binnen ons netwerk en gaan we intensiever samenwerken met onze partners.

Wat willen we bereiken

Onze jongerenaanpak leidt ertoe dat jongeren veilig en gezond opgroeien zonder dat overlast wordt ervaren of dat zij in criminaliteit vervallen. Met partners uit het zorg en veiligheid domein zorgen we ervoor dat we in een vroeg stadium hulp bieden of ingrijpen in complexe situaties en bij mensen met onbegrepen gedrag voordat escalatie plaatsvindt. Met meer zichtbaar toezicht en handhaving in specifieke gebieden van onze gemeente wordt het veiligheidsgevoel van onze inwoners vergroot. Dit geldt ook voor de aanpak van High Impact Crimes.

Door aanpak van ondermijning zorgen we ervoor dat onze samenleving veilig is en er bewustzijn is ten aanzien van de risico's.

Doelstellingen

CWP 1.1.1 Overlast en criminaliteit in Albrandswaard vroegtijdig signaleren, voorkomen en tegengaan.

Maatregelen

CWP 1.1.1b Samen met onze partners, ondernemers en inwoners zorgen we dat het jaarlijks actieplan wordt uitgevoerd.

Inwoners zijn veilig en voelen zich veilig in Albrandswaard.

CWP 1.1.1c Aanstellen Coördinator zorg en veiligheid

CWP 1.1.1d Pilot om de rol van de wijkbrandweer te vergroten

Doelstellingen

CWP 1.1.2 Overlast van jeugd in Albrandswaard voorkomen en tegengaan.

Maatregelen

CWP 1.1.2a Samen met politie en jongerenwerk de integrale aanpak (Jeugdoverlast) uitvoeren.

Vroegtijdig kunnen inspelen op ervaren overlast. Weten wat er speelt en dus gericht kunnen handelen.

Doelstellingen

CWP 1.1.3 Het gevoel van veiligheid vergroten door een betere (meer) zichtbaarheid van toezicht en handhavers op straat.

Maatregelen

CWP 1.1.3a We doen minimaal 4x per jaar preventieve acties om inwoners en ondernemers te informeren over het voorkomen van inbraken en diefstallen.

Inwoners weten hoe zij hun eigen veiligheid in en rondom hun woning kunnen vergroten.

CWP 1.1.3b Samen met de politie zetten we acties in op de hotspots in de gemeente.

Het aantal inbraken en diefstallen is blijvend lager.

CWP 1.1.3c Cameratoezicht bij metrostations.

Het aantal meldingen van fietsendiefstal verlagen.

CWP 1.1.3d Zichtbaarheid handhaving vergroten op basis van signalen; opstellen jaarplan, extra inzet BOA's en samenwerking partners versterken.

Vergroten zichtbaarheid handhavers voor inwoners.

CWP 1.1.3e We bespreken regelmatig de veiligheid en het veiligheidsgevoel rond de klinieken. We werken samen met Antes, Fivoor, politie en onwonenden o.a. via de klankbordgroepen.

Inwoners in de omgeving van de klinieken in Albrandswaard voelen zich voldoende veilig.

Doelstellingen

CWP 1.1.4 Perspectief bieden aan personen met multi-problematiek en overlast terugdringen van personen met complexe problematiek waaronder verward gedrag.

Maatregelen

CWP 1.1.4a Bevorderen van de samenwerking tussen de zorg- en veiligheidspartners door actieve participatie en regie in netwerk.

Goed toegankelijke zorg en hulpverlening, vroegsignalering van problematiek en minimale overlast voor de Albrandswaardse samenleving.

CWP 1.1.4b Opstellen van een integrale aanpak waarin rollen, verantwoordelijkheden, taken en de wijze van samenwerking zijn vastgelegd. Opstellen van convenant tussen de partners.

Terugdringen van overlast door personen met verward gedrag.

Doelstellingen

CWP 1.1.5 Zien en gezien worden is het motto bij ondermijning. We voorkomen dat criminelen of criminele organisaties (on)bewust worden gefaciliteerd bij criminele praktijken. We gaan verweving van de onder- en bovenwereld tegen.

Maatregelen

CWP 1.1.5a Door voorlichting vergroten we de bewustwording onder bewoners en ondernemers.

Bewustwording vergroten over ondermijning en het voorkomen van onbewuste verweving of onbewust faciliteren.

CWP 1.1.5b Kennisontwikkeling door, en samenwerking met, bijzondere partners zoals RIEC, Douane, DCMR en CCC.

Voldoende kennis en ervaring voor de lokale aanpak van ondermijning.

1.2 Algemeen Bestuur

Inleiding

Een frisse blik op lokaal bestuur

Het bestuur van Albrandswaard is effectief in haar communicatie met regionale partners zoals de MRDH, VRR, Landschapstafel, Jeugdhulp, NRIJ etc. We zijn helder over onze besluiten en zijn duidelijk over waarom soms toch een besluit moet worden genomen dat afwijkt van de wensen van inwoners, ondernemers, verenigingen of een maatschappelijke partner.

Wijkregie

Wij willen als bestuur weten wat er leeft bij onze inwoners. Maar ook helpen we ideeën en initiatieven mogelijk te maken. Zo merken inwoners dat het de moeite waard is om in gezamenlijkheid met elkaar bij te dragen aan hun woonomgeving. Wijkregie ondersteunt en maakt mogelijk dat inwoners aan de slag gaan met hun plannen. Dat doen we door regelmatig en goed contact te hebben met inwoners en hen te vragen om mee te denken. Dit betekent ruimte geven en vertrouwen bieden voor ideeën en initiatieven. En ook heel praktisch mensen de weg wijzen of vragen om mee te helpen bij plannen voor hun buurt of wijk. Hierdoor voelen inwoners zich meer betrokken bij hun eigen leefomgeving en zijn ze eerder bereid om opnieuw een bijdrage te leveren.

Dienstverlening

Onze dienstverlening staat dagelijks in het teken van onze inwoners en ondernemers. Samen met hen werken we aan de verbetering van die dienstverlening maar erkennen dat we hierbij soms tegen grenzen aanlopen. Natuurlijk vinden wij het belangrijk dat iemand die ons belt of op een andere manier benadert, op een andere manier snel geholpen wordt. Nóg

belangrijker vinden wij dat deze inwoner of ondernemer tevreden is over hoe hij of zij geholpen is, ook al duurt het wat langer. De gedeeltelijke ontvlechting van de BAR-organisatie krijgt de komende periode zijn beslag. We gebruiken deze verandering zoveel mogelijk om onze gemeentelijke dienstverlening beter aan te laten sluiten op de behoeften van inwoners en bestuur, waarbij tevens de kracht en eigenheid van onze gemeente meer tot hun recht komen.

Op het gebied van online dienstverlening gaat het enorm snel. Er is sprake van continu nieuwe wetgeving waaraan we hebben te voldoen en die uitgaat van het bieden van makkelijke en betrouwbare online dienstverlening door de gemeente. Wij realiseren ons dat nieuwe wetgeving soms ook belemmerend werkt. Juist daar ligt onze uitdaging. Samen met onze inwoners ontdekken waar het toch makkelijk, efficiënt en begrijpelijk blijft, rekening houdend met deze nieuwe wetgeving, en vooral dat de basis op orde blijft.

Wat willen we bereiken

Heldere, duidelijke, en herkenbare communicatie met onze inwoners.

Inwoners van Albrandswaard zijn bereid een bijdrage te leveren aan hun wijk of buurt.

Onze dienstverlening is persoonlijk, gemakkelijk en betrouwbaar.

Wat doen we al

- Implementatie wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer.
- Vernieuwen website.
- Online aanvragen verlenging rijbewijs.
- Verder ontwikkelen e-Diensten Burgerzaken en Maatschappij.
- Organiseren van laagdrempelige contactmomenten.
- Faciliteren en stimuleren van burgerinitiatieven t.b.v. de verbetering leefbaarheid.
- Bevorderen van de samenwerking tussen organisaties

Doelstellingen

CWP 1.2.1 Heldere, duidelijke, en herkenbare communicatie met onze inwoners.

Maatregelen

CWP 1.2.1a We zoeken inwoners op. We organiseren ontmoetingsmomenten, fysiek en digitaal. Inwoners worden voorafgaand aan besluitvorming betrokken, bij de start van elke ontwikkeling worden inwoners geïnformeerd.

Inwoners weten welke belangrijke ontwikkelingen er zijn in Albrandswaard en hebben het gevoel dat ze tijdig worden betrokken. Inwoners vinden dat ze actief en op tijd betrokken worden bij zaken die hen aangaan.

CWP 1.2.1b Bij de start van een participatieproces starten we een campagne gericht op de doelgroep, zodat inwoners tijdig op de hoogte zijn van de ontwikkeling en de mogelijkheid om te participeren.

Ondersteunen participatie. Mensen weten wanneer ze op wat voor manier betrokken worden.

Doelstellingen

CWP 1.2.2 Inwoners van Albrandswaard zijn bereid een bijdrage te leveren aan hun wijk of buurt. Inwoners zijn bereid om mee te praten over vraagstukken waarbij de gemeente om de mening van haar inwoners vraagt. Inwoners weten wijkregie te vinden.

Maatregelen

CWP 1.2.2b Meer Albrandswaarders doen mee, onder dit motto dagen we onze inwoners uit om een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in hun wijk.

In 2024 zijn er minimaal zes bewonersinitiatieven geweest die (financieel) ondersteund zijn.

CWP 1.2.2c We introduceren een hedendaagse aanpak van participatie.

Onze inwoners vinden dat er naar hen geluisterd wordt.

Doelstellingen

CWP 1.2.3 Onze dienstverlening is persoonlijk, makkelijk en betrouwbaar.

Maatregelen

CWP 1.2.3a We bouwen een inspirerende en vitale gemeentelijke organisatie op die, naast de eigen deskundigheid, de expertise van samenwerkingspartners benut.

Deskundige dienstverlening aan bestuur en inwoners tegen acceptabele kosten.

CWP 1.2.3b Doorontwikkeling online dienstverlening

Wij leveren twee businesscases op die inzicht geven in verbetering van de online dienstverlening en de kosten daarvan.

Wat mag het kosten?

Programma Openbare orde & Veiligheid & Algemeen bestuur	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
1.1-Openbare orde & Veiligheid	2.558.603	2.910.300	3.304.800	3.479.800	3.479.500	3.439.700
1.2-Algemeen Bestuur	4.090.158	1.465.900	4.096.600	4.583.800	4.611.700	4.611.700
Totaal Lasten	6.648.761	4.376.200	7.401.400	8.063.600	8.091.200	8.051.400
Baten						
1.1-Openbare orde & Veiligheid	123.060	70.500	77.400	77.400	77.400	77.400
1.2-Algemeen Bestuur	846.118	1.472.600	723.100	723.100	723.100	723.100
Totaal Baten	969.178	1.543.100	800.500	800.500	800.500	800.500
Saldo baten en lasten	5.679.584	2.833.100	6.600.900	7.263.100	7.290.700	7.250.900
Onttrekkingen	189.442	1.074.300	55.200	55.200	55.200	55.200
Storting	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Mutaties reserves	-164.442	-1.049.300	-30.200	-30.200	-30.200	-30.200
Totaal programma 1	5.515.142	1.783.800	6.570.700	7.232.900	7.260.500	7.220.700

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 1 ten opzichte van gewijzigde begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Verschil 1e tr 2024 - Begroting 2025
Lasten			
1.1-Openbare orde & Veiligheid	2.910.300	3.304.800	394.500
1.2-Algemeen Bestuur	1.465.900	4.096.600	2.630.700
Totaal Lasten	4.376.200	7.401.400	3.025.200
Baten			
1.1-Openbare orde & Veiligheid	70.500	77.400	6.900
1.2-Algemeen Bestuur	1.472.600	723.100	-749.500
Totaal Baten	1.543.100	800.500	-742.600
Saldo baten en lasten	2.833.100	6.600.900	3.767.800

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten

Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting hebben we voor Algemeen Bestuur per 1-1-2025 de volgende teams:

- Bureau Bestuursondersteuning;
- Beleid, Advies & Vergunningen BOA's, en

- Dienstverlening.

In totaal gaat het om 43,97 fte. Voor deze teams hebben we in totaal € 4.117.800 begroot in 2025. Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten

1.1 De lasten voor brandbestrijding zijn met ongeveer € 185.000 toegenomen, om daarmee de begroting van de VRR te blijven volgen. Dit bedrag is inclusief de pilot voor de wijkbrandweer. De doorverdeling van de DBP en de eigen personeelsbegroting leidt, per saldo, tot een hogere last in dit subprogramma van ongeveer € 190.000. Het restverschil betreft mutaties < € 50.000.

1.2 Het budget voor de frictiekosten vanwege de DBP-ontvlechting is met ca. € 313.000 toegenomen, omdat we verwachten dat de lasten de komende jaren nog zullen toenemen. Dit budget kunnen we nog t/m 2028 inzetten.

Vanwege de lagere DBP-bijdrage worden er minder uren doorbelast vanuit dit programma naar de overige programma's, wat een nadelig effect heeft van ca. € 5,7 mio. In het subprogramma zelf zorgt de doorbelasting van de DBP-bijdrage en de eigen personeelslasten voor een hogere last van ca. € 200.000.

Het budget voor de verkiezingen is in 2025 naar € 0,00 bijgesteld, wat een afname van € 91.500 t.o.v. 2024 betekent. De bijstelling wordt verklaard door de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen in 2023; deze stonden oorspronkelijk gepland voor 2025. De bijbehorende budgetten zijn daarom van 2025 naar 2023 verplaatst. Verder is de bijdrage aan de SWO ook naar € 0,00 bijgesteld, vanwege de ontvlechting ervan. Dit leidt tot een afname van € 5,8 mio in dit programma.

Baten

1.1 Alle mutaties zijn < € 50.000.

1.2 De baten nemen met name af omdat we in 2024 een incidenteel bedrag van de gemeente Barendrecht hebben ontvangen van € 750.000, om daarmee lasten die uit de ontvlechting voortvloeien, te kunnen betalen. Verder begroten we vanaf 2025 een doorbelasting naar een externe partij voor een van onze werknemers, wat voorheen niet gebeurde. Dit leidt tot een positief effect van ca. € 97.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Diefstallen uit woningen (bron: CBS)	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.	1,5	1,3	2023
2	Vernielingen (bron: CBS)	Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte, zoals brandstichting, opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, openlijke geweldpleging en godslastering.	6,1	5,8	2023
3	Verwijzingen Halt (bron: Stichting Halt)	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 17 jaar	3,3	8,7	2023
4	Winkeldiefstallen (bron: CBS)	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	1,1	2,5	2023
5	Geweldsmisdrijven (bron: CBS)	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag, en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling etc.)	6,6	4,3	2023

Waar staat je gemeente
d.d. 19 juli 2024

* Klasse matig stedelijk

Kerngegevens

Bestuurlijke structuur	Raadsleden	Wethouders
Echt voor Albrandswaard (EVA)	6	1 (1 fte)
Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD)	4	1 (1 fte)
Stem Lokaal	3	-
GroenLinks-PvdA	3	-
Christen Democratisch Appel (CDA)	3	1 (1 fte)
Leefbaar Albrandswaard	1	-
Nieuwe Albrandswaardse partij (NAP)	1	-
Totaal	21	3 (3,0 fte)

Programma 2 - Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie

Inleiding en missie Programma 2

Wonen in Albrandswaard

Albrandswaard is een geliefde woonplaats waar zowel jongeren als ouderen graag blijven wonen. De uitdaging is om iedereen een geschikte plek te bieden. Een divers woningaanbod, met aandacht voor starters en ouderen, is essentieel om de gemeente toekomstbestendig te maken. Wij zetten ons daarom in voor de ontwikkeling van meer gelijkvloerse woningen, zodat mensen op hoge leeftijd zelfstandig kunnen blijven wonen.

Samen met woningcorporaties, de regio en de provincie Zuid-Holland werken we aan de realisatie van voldoende woningen. Projecten zoals Kruisdijkpark, Schutskooiwijk/Poortugaal-West, Omloop en Hof van Poortugaal spelen hierbij een belangrijke rol. Toch is dit niet genoeg. Daarom plannen we ongeveer 70 flexwoningen te bouwen aan de Achterdijk in Rhooen. Deze sociale flexwoningen bevorderen doorstroming op de woningmarkt. Bij alle bouwplannen houden we rekening met de groene omgeving en de kwetsbare dijkstructuur in Albrandswaard.

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet vereenvoudigt procedures en zorgt voor een integrale benadering van de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie, die de komende jaren wordt uitgewerkt, vormt de basis voor ruimtelijk beleid. In 2024-2025 start de opstelling van het Omgevingsplan, inclusief thematische programma's.

Albrandswaard streeft naar een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor innovatieve ondernemers die bijdragen aan de transitie naar een duurzame economie. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met regionale partners.

Doelen:

- Een evenwichtige woningvoorraad met nadruk op starters en ouderen.
- Realisatie van ongeveer 70 flexwoningen aan de Achterdijk in Rhooen.
- Lange-termijnkeuzes maken voor de Rand van Rhooen, vastgelegd in het Omgevingsplan.
- Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers die bijdragen aan een duurzame economie.
- Behoud van Albrandswaards unieke woonkwaliteit en groene ruimte, als bijdrage aan een gezonde regionale economie.

Albrandswaard streeft naar een sterke lokale economie die bijdraagt aan een gezonde

regionale economie, waarbij de kwaliteiten van de woon- en groene ruimte centraal staan.

Huidige acties:

- In 2024 wordt de nieuwe Woonvisie ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd, als basis voor prestatieafspraken met woningcorporaties.
- Het maken van afspraken met regio en provincie over de woningvoorraad.
- Ontwikkeling van de genoemde woningbouwlocaties in samenwerking met ontwikkelaars en woningcorporaties, met inachtneming van ruimtelijke procedures.
- Start van het proces voor de ontwikkeling van de integrale omgevingsvisie.

2.1 Ruimtelijke Ordening

Doelstellingen

CWP 2.1.1 Werken volgens de Omgevingswet die waarschijnlijk op 1-1-2023 in werking treedt.

Maatregelen

CWP 2.1.1a Uitwerking van de concept omgevingsvisie. Het gefaseerd opstellen van deel omgevingsplannen die tezamen voor 2030 één omgevingsplan voor het hele grondgebied van de gemeente vormen.

De concept omgevingsvisie verder uitwerken in beleidskaders (denk aan mobiliteit, groen, woon-zorg etc.).

CWP 2.1.1b Herzien van de procedure marktinitiatieven, inclusief evaluatie.

Het efficiënter inrichten van de marktinitiatieven procedure met een onderscheid tussen kleinschalige en grotere ontwikkelingen.

Doelstellingen

CWP 2.1.2 Keuzes maken voor de Rand van Rhoon op lange termijn.

Maatregelen

CWP 2.1.2a Scenario's uitwerken voor de Rand van Rhoon.

Een vastgestelde visie op de Rand van Rhoon.

2.2 Wonen

Doelstellingen

CWP 2.2.1 Een evenwichtige woningvoorraad, gericht op starters en ouderen. Dit met behoud van een goede balans tussen wonen, groen en infrastructuur.

Maatregelen

CWP 2.2.1a Onderzoek doen naar de mogelijkheden van nieuwe bouwlocaties en van de transformatie van vastgoed in Albrandswaard.

Realiseren van voldoende betaalbare woningen.

CWP 2.2.1b Actualisatie van de woonvisie, inclusief het opstellen van een Woon-Zorgvisie.

Een actuele woon-zorgvisie.

CWP 2.2.1c Onderzoek doen naar de mogelijkheden voor alternatieve woonvormen (Tiny Houses, flexwoningen).

Realiseren van tijdelijke huisvesting voor specifieke doelgroepen.

2.3 Economie

Doelstellingen

CWP 2.3.1 Albrandswaard heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers die vooruit willen, innovatief zijn maar ook actief bijdragen aan de transitie naar een duurzame economie.

Maatregelen

CWP 2.3.1a Intensiever contact met ondernemers en winkeliers.

Bundeling van kracht om de kwaliteit te verbeteren van het bedrijfs-, werk-, woon- en verblijfsklimaat.

Wat mag het kosten?

Programma Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
2.1- Ruimtelijke ordening	3.648.491	5.059.400	5.609.600	5.341.900	7.990.100	8.108.700
2.2-Wonen	219.987	1.201.800	355.100	622.300	622.300	620.000
2.3- Economie	77.498	98.500	160.300	160.100	160.100	160.100
Totaal Lasten	3.945.975	6.359.700	6.125.000	6.124.300	8.772.500	8.888.800
Baten						
2.1- Ruimtelijke ordening	4.375.450	2.715.300	3.525.500	3.118.200	5.978.900	6.097.500
2.2-Wonen	1.136.138	466.200	477.100	477.100	477.100	477.100
2.3- Economie	66.307	43.100	54.300	54.300	54.300	54.300
Totaal Baten	5.577.896	3.224.600	4.056.900	3.649.600	6.510.300	6.628.900
Saldo baten en lasten	-1.631.921	3.135.100	2.068.100	2.474.700	2.262.200	2.259.900
Onttrekkingen	926.413	953.900	150.000	606.900	419.100	419.100
Stortingen	4.040.367	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Mutaties reserves	3.113.954	-928.900	-125.000	-581.900	-394.100	-394.100
Totaal programma 2	1.482.034	2.206.200	1.943.100	1.892.800	1.868.100	1.865.800

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 2 ten opzichte van gewijzigde begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Vershil 1e tr 2024 - Begroting 2025
Lasten			
2.1-Ruimtelijke ordening	5.059.400	5.609.600	550.200
2.2-Wonen	1.201.800	355.100	-846.700
2.3-Economie	98.500	160.300	61.800
Totaal Lasten	6.359.700	6.125.000	-234.700
Baten			
2.1-Ruimtelijke ordening	2.715.300	3.525.500	810.200
2.2-Wonen	466.200	477.100	10.900
2.3-Economie	43.100	54.300	11.200
Totaal Baten	3.224.600	4.056.900	832.300
Saldo baten en lasten	3.135.100	2.068.100	-1.067.000

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten

Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting hebben we voor Ruimtelijke Ordening per 1-1-2025 een team Beleid & Advies RO en Projectbureau, en een team RO Overig en Vastgoed. In totaal gaat het om 21,46 fte. Voor deze teams hebben we € 2.270.200 begroot in 2025. Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de

programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten

2.1 Het verschil komt voornamelijk door de aanpassingen in de grondexploitaties, als gevolg van het MPO 2024. De grondexploitaties zijn geraamd in lijn, zoals besloten in het MPO. Deze aanpassingen leiden tot een verhoging van de lasten met € 1,1 miljoen. Voor de implementatie van de Omgevingswet is ca. € 50.000 meer budget beschikbaar gesteld t.o.v. 2024.

Vanuit de jaarrekening 2023 is er € 169.600 doorgeschoven naar 2024 voor het doen van onderzoeken naar onder meer nieuw bouwlocaties. Dit betreft een incidenteel budget, welke niet meer voorkomt in 2025. Verder was er in 2024 een incidenteel budget van € 240.000 beschikbaar voor de plankosten van de ontwikkeling van de Anteslocatie. Ook dit budget vervalt in 2025. Daarnaast leidt de doorbelasting van de DBP bijdrage en eigen personeelsbegroting, per saldo, tot een lagere last van ongeveer € 80.000. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

2.2 De verhoging komt voornamelijk door de afschrijvingslast en de pachtkosten m.b.t. de flexwoningen, samen goed voor € 150.000 aan lasten. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Migratie & Wonen, zodat het per saldo budgetneutraal in de begroting zit. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

2.3 De doorbelasting van de DBP-bijdrage en eigen personeelsbegroting leidt tot een hogere doorbelasting naar dit subprogramma van ca. € 60.000.

Baten

2.1 De toename komt onder meer door de aanpassingen in de grondexploitaties, als gevolg van het MPO 2024. De grondexploitaties zijn geraamd in lijn zoals besloten in het MPO. Het betreft voornamelijk opbrengst uit de verkoop van gronden. Per saldo zorgen de mutaties in het nieuwe MPO voor een toename van ca. € 1,1 mio. Daarnaast waren in 2024 incidentele baten begroot m.b.t. het verhalen van plankosten van de ontwikkeling van de Anteslocatie, voor € 240.000. Hierdoor waren deze plankosten budgetneutraal verwerkt in de begroting. Deze baten vervallen in 2025. Verder zijn er geen baten meer begroot voor ongeregistreerd grondgebruik (-/- € 82.000). Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

2.2 Het verschil wordt verklaard door hogere verwachte opbrengsten uit omgevingsvergunningen (+ € 100.000). Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

2.3 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Functievermenging (bron: CBS BAG/LISA)	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen woningen) en 100 (alleen werken). Bij de waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	48,5%	54,2%	2023
2	Vestingen van bedrijven (bron: LISA)	Het aantal vestingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 – 65 jaar.	134,7	181,8	2023
3	Nieuwbouw woningen (bron: BAG/ABF)	Het aantal nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	9,6	9,3	2022
4	Demografische druk (bron: CBS)	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	73,7%	70,4%	2024

Waar staat je gemeente
d.d. 19 juli 2024

* Klasse matig stedelijk

Programma 3 - Buitenruimte

Inleiding en missie Programma 3

Duurzaam en Groen

Wij streven ernaar om een mooie en duurzame gemeente na te laten voor onze kinderen en kleinkinderen. Ons doel is om tegen 2050 een klimaatneutrale gemeente te zijn. De buitenruimte wordt aangepast aan klimaatveranderingen, bijvoorbeeld door betere opvang van regenwater en het verminderen van hittestress. We moedigen inwoners aan om hun huis en tuin te vergroenen, bijvoorbeeld door meer groen in de tuin aan te leggen, een regenton te plaatsen of de regenwaterafvoer te scheiden van de rioolaansluiting.

Albrandswaard is een prachtige, groene oase ten zuiden van Rotterdam, met het Buytenland van Rhoon, de Grienden en de Oude Maas als bijzondere blikvangers. De unieke polders en grienden trekken wandelaars en fietsers aan, en die natuurlijke rijkdom koesteren we. Onze gemeente fungeert als de groene long van Rotterdam. Met ons groenbeleid zetten we ons in voor het behoud van een groene en leefbare omgeving. In het beleid is vastgelegd hoe we met de natuur omgaan, het versterken van de biodiversiteit, het behouden of verwijderen van bomen, en het waarborgen van een gezonde groene leefomgeving. Het beleid helpt ons om tijd en middelen efficiënt in te zetten.

Van afval naar grondstof

Ons motto voor de komende jaren is: van afval naar grondstof. Als gemeente zetten we stappen om afvalstromen te verminderen en grondstoffen te hergebruiken. Dankzij goede samenwerking met onze inwoners hebben we al mooie resultaten behaald in het beter scheiden van afval. We blijven ons inzetten om het restafval verder te verminderen door het inwoners zo makkelijk mogelijk te maken om afval en grondstoffen te scheiden. We stimuleren afvalscheiding door voorlichting te geven en nieuwe manieren van scheiden en hergebruik te onderzoeken.

Voorrang voor langzaam verkeer

Albrandswaard kent een historische dijkenstructuur die de inrichting van onze wegen bepaalt. Dit beperkt onze mogelijkheden om wegen grootschalig aan te passen, terwijl de groei van de bevolking meer verkeer met zich meebrengt. Daarom wordt er gewerkt aan een nieuw mobiliteitsplan om in 2025 aan de slag te kunnen. Ondertussen nemen we al maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren, met de focus op fietsers en voetgangers. In de dorpskernen zijn auto's te gast, en schoolroutes en omgevingen krijgen prioriteit bij aanpassingen. Daarnaast bevorderen we deelmobiliteit en investeren we in voldoende laadvoorzieningen voor elektrische voertuigen.

Beleef, doe mee en leer

Kunst en cultuur verrijken, verbinden en versterken onze gemeenschap. Albrandswaard waardeert haar rijke culturele erfgoed, wat een onmisbaar onderdeel is van ons dagelijks leven. In de nota 'De kracht van kunst en cultuur' staat beschreven hoe de gemeente dit verder wil ontwikkelen. We stimuleren en faciliteren samenwerking tussen evenementen, cultuur, erfgoed, verenigingen en maatschappelijke initiatieven.

Wat willen we bereiken?

- Inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties dragen bij aan het verduurzamen en vergroenen van onze gemeente.
- De biodiversiteit in de gemeente wordt gestimuleerd en versterkt.
- We verminderen de hoeveelheid restafval en stimuleren afvalscheiding.
- Wegen worden veiliger gemaakt met fietsers en voetgangers centraal.

- De diversiteit van evenementen wordt vergroot door lokale culturele aanbieders.
- Meer inwoners worden betrokken bij de rijke geschiedenis van Rhooen en Poortugaal.
- Ons erfgoed wordt beter zichtbaar en toegankelijk gemaakt voor bezoekers.
- We versterken de samenwerking met culturele verenigingen en maatschappelijke initiatieven.

Wat doen we al?

We zorgen ervoor dat scholen en culturele organisaties intensiever samenwerken.

3.1 Buitenruimte

Doelstellingen

CWP 3.1.1 Inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties nemen hun aandeel in het verduurzamen van onze gemeente. Iedereen in Albrandswaard is bewust van onze ambitie om voor 2050 een klimaatneutrale gemeente te zijn.

Maatregelen

CWP 3.1.1a Transparant maken van de afweging tussen verschillende aspecten m.b.t. de effecten van duurzaamheid.

Elke duurzaamheidsparagraaf is voorzien van een onderbouwd advies.

CWP 3.1.1b We stimuleren inwoners om bij te dragen aan klimaatadaptatie. Waar mogelijk vergroenen we de openbare ruimte. Hierbij stellen we onszelf als doel om 5% aan overbodige verharding in de openbare ruimte om te vormen naar groen.

Bevorderen van de klimaatbestendigheid van de leefruimte.

We gaan voor een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte om wateroverlast, droogte en hittestress te voorkomen.

CWP 3.1.1c We inventariseren welke initiatieven er zijn om het hergebruik van materialen te stimuleren. We verkennen de samenwerking met verschillende partners.

We verminderen de afvalstroom en hergebruiken van grondstoffen in de gemeente.

Doelstellingen

CWP 3.1.2 We werken aan een duurzame en groene gemeente. Dit doen we o.a. door het versterken van het groene karakter van onze gemeente. Daarnaast dringen we de hoeveelheid restafval terug en stimuleren we bewoners te scheiden.

Maatregelen

CWP 3.1.2a Opstellen groenvisie en uitvoeringsplan waarin we de biodiversiteit stimuleren.

Heldere kaders voor het groenbeheer.

Doelstellingen

CWP 3.1.3 Vergroten van de verkeersveiligheid en het veiligheidsgevoel bij onze inwoners. Hierbij staan de fietser en voetganger centraal in het verkeer. Wij realiseren veilige (school)omgevingen. Wij stimuleren duurzame mobiliteit en deelmobiliteit.

Maatregelen

CWP 3.1.3a Mobiliteitsvisie opstellen.

Heldere kaders voor de toekomstige verkeersafwikkeling.

CWP 3.1.3b Een uitvoeringsagenda over de mobiliteitsvisie opstellen.

Het hebben van een uitvoeringsplan.

CWP 3.1.3c Het verhogen van de verkeersveiligheid met als focus schoolroutes en omgevingen.

Vergroten van de verkeersveiligheid en het veiligheidsgevoel bij onze inwoners.

CWP 3.1.3d Het stimuleren van deelmobiliteit en de bereikbaarheid van het openbaar vervoer.

Het aanbod van alternatief vervoer i.p.v. de auto vergroten. In ieder geval het aanpassen van fietsenstallingen.

CWP 3.1.3e De realisatie van een snellaad netwerk binnen de gemeentegrenzen.

Stimuleren van duurzaam vervoer.

3.2 Kunst & Cultuur

Doelstellingen

CWP 3.2.1 Cultuur in Albrandswaard verrijkt, verbindt en versterkt. Cultuur is een onmisbaar onderdeel van de Albrandswaardse samenleving.. Wij koesteren het cultuurhistorische karakter van Albrandswaard en vragen aandacht voor culturele profilering.

Maatregelen

CWP 3.2.1b Uitdragen van de doelen en ambities in de kunst- en cultuurnota.

Zichtbaarheid en (h)erkenning van kunst en cultuur in Albrandswaard.

CWP 3.2.1c De Albrandswaardse monumenten (terug) onder de aandacht brengen. Meedoen aan Monumentendag.

Zorg en aandacht voor onze monumenten.

CWP 3.2.1d Het evenementenbeleid wordt herzien.

Duidelijke kaders en subsidiemogelijkheden. Meer evenementen mogelijk maken en de aanvraagprocedure eenvoudiger maken.

3.3 Maatschappelijk Vastgoed

Doelstellingen

CWP 3.3.1 Het gemeentelijk vastgoed wordt nu en in de toekomst effectief en efficiënt benut en sluit aan bij de behoefte van de gebruikers. In het uitvoeringsplan wordt de bezettingsgraad van het huidige gemeentelijk vastgoed onderzocht.

Wat mag het kosten?

Programma Buitenruimte	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
3.1-Buitenruimte	17.934.359	17.984.000	17.131.800	16.896.500	16.961.800	17.062.700
3.2-Kunst & Cultuur	245.953	105.900	93.100	90.000	90.100	90.100
Totaal Lasten	18.180.312	18.089.900	17.224.900	16.986.500	17.051.900	17.152.800
Baten						
3.1-Buitenruimte	9.596.263	9.699.000	9.757.100	9.545.700	9.517.400	9.577.800
3.2-Kunst & Cultuur	39.511	13.800	14.300	14.300	14.300	14.300
Totaal Baten	9.635.774	9.712.800	9.771.400	9.560.000	9.531.700	9.592.100
Saldo baten en lasten	8.544.538	8.377.100	7.453.500	7.426.500	7.520.200	7.560.700
Onttrekkingen	278.000	260.200	219.300	163.200	163.200	163.200
Storting	21.500	21.500	21.500	21.500	21.500	21.500
Mutaties reserves	-256.500	-238.700	-197.800	-141.700	-141.700	-141.700
Totaal programma 3	8.288.038	8.138.400	7.255.700	7.284.800	7.378.500	7.419.000

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 3 ten opzichte van gewijzigde begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Vershil 1e tr 2024 - Begroting 2025
Lasten			
3.1-Buitenruimte	17.984.000	17.131.800	-852.200
3.2-Kunst & Cultuur	105.900	93.100	-12.800
Totaal Lasten	18.089.900	17.224.900	-865.000
Baten			
3.1-Buitenruimte	9.699.000	9.757.100	58.100
3.2-Kunst & Cultuur	13.800	14.300	500
Totaal Baten	9.712.800	9.771.400	58.600
Saldo baten en lasten	8.377.100	7.453.500	-923.600

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten

Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting, en de ontvlechting van de SWO, hebben we in de Buitenruimte vanaf 1-1-2025 de volgende teams:

- Buitenruimte en Wijkregie;
- Ontwikkeling, beheer & ondersteuning;
- Uitvoering openbare ruimte;
- Buitendienst, borden, spelen, riolering, en
- Begraven.

Inclusief de teammanager gaat het om 46,01 fte. In totaal hebben we voor deze teams € 3.649.400 begroot in 2025. Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten

3.1 Voor het onderhoud aan wegen is ongeveer € 164.000 minder begroot. Dit komt met name door de overheveling van een incidenteel budget uit 2023 naar 2024, voor € 150.000 voor de asfaltering van de S. van der Kolklaan. Verder is er geen budget meer opgenomen voor de aanpak van zwerfafval (-/- € 130.000 t.o.v. 2024). Naar verwachting komen hier gedurende het jaar 2025 gelden voor beschikbaar vanuit de Single Use Plastic-vergoeding. Daarnaast is er ca. € 100.000 minder begroot voor het onderhoud aan openbare verlichting, als gevolg van een incidentele overheveling vanuit de jaarrekening 2023 naar 2024 (€ 60.000). Ook voor verkeersveiligheid, wijkregie en de begraafplaatsen is minder budget beschikbaar (tezamen ca. -/- € 300.000), wat deels komt door het schrappen van al jaren niet gebruikte ruimte, en deels door het aflopen van tijdelijke inhuur. Vanwege het aflopen van afschrijvingen bij de verkeersinstallaties, gaat het budget met ca. € 50.000 omlaag. Tevens worden er ongeveer € 185.000 lagere lasten verwacht omtrent de energietransitie, omdat we hier vanuit het Rijk ook al gelden voor krijgen. Hierdoor is er minder budget nodig via de reguliere exploitatie. Tot slot worden er lagere lasten verwacht door een lagere doorbelasting vanuit de DBP en eigen personeelsbegroting aan dit subprogramma (ca. -/- € 100.000).

Door het opstellen van een nieuw groenbeleidsplan gaan de lasten voor het openbaar groen met ca. € 100.000 omhoog. De toename wordt gedekt door een onttrekking uit de stelpost nieuw beleid. Voor het inzamelen van huishoudelijk afval is ongeveer € 100.000 meer begroot, wat met name komt vanwege indexeringen voor lonen en prijzen. Verder is de (tijdelijke) huur van Binnenbaan 34, voor de Buitendienst, begroot. Voor 2025 is hier € 80.000 voor begroot. Om de begroting van de DCMR te kunnen blijven volgen, is ca. € 100.000 meer begroot.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

3.2 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Baten

3.1 Net als aan de lastenkant, is er geen budget meer opgenomen voor de aanpak van zwerfafval (-/- € 130.000 t.o.v. 2024). Daarnaast zijn de inkomsten vanuit de afvalstoffenheffing ca. € 70.000 lager, wat komt door het opnemen van een onttrekking vanuit de voorziening in 2024, van ca. € 94.000.

Voor de verhuur van de Nijverheidsweg 3 zijn in 2025 € 230.000 meer baten opgenomen. Daarnaast nemen de baten vanuit de rioolheffing met ongeveer € 230.000 toe. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

3.2 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Omvang huishoudelijk restafval (bron: CBS)	Aantal kilo niet-gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner.	177,2	147,7	2022
2	Hernieuwbare elektriciteit (bron: RWS)	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit.	21,6%	41,3%	2022

Waar staat je gemeente d.d. 19 juli 2024

* Klasse matig stedelijk

Programma 4 - Financiën

Inleiding en missie Programma 4

Houdbare financiën

Dit programma bevat de speerpunten voor de ontwikkeling van de financiële positie en risico's van gemeente Albrandswaard. De Planning- en Control cyclus is het instrument om zicht te houden op de voortgang van het gevoerde beleid en de financiële gezondheid van de gemeente.

Wij geven niet meer uit dan we ontvangen. Onze structurele lasten zijn in evenwicht met de structurele inkomsten. Een gezonde financiële positie is nodig om de gemeentelijke voorzieningen op niveau te houden. Ons doel is de lasten voor inwoners zo laag mogelijk te houden. Daarnaast blijven we verstandig omgaan met de reserve- en schuldenposities van Albrandswaard en proberen we deze in de komende jaren te verbeteren. Zo hopen we onze toenemende risico's op te kunnen vangen. Er wordt actief onderzoek gedaan naar aanvullende financieringsbronnen, variërend van lokale/regionale fondsen tot Europese subsidies.

Wat willen we bereiken?

We hebben voldoende reserves nodig die aansluiten bij de verwachtingen. De komende jaren zien we een aantal ontwikkelingen die voor Albrandswaard een financieel risico kunnen zijn. Bij het bepalen van de risicoreservepositie in de begroting houden we rekening met ontwikkelingen die reeds gestart zijn. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een energietransitie en woningbouwontwikkelingen. Verschillende onderdelen zijn hierbij van invloed. Sterk wisselende inkomsten vanuit het Rijk, herijking van het gemeentefonds, woningbouw, groei inwoners en lokale ruimte om inkomsten te genereren. De gemeentelijke belastingen voor inwoners en bedrijven proberen we hierbij zo laag mogelijk te houden.

In de komende periode is er veel nog onzeker over de wijze van inrichten van onze

bedrijfsvoering. Hoe organiseren we onze ambtelijke ondersteuning in relatie tot de te verwachten wijzigingen binnen de GR BAR-organisatie. We gaan dit apart zorgvuldig monitoren en de risico's voor onze gemeente in kaart brengen en houden. In 2023 gaat de Wetswijziging Rechtmatigheidsverantwoording in. Deze Wet gaat voor een grote verandering zorgen in de manier waarop het college verantwoording aflegt. Op dit moment werken we met een uitvoeringsplan, en is dit al een doorlopend speerpunt in 2023.

4.1 Financiën

Doelstellingen

CWP 4.1.1 Het maatschappelijk rendement van de uitgaven wordt vergroot. Scherpe keuzes maken wij met betrekking tot nut en noodzaak van voorgenomen investeringen. Dit doen wij ook bij vervolgbesluiten van eerder genomen besluiten.

Maatregelen

CWP 4.1.1a In het besluitvormingstraject het maatschappelijk rendement meer mee laten wegen bij de uiteindelijke beslissing.

Verhoogd maatschappelijk rendement en het voorkomen van onnodige (dubbele) investeringen.

CWP 4.1.1b Signalerende en acterende rol richting provincie en Rijk over gemeentefonds en kansen/bedreigingen voor onze gemeente.

Meer stabiliteit, continuïteit en evenredigheid in de inkomsten vanuit het Rijk.

Doelstellingen

CWP 4.1.2 Bij een goede en stabiele financiële positie van de gemeente, hoort ook een actueel financieel beleid. Dit draagt bij aan een goede (financiële) afweging bij de besluitvorming.

Maatregelen

CWP 4.1.2a Onderzoek naar inzet en noodzaak verhogen/verlagen van reserves en voorzieningen.

Een actueel en opgeschoond overzicht van de reserves en voorzieningen op basis van aangepaste beleidsvoornemens en maatschappelijke ontwikkelingen.

CWP 4.1.2b Frequentier bijstellen van het financieel beleid (nota's en verordeningen) naar aanleiding van wijzigingen in de wetgeving (jaarlijks bij wijziging wetgeving) en/of bedrijfsvoering (iedere 3 jaar).

Voldoen aan rechtmatigheid en doelmatigheid.

Doelstellingen

CWP 4.1.3 Een meer integrale aanpak van het kwalificeren en kwantificeren van de risico's die een gemeente loopt en vergroting van de sturing op en beperking van deze risico's.

Maatregelen

CWP 4.1.3a Meer sturen op trends en ontwikkelingen met financiële consequenties aan de hand van de adviezen van de auditcommissie.

Een tijdige bijstelling en meer actueel overzicht van risico's ingaande de begroting 2024.

CWP 4.1.3b Een ruim voldoende financiële buffer houden om alle risico's te kunnen opvangen.

Een weerstandsvermogen met een ratio van minimaal 1,5.

CWP 4.1.3c Risico's van de ontwikkelingen van de GR BAR-organisatie voor onze gemeente in kaart brengen.

Niet achteraf geconfronteerd worden met (financiële en personele) tekorten en beter kunnen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.

Doelstellingen

CWP 4.1.4 De invoering van deze wetswijziging Rechtmatigheidsverantwoording goed voorbereiden en ervoor zorgen dat onze organisatie klaar is voor de verandering in de wijze van het afleggen van verantwoording bij de jaarrekening 2023.

Wat mag het kosten?

Programma Financien	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
4.1-Financien	9.409	20.000	67.800	1.954.800	3.086.300	3.950.800
Totaal Lasten	9.409	20.000	67.800	1.954.800	3.086.300	3.950.800
Baten						
4.1-Financien	33.693	0	600.000	675.000	950.000	1.025.000
Totaal Baten	33.693	0	600.000	675.000	950.000	1.025.000
Saldo baten en lasten	-24.284	20.000	-532.200	1.279.800	2.136.300	2.925.800
Onttrekkingen	432.500	1.053.500	275.700	197.000	197.000	197.000
Stortingen	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800
Mutaties reserves	-421.700	-1.042.700	-264.900	-186.200	-186.200	-186.200
Totaal programma 4	-445.984	-1.022.700	-797.100	1.093.600	1.950.100	2.739.600

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 4 ten opzichte van gewijzigde begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Vershil 1e tr 2024 - Begroting 2025
Lasten			
4.1-Financien	20.000	67.800	47.800
Totaal Lasten	20.000	67.800	47.800
Baten			
4.1-Financien	0	600.000	600.000
Totaal Baten	0	600.000	600.000
Saldo van baten en lasten	20.000	-532.200	-552.200

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten

4.1 De afname in de lasten wordt veroorzaakt door de vrijval van diverse, eerder opgenomen stelposten. Hierdoor hebben we nu geen stelposten meer die gevormd zijn vanuit het verleden. Voor 2025 en verder staan diverse onderdelen op de stelposten, waaronder de stelpost voor de dekking van uitgaven van het nieuw beleid en stelposten voor de indexaties van materiële- en personele zaken. Vanwege het oplopende karakter van het investeringsvolume en de opgenomen indexaties, loopt het totaalsaldo van de stelposten hard op vanaf 2026.

Baten

4.1 In de begroting 2025 is het toegestaan om de vrijval uit het jaar 2023 binnen het BTW-Compensatiefonds (BCF), die in 2024 wordt afgerekend, voor de komende jaren als extra

inkomsten uit de algemene uitkering te begroten. Voor Albrandswaard zorgt dit voor een bate van € 600.000.

Kerngegevens

Financiële structuur	Jaarrekening 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025
Omvang totale begroting/exploitatieomzet	€ 76.383.936	€ 73.386.800	€ 74.041.200
(Begrotings)resultaat	€ 2.974.341	€ 478.200	-€ 1.130.500
Omvang algemene uitkering incl stelpost Jeugd	€ 39.764.837	€ 41.005.000	€ 42.334.900
Algemene reserve	€ 15.055.705	€ 13.394.646	€ 13.394.646
Beklemd reserves en bestemmingsreserves	€ 22.046.441	€ 24.202.441	€ 23.576.841
Weerstandscapaciteit	€ 17.974.566	€ 16.264.607	€ 16.274.607
Voorzieningen	€ 8.267.439	€ 10.920.521	€ 10.573.921

Programma 5 - Educatie

Inleiding en missie Programma 5

Educatie is meer dan onderwijs

Onderwijs is onmisbaar voor de ontwikkeling van elk kind. Met goed onderwijs bieden wij onze kinderen de ruimte om zich te ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen.

Wat willen we bereiken?

Het programma Educatie richt zich op het bevorderen van de ontwikkeling van alle kinderen, het bevorderen van toeleiding naar specifieke activiteiten, de doorgaande leerlijn en doorgaande zorglijn. Het maatschappelijk middenveld is een sterke partner bij het behalen van de doelstellingen. Samenwerking zien wij als een belangrijke voorwaarde om succesvol te kunnen zijn.

5.1 Educatie

Doelstellingen

CWP 5.1.1 Ieder kind krijgt les op zijn of haar eigen niveau. De samenwerking met de partners in het onderwijs- en maatschappelijk middenveld wordt geïntensiveerd en over de gehele gemeente is sprake van een netwerk van kwalitatief goede scholen.

Maatregelen

CWP 5.1.1b Een integraal huisvestingsplan vaststellen.

Het toekomst bestendig maken van de onderwijshuisvesting in Albrandswaard.

Wat mag het kosten?

Programma Educatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
5.1-Educatie	3.475.203	3.158.500	3.234.800	3.177.700	3.171.600	3.224.000
Totaal Lasten	3.475.203	3.158.500	3.234.800	3.177.700	3.171.600	3.224.000
Baten						
5.1-Educatie	452.469	142.800	453.400	453.400	453.400	453.400
Totaal Baten	452.469	142.800	453.400	453.400	453.400	453.400
Saldo baten en lasten	3.022.733	3.015.700	2.781.400	2.724.300	2.718.200	2.770.600
Onttrekkingen	28.900	16.700	16.700	16.700	16.700	16.700
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	-28.900	-16.700	-16.700	-16.700	-16.700	-16.700
Totaal programma 5	2.993.833	2.999.000	2.764.700	2.707.600	2.701.500	2.753.900

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 5 ten opzichte van gewijzigde begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Verschil 1e tr 2024 - Begroting 2025
Lasten			
5.1-Educatie	3.158.500	3.234.800	76.300
Totaal Lasten	3.158.500	3.234.800	76.300
Baten			
5.1-Educatie	142.800	453.400	310.600
Totaal Baten	142.800	453.400	310.600
Saldo baten en lasten	3.015.700	2.781.400	-234.300

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten

5.1 Voor BBS De Wegwijzer waren er in 2024 lasten begroot voor het bouwrijp maken van grond en voor de huur van een noodlokaal, samen voor € 90.000. Deze budgetten waren vanuit de jaarrekening 2023 overgeheveld naar 2024, en zullen in 2025 niet meer voorkomen. Voor de Educatieve Agenda nemen de lasten met ca. € 76.000 af, omdat in 2024 (eveneens) een overheveling van budget vanuit de jaarrekening 2023 heeft plaatsgevonden. Voor peuterwerk nemen de lasten af met ongeveer € 143.000, deels door het vrij laten vallen van budget wat niet gebruikt wordt, en deels vanwege de aansluiting met het subsidieplafond.

Om aansluiting met het subsidieplafond voor 2025 te maken, zijn de lasten op de besteding van de OAB-gelden toegenomen met ongeveer € 293.000.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Baten

5.1 De toename in de baten wordt voornamelijk verklaard doordat er in 2025 een SISA-uitkering in dit programma is verwerkt, voor ca. € 309.000. Voor 2024 zijn deze baten er (nog) niet.

Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Absoluut verzuim (bron: DUO/Ingrado)	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'. Aantal per 1.000 leerlingen.	4,9	6,3	2023
2	Relatief verzuim (bron: DUO/Ingrado)	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'. Aantal per 1.000 leerlingen.	19,1	27,2	2023
3	Voortijdig schoolverlaters (bron: DUO/Ingrado)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.	1,6%	2,4%	2023

Waar staat je gemeente d.d. 19 juli 2024

* Klasse matig stedelijk

Programma 6 - Sport

Inleiding en missie Programma 6

Actief en gezond

Sporten en bewegen is belangrijk voor een gezond gewicht en een gezonde leefstijl. Iedereen kan daarin meedoen. Daar zorgen we onder andere voor met de regeling 'Meedoen'. Binnen Albrandswaard is een zeer actief verenigingsleven, waardoor er voor elke inwoner een passende sport of hobby te vinden is.

Hiervoor zijn gezonde en sterke verenigingen van groot belang, net als culturele initiatieven. Zij verdienen aandacht en ondersteuning van de gemeente, met wederkerigheid als uitgangspunt. Sport en cultuur hebben gedeelde belangen en zijn samen op zoek naar kansrijke lokale verbindingen. Wij trekken met elkaar op in het Akkoord van Albrandswaard. Op dit moment zijn de sterk stijgende energiekosten een grote zorg voor onze verenigingen en culturele instellingen. Wij zijn hierover in gesprek om met elkaar een aanpak te bepalen.

Wat willen we bereiken?

Wij koesteren onze verenigingen, zij brengen saamhorigheid en verbinding. Het is een laagdrempelige ontmoetingsplek voor veel mensen. Sport geeft individuen en groepen een gemeenschappelijke identiteit, van waaruit zij in verbinding kunnen komen met nieuwe ervaringen en andere mensen.

6.1 Sport

Doelstellingen

CWP 6.1.1 Iedereen in Albrandswaard doet mee met sporten en bewegen. Het is belangrijk voor een gezond gewicht en een gezonde leefstijl.

Maatregelen

CWP 6.1.1a Stimuleren in de uitvoering van het Akkoord van Albrandswaard.

Verenigingen vormen met elkaar een netwerkorganisatie en werken hierin effectief samen.

CWP 6.1.1b Actief stimuleren rookvrije accommodaties.

Alle sportaccommodaties in Albrandswaard zijn rookvrij.

CWP 6.1.1c Actief stimuleren 'de gezonde kantine'.

Alle sportaccommodaties doen mee me het programma 'de gezonde kantine'.

CWP 6.1.1d Bewegen in de buitenruimte.

Albrandswaard investeert in voldoende mogelijkheden om te bewegen in de buitenruimte.

CWP 6.1.1e Actualiseren sportbeleid.

Een geactualiseerde beleidsnotitie 'blijje gezichten'.

Wat mag het kosten?

Programma Sport	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
6.1-Sport	2.123.236	1.930.800	1.827.500	1.837.500	2.575.300	2.484.700
Totaal Lasten	2.123.236	1.930.800	1.827.500	1.837.500	2.575.300	2.484.700
Baten						
6.1-Sport	781.173	426.000	439.100	439.100	439.100	439.100
Totaal Baten	781.173	426.000	439.100	439.100	439.100	439.100
Saldo baten en lasten	1.342.063	1.504.800	1.388.400	1.398.400	2.136.200	2.045.600
Totaal programma 6	1.342.063	1.504.800	1.388.400	1.398.400	2.136.200	2.045.600

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 6 ten opzichte van gewijzigde begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Verschil 1e tr 2024 - Begroting 2025
Lasten			
6.1-Sport	1.930.800	1.827.500	-103.300
Totaal Lasten	1.930.800	1.827.500	-103.300
Baten			
6.1-Sport	426.000	439.100	13.100
Totaal Baten	426.000	439.100	13.100
Saldo baten en lasten	1.504.800	1.388.400	-116.400

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten

6.1 De afschrijvingslasten voor het zwembad zijn met ongeveer € 75.000 toegenomen t.o.v. 2024, vanwege de kredieten uit het Meerjarenonderhoudsplan, welke in 2024 is aangenomen. Het betreft hierbij een bouwkundige- en een vervangingsinvestering. Het restant betreft allemaal kleinere mutaties onder de € 50.000.

Baten

6.1 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Niet-sporters (bron: gezondheidsmonitor volwassenen, GGD'en, CBS en RIVM)	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	42,5%	46,4%	2022

Waar staat je gemeente d.d. 19 juli 2024

* Klasse matig stedelijk

Programma 7 - Sociaal Domein

Inleiding en missie Programma 7

Sociaal en nabij

De meeste Albrandwaarders zitten in goed in hun vel en kunnen over het algemeen hun draai goed vinden. We hebben een grote groep vrijwilligers die samen een rijk verenigingsleven mogelijk maken. Met elkaar bouwen we aan een stevige en hechte samenleving.

Sommige inwoners hebben een steuntje in hun rug nodig. En dat steuntje is er. Iedereen kan meedoen binnen zijn of haar eigen mogelijkheden. In Albrandswaard staat welzijn en welbevinden van onze inwoners centraal. We zorgen ervoor dat inwoners hun weg weten te vinden naar (welzijns)activiteiten, verenigingen en noodzakelijke zorg. Iedereen hoort erbij, doet er toe, iedereen doet mee. Bijdragen aan de samenleving op je eigen manier vergroot de zingeving en geeft je een goed gevoel. We moedigen inwoners aan om bij elkaar betrokken te zijn, elkaar te respecteren en elkaar te helpen.

Inwoners nemen met elkaar verantwoordelijkheid. De informele zorg door inwoners heeft grenzen, daar biedt de gemeente hulp en ondersteuning aan degenen die omzien naar hun naasten. Factoren zoals personeelstekort in de zorg, hoge inflatie en afnemende financiële draagkracht vragen van ons een extra steun in de rug.

Wat willen we bereiken

Elke inwoner krijgt de kans om zich te ontwikkelen.

Iedereen heeft gelijke kansen om mee te doen.

Inwoners kunnen voor zichzelf zorgen en kijken naar elkaar om.

Inwoners van jong tot oud, zijn (langer) vitaal, gelukkig en gezond.

Inwoners zijn in staat om (langer) (veilig) thuis te (blijven) wonen.

Wat doen we al

- Centrum voor jeugd en gezin (CJG) o.a. opvoedondersteuning.

- Wijkteams (o.a., POH GGZ, medewerker gekoppeld aan school).
- Lokale preventieagenda.
- Minimaregelingen (o.a. meedoen, schoolkostenregeling etc.).
- Schuldhulpverlening, schuldhulpmaatjes, vroegsignalering met partners etc.
- Stichting Welzijn Albrandswaard (SWA: Vraagwijzer, vrijwilligers ondersteuning. Mantelzorgondersteuning, ouderenwerk, jongerenwerk, buurtsportcoaches, wijkcentra, aanpak eenzaamheid, aanpak dementie, preventie etc.).
- Overleg-/adviesorganen: Wonen, Welzijn, Zorg (WWZ), Maatschappelijke Adviesraad Albrandswaard (MAA).
- Akkoord van Albrandswaard.

7.1 Maatschappelijke Ondersteuning

Doelstellingen

CWP 7.1.1. Iedereen krijgt mogelijkheden om mee te doen aan werk, onderwijs, activiteiten, sport en cultuur etc. om zijn/haar talenten te ontwikkelen en om plezier te hebben.

Maatregelen

CWP 7.1.1b Vergunninghouders en ontheemden zo spoedig mogelijk aan betaald werk helpen. Lokale beschermd wonen projecten verbinden met onze lokale verenigingen/organisaties/winkeliers en ondernemers.

Percentage (arbeids)participatie onder nieuwkomers met 25% verhogen ten opzichte van 2022.

CWP 7.1.1d Inwoners die op dit moment geen betaald werk kunnen doen te stimuleren om vrijwilligerswerk te doen.

Iedere inwoners heeft een nuttige tijdsbesteding die voldoening geeft. Betaald werk blijft het uitgangspunt.

Doelstellingen

CWP 7.1.2. Woningen en voorzieningen in Albrandswaard helpen inwoners om langer veilig thuis wonen mogelijk te maken.

Maatregelen

CWP 7.1.2a De processen bij Jeugdhulp onderzoeken om deze sneller en efficiënter te laten verlopen. Plan van aanpak opstellen en invoeren.

Wachttijden verkorten, snel de best passende hulp bieden.

CWP 7.1.2b De processen bij WMO onderzoeken om deze sneller en efficiënter te laten verlopen. Plan van aanpak opstellen en invoeren.

Wachttijden verkorten, snel de best passende hulp bieden.

CWP 7.1.2d Concrete (prestatie)afspraken maken met de woningcorporaties over wonen en zorg.

Bij nieuwbouw rekening houden met voorwaarden voor goede zorgverlening aan ouderen (geclusterd wonen).

7.2 Kwetsbare Groepen

Doelstellingen

CWP 7.2.1. In onze dorpse gemeenschap heeft iedereen oog voor elkaar en helpt elkaar. Wanneer iemand niet meer voor zichzelf kan zorgen en/of (externe) hulp nodig heeft, is die hulp goed vindbaar en bereikbaar.

Maatregelen

CWP 7.2.1a We voeren samen met onze partners een campagne gericht op herkenning, bewustwording, voorlichting van dementie en evalueren die. Trainingsbijeenkomsten voor ketenpartners.

Een dementievriendelijke samenleving.

CWP 7.2.1d We verbeteren de samenwerking tussen GGZ, wijkteam, woningbouwverenigingen en inwoners op het gebied van overlast door verward gedrag in de wijken.

Iedereen moet gelukkig en veilig kunnen wonen in Albrandswaard.

CWP 7.2.1e Stimuleren dat Stichting Welzijn Albrandswaard en de wijkteams een communicatieplan opstellen om het loket Vraagwijzer van de Stichting Welzijn Albrandswaard en de functie daarvan te optimaliseren.

De vindbaarheid van hulp, ondersteuning en zorg vergroten.

Doelstellingen

CWP 7.2.2. Inwoners van jong tot oud, zijn (langer) vitaal, gelukkig en gezond. Naast actief en gezond, passen mensen in Albrandswaard en Albrandswaard past bij de inwoners. Leef gezond en gelukkig met elkaar, maak plezier met elkaar, help elkaar.

7.3 Participatiewet

7.4 Jeugdzorg

Doelstellingen

CWP 7.4.1 Voor iedereen, zowel jongeren als ouderen, is er werk of een activiteit te vinden die voor de persoon zelf voldoening geeft, die bijdraagt aan zijn/haar welbevinden en die meerwaarde geeft aan de ontwikkeling van de persoon en samenleving.

7.5 Zorg & Welzijn

7.6 Wijkteams

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal Domein	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
7.1- Maatschappelijke Ondersteuning	5.691.832	5.691.700	6.163.700	5.942.400	5.948.900	5.948.900
7.2-Kwetsbare Groepen	1.575.840	1.657.500	829.000	829.000	829.000	829.000
7.3-Participatie	9.364.898	9.227.810	7.653.800	7.637.100	7.648.400	7.648.400
7.4-Jeugdzorg	6.980.665	7.734.900	8.288.700	8.293.300	8.297.300	8.297.300
7.5-Zorg & Welzijn	858.017	1.482.000	1.406.800	1.404.300	1.403.500	1.402.800
7.6-Wijkteams	2.159.971	1.928.800	2.058.400	1.973.200	1.973.900	1.973.900
Totaal Lasten	26.631.224	27.722.710	26.400.400	26.079.300	26.101.000	26.100.300
Baten						
7.1- Maatschappelijke Ondersteuning	4.365.342	148.000	151.400	151.400	151.400	151.400
7.2-Kwetsbare Groepen	220.971	2.582.700	0	0	0	0
7.3-Participatie	5.394.849	5.707.510	4.445.000	4.445.000	4.445.000	4.445.000
7.4-Jeugdzorg	115.802	0	0	0	0	0
7.5-Zorg & Welzijn	461.276	199.700	205.800	205.800	205.800	205.800
7.6-Wijkteams	60.219	14.000	14.100	14.100	14.100	14.100
Totaal Baten	10.618.458	8.651.910	4.816.300	4.816.300	4.816.300	4.816.300
Saldo baten en lasten	16.012.766	19.070.800	21.584.100	21.263.000	21.284.700	21.284.000
Onttrekkingen	1.271.864	142.100	35.000	35.000	35.000	35.000
Stortingen	1.229.764	44.000	44.000	44.000	44.000	44.000
Mutaties reserves	-42.100	-98.100	9.000	9.000	9.000	9.000
Totaal programma 7	15.970.666	18.972.700	21.593.100	21.272.000	21.293.700	21.293.000

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 7 ten opzichte van gewijzigde begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Vershil 1e tr 2024 - Begroting 2025
Lasten			
7.1-Maatschappelijke Ondersteuning	5.691.700	6.163.700	472.000
7.2-Kwetsbare Groepen	1.657.500	829.000	-828.500
7.3-Participatie	9.227.810	7.653.800	-1.574.010
7.4-Jeugdzorg	7.734.900	8.288.700	553.800
7.5-Zorg & Welzijn	1.482.000	1.406.800	-75.200
7.6-Wijkteams	1.928.800	2.058.400	129.600
Totaal Lasten	27.722.710	26.400.400	-1.322.310
Baten			
7.1-Maatschappelijke Ondersteuning	148.000	151.400	3.400
7.2-Kwetsbare Groepen	2.582.700	0	-2.582.700
7.3-Participatie	5.707.510	4.445.000	-1.262.510
7.5-Zorg & Welzijn	199.700	205.800	6.100
7.6-Wijkteams	14.000	14.100	100
Totaal Baten	8.651.910	4.816.300	-3.835.610
Saldo baten en lasten	19.070.800	21.584.100	2.513.300

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten

Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting, hebben we in het Sociaal Domein vanaf 1-1-2025 de volgende teams:

- Beleid & Advies Sociaal;
- Wijkteam;
- Poort, inkomen en participatie, en
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Inclusief de bijbehorende teammanager gaat het om 47,40 fte. Voor deze teams hebben we € 4.487.200 voor begroot in 2025. De lasten worden middels een procentuele verdeelsleutel over de programma's verdeeld.

Lasten

7.1 In 2025 wordt er ongeveer € 235.000 meer aan kosten verwacht voor de uitvoering van de WMO, en € 291.000 voor de uitvoering van de GRJR. Daarnaast wordt er, vanwege het opnieuw veranderen van de taakvelden in het Sociaal Domein, in 2025 voor ca. € 43k meer doorverdeeld aan dit subprogramma t.o.v. 2024. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.2 In 2024 hebben we ongeveer € 800.000 besteedt aan de opvang van vluchtelingen binnen de gemeente, wat geheel vergoed werd door het Rijk. Deze kosten zijn niet begroot in 2025. Daarnaast is er € 64.000 minder begroot voor de subsidies voor het Oudenwerk. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.3 In 2025 wordt er ca. € 233.000 minder doorbelast naar dit subprogramma voor de bijdrage van de DBP en de eigen personeelsbegroting. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.4 De kosten voor de GRJR nemen met ca. € 187.000 toe in dit subprogramma. Ook voor het CJG nemen de kosten toe t.o.v. 2024, namelijk met ca. € 60.000. Deze verhogingen hangen sterk samen met de indexeringen die over de tarieven zijn doorgevoerd, alsmede door de oplopende zorgvraag. Met deze verhogingen blijven we de begrotingen van deze aanbieders volgen. Daarnaast is de doorbelasting van de bijdrage van de DBP en de eigen personeelsbegroting met ca. € 110.000 toegenomen t.o.v. 2024. Het restant wordt verklaard

door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.5 De verlaging wordt met name verklaard door de lagere doorbelasting van de bijdrage van de DBP en de eigen personeelsbegroting van ongeveer € 108.000. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.6 De toename komt met name door de nieuwe doorverdeling van de DBP en eigen personeelsbegroting naar dit subprogramma (ca. € 152.000). Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Baten

7.1 Alle mutaties zijn < € 50.000.

7.2 In 2024 hebben we een vergoeding (specifieke uitkering) van het Rijk gekregen voor de opvang van vluchtelingen, verdeeld over twee locaties. Voor 2025 is deze vergoeding nog niet begroot.

7.3 Geen mutaties.

7.4 Geen mutaties.

7.5 Alle mutaties zijn < € 50.000.

7.6 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Banen (bron: CBS/LISA)	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. Betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	596,5	836,6	2023
2	Jongeren met een delict voor de rechter (bron: CBS)	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1%	1%	2022
3	Kinderen in uitkeringsgezinnen (bron: CBS)	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt.	3%	6%	2022
4	Netto arbeidsparticipatie (bron: CBS)	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	76,4%	73,1%	2023
5	Jeugdwerkloosheid (bron: CBS)	Percentage personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.	1%	1%	2022
6	Personen met een bijstandsuitkering (bron: CBS)	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015), exclusief uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling en dak- en thuislozen. Betreft het aantal personen per 10.000 inwoners.	236,2	344,8	2023
7	Aantal re-integratievoorzieningen (bron: CBS)	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	106,3	191,5	2023
8	Jongeren met jeugdhulp (bron: CBS)	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014).	10,1%	13,5%	2023
9	Jongeren met jeugdbescherming (bron: CBS)	Betreft percentage jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt.	0,5%	1,1%	2023
10	Jongeren met jeugdreclassering (bron: CBS)	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).	0,2%	0,3%	2023
11	Wmo-cliënten met een maatwerkarr. (bron: CBS)	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.	550	700	2023

Waar staat je gemeente d.d.
19 juli 2024

* Klasse matig stedelijk

Kerngegevens

Sociale structuur	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Aantal inwoners	26.428	26.377	26.664
Aantal inwoners tot 20 jaar	6.168	6.185	6.174
Aantal inwoners 65 jaar en ouder	5.031	4.943	5.134

Niet in voorgaande programma's verantwoorde baten en lasten

Inleiding

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (het BBV) gewijzigd. Een van de wijziging betreft het verantwoorden van algemene baten en lasten in de begroting en jaarrekening.

Baten en lasten die direct verbandhouden met activiteiten die gericht zijn op de externe klant, worden verantwoord in de programma's. Dus alleen de baten en lasten die betrekking hebben op het primaire proces worden in de programma's opgenomen. Baten en lasten die hier niet onder vallen, worden buiten de programma's gehouden. Het gaat hierbij om overheadkosten, algemene dekkingsmiddelen, Vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Zo komt er meer inzicht in de omvang van de baten en lasten van het primaire proces in het algemeen en de overhead in het bijzonder.

1. Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen relatie hebben met een bepaalde activiteit.

Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen de taakvelden 0.5 Treasury, 0.61 OZB woningen, 0.62 OZB niet-woningen, 0.64 Belasting overig en 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds.

Wat mag het kosten?

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	3.571.695	286.800	522.800	1.008.500	1.439.000	1.712.200
Baten	48.091.117	49.840.300	50.827.400	50.801.300	52.743.800	54.704.800
Totaal baten en lasten	-44.519.422	-49.553.500	-50.304.600	-49.792.800	-51.304.800	-52.992.600
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-44.519.422	-49.553.500	-50.304.600	-49.792.800	-51.304.800	-52.992.600

Verklaring van verschillen

Verschillen algemene dekkingsmiddelen ten opzichte van gewijzigde begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Verschil 1e tr 2024 - Begroting 2025
Lasten	286.800	522.800	236.000
Baten	49.840.300	50.827.400	987.100
Saldo baten en lasten	-49.553.500	-50.304.600	-751.100

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten

9.1 In de begroting van 2024 is materieel, wat over is gekomen vanuit de BAR-organisatie, ingeboekt. Naar nu blijkt kan een deel van het opgenomen bedrag weer vrijvallen, omdat de opgenomen lasten te hoog zijn gebleken. Dit heeft een positief effect van ongeveer € 27.000.

Daarnaast wordt er minder rente toegerekend aan het programma, waardoor de lasten toenemen met ca. € 205.000. Verder worden er hogere uitgaven aan rente voor langlopende leningen verwacht; deze lasten nemen met ongeveer € 90.000 toe t.o.v. 2024. Het restant wordt verklaard door mutaties < € 50.000.

Baten

9.1 De toename in de baten komt onder meer door hogere te verwachten dividendinkomsten (+ € 60.000). Daarnaast wordt de te ontvangen rente op het schatkistbankieren positief bijgesteld, met € 100.000, vanwege de gestegen rente op het schatkistbankieren. Verder ontvangen we meer geld vanuit het Rijk via het Gemeentefonds (+ € 1,3 mio) en nemen ook de OZB-inkomsten toe (+ € 320.000).

De interne doorverdeling van personeelslasten leidt tot een nadeel van ca. € 130.000.

Uitsplitsing lokale heffingen

Lokale heffingen	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo lokale heffingen	-7.546.593	-7.609.400	-7.933.900	-8.314.200	-8.618.900	-8.948.000

Uitsplitsing algemene uitkering

Algemene uitkering	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo Algemene uitkering	-39.764.837	-41.389.000	-42.334.900	-41.842.500	-43.500.400	-45.123.700

Uitsplitsing dividend

Dividend	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo dividend	-166.141	-290.200	-227.100	-317.100	-292.100	-292.100

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de betaalde rente en de ontvangen rente wordt door middel van het renteomslagpercentage via de kapitaallasten doorberekend aan de taakvelden. Deze doorberekening is gebaseerd op de boekwaarde van de vaste activa per 1 januari x het renteomslagpercentage. Het percentage wordt berekend bij het opstellen van de begroting, waarbij uitgegaan wordt van de geraamde boekwaarde van de vaste activa en de geraamde rente. Het saldo van de financieringsfunctie betreft het verschil tussen rentelasten van de geldleningen OG (verminderd met de eventueel ontvangen rente) en de doorbelaste rentelasten naar de taakvelden.

Uitsplitsing saldo financieringsfunctie

Financieringsfunctie	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo financieringsfunctie	-21.752	-247.900	113.500	605.000	1.030.600	1.298.800

Ontwikkeling Algemene uitkering

De verantwoorde algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de ten tijde van het opstellen van de begroting bekende informatie (meicirculaire 2024). De ontwikkeling van de algemene uitkering voor de jaren 2025 - 2028 ziet er als volgt uit:

Ontwikkeling Algemene uitkering	2025	2026	2027	2028
Meicirculaire 2024	-557.100	268.500	159.400	202.700
Vrijval stelpost jeugd	0	0	0	0
Totaal correcties Algemene uitkering	-557.100	268.500	159.400	202.700

+/+ is positief

-/- is negatief

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Gemiddelde WOZ-waarde (bron: CBS)	De gemiddelde WOZ waarde van woningen in duizenden euro's.	431	368	2023
2	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (bron: COELO)	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	1.030	geen data	2024
3	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (bron: COELO)	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten	1.236	geen data	2024

Waar staat je gemeente d.d. 19 juli 2024

* Klasse matig stedelijk

2. Overhead

Inleiding

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (BBV artikel 1 lid 2). In de notitie Overhead van de commissie BBV is aangegeven welke baten en lasten verantwoord worden onder overheadkosten.

In het kort komt het erop neer dat de volgende uitgangspunten gehanteerd kunnen worden:

- Directe kosten worden zoveel mogelijk direct toerekenen aan de desbetreffende taakvelden en programma's;
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren daarom tot de overhead;
- Sturende taken vervuld door hiërarchische leidinggevende behoren tot de overhead, en
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

De baten en lasten voor overhead zijn verantwoord op het taakveld 0.4 Overhead.

Wat mag het kosten?

Overhead	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
9.2-Overhead	9.037.706	10.852.200	11.028.500	11.020.400	11.018.600	11.018.500
Totaal Lasten	9.037.706	10.852.200	11.028.500	11.020.400	11.018.600	11.018.500
Baten						
9.2-Overhead	71.400	134.600	394.100	390.500	390.500	383.300
Totaal Baten	71.400	134.600	394.100	390.500	390.500	383.300
Totaal baten en lasten	8.966.306	10.717.600	10.634.400	10.629.900	10.628.100	10.635.200
Saldo overhead	8.966.306	10.717.600	10.634.400	10.629.900	10.628.100	10.635.200

Verklaring van verschillen

Verschillen overhead ten opzichte van gewijzigde begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Verschil 1e tr 2024 - Begroting 2025
Lasten			
9.2-Overhead	10.852.200	11.028.500	176.300
Totaal Lasten	10.852.200	11.028.500	176.300
Baten			
9.2-Overhead	134.600	394.100	259.500
Totaal Baten	134.600	394.100	259.500
Saldo baten en lasten	10.717.600	10.634.400	-83.200

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten

9.2 De hogere lasten komen voornamelijk vanwege de hogere doorbelasting van de personele lasten naar het taakveld Overhead toe. In 2025 komen alle medewerkers die in 2024 nog in de SWO met Ridderkerk zaten, over naar Albrandswaard. Met deze overgang verandert ook de feitelijk werkgever, van de gemeente Ridderkerk naar de gemeente Albrandswaard. Deze ontwikkeling leidt tot een hogere doorbelasting naar het subprogramma Overhead, van ongeveer € 1 mio. Hier staat tegenover dat de doorbelasting vanuit de SWO komt te vervallen (-/- € 650.400). Ook de lasten voor bestuursondersteuning nemen af, met ca. € 77.000, vanwege personele mutaties. Het restant wordt verklaard door mutaties < € 50.000.

Baten

9.2 De hogere baten komen door het opnemen van een stelpost voor de interne doorbelasting van gewerkte uren naar projecten (+ € 132.000), en door de interne doorbelasting van personeelslasten vanuit het taakveld Overhead (+ € 228.700).

3. Vennootschapsbelasting (Vpb)

Inleiding

Door de inwerkingtreding van de Wet modernisering Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen zijn gemeenten met ingang van 1 januari 2016 Vpb-plichtig over hun (winstgevende) ondernemersactiviteiten. Doel van deze wet is het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen.

Omdat de Belastingdienst de gemeente in zijn geheel aanslaat voor de Vpb-heffing en deze heffing niet per overheidsonderneming uitsplitst is, wordt de eventueel af te dragen Vpb-heffing van alle ondernemingsactiviteiten opgenomen als één bedrag in het programmaplan en het overzicht van baten en lasten. Het is niet nodig om per programma waarin ondernemingsactiviteiten zijn opgenomen een naar rato-deelbedrag Vpb-heffing te ramen.

De Vpb is verantwoord onder het taakveld 0.9.

Wat mag het kosten?

Vennootschapsbelasting	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	407.324	7.800	7.100	6.900	6.900	6.900
Totaal baten en lasten	407.324	7.800	7.100	6.900	6.900	6.900
Totaal saldo vennootschapsbelasting	407.324	7.800	7.100	6.900	6.900	6.900

Verschilverklaring

Er zijn geen individuele verschillen groter dan € 50.000.

4. Onvoorzien

Inleiding

In de begroting is een bedrag opgenomen voor onvoorziene lasten. Er is sprake van onvoorziene lasten wanneer deze onvoorzienbaar, onontkoombaar en onvermijdbaar zijn. Deze post is niet bedoeld om overschrijdingen op bestaande budgetten te dekken.

Wat mag het kosten?

Onvoorzien	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	0	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Totaal baten en lasten	0	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Saldo onvoorzien	0	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000

Verschilverklaring

Er zijn geen individuele verschillen groter dan € 50.000.

3. PARAGRAFEN

Paragraaf 1 - Lokale heffingen

In deze paragraaf treft u informatie aan over de gemeentelijke belastingen en gebonden heffingen. Aan de orde komt het gemeentelijke beleid een overzicht van de tarieven, een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid, en de lokale lastendruk in vergelijking met omliggende gemeenten.

Algemene uitgangspunten lokale heffingen

De uitwerking van de begroting 2025 vloeit voort uit de Voorjaarsnota 2025. Ten aanzien van de gemeentelijke belastingen en heffingen geldt een indexering van de (belasting)tarieven en heffingen met een percentage van 3% en/of maximaal kostendekkende tarieven.

Woonlasten en tarieven belastingen en heffingen

De gemeentelijke woonlasten worden bepaald door de uitgaven van burgers aan Onroerende zaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing. De OZB is een gemeentelijke belasting waarbij de opbrengsten in de algemene dekkingsmiddelen terecht komen en dus vrij besteedbaar zijn. Daarnaast zijn er gebonden heffingen die volledig bestemd zijn voor de uitvoering van gemeentelijke taken. De gebonden heffingen (afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges en retributies) mogen wettelijk maximaal 100% kostendekkend zijn (lager mag ook). Dit is inclusief de toe te rekenen compensabele BTW, mutaties in voorzieningen en toe te rekenen kosten voor overhead. Albrandswaard kiest voor tarieven die 100% van de kosten dekken, uitgezonderd de tarieven voor lijkbezorgingsrechten.

Algemene (beleids)ontwikkelingen

Benchmark woonlasten

Een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten maakt de onderlinge verschillen van de woonlasten tussen Albrandswaard en omliggende gemeenten inzichtelijk. Deze vergelijking is in deze paragraaf opgenomen. Het overzicht vergelijkt de tarieven van de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing per gemeente en het cumulatieve bedrag van de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing als zijnde de woonlasten per gemeente.

Kostenonderbouwing tarieven

In deze paragraaf zijn kostenonderbouwingen voor de berekening van de gebonden heffingen opgenomen. Deze geven inzicht in hoe de geraamde baten c.q. opbrengsten en de geraamde lasten met elkaar in verhouding staan. Het dekkingspercentage van het betreffende taakveld wordt hiermee weergegeven.

Overzicht geraamde belastingen en heffingen

Hierna treft u een totaal overzicht aan van in de begroting geraamde opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en de gebonden heffingen.

Gemeentelijke belastingen	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene dekkingsmiddelen					
Onroerende zaakbelastingen	7.954.800	8.280.100	8.654.600	8.964.200	9.298.300

Gebonden heffingen	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028
Afvalstoffenheffing	4.326.400	4.350.500	4.350.500	4.350.500	4.350.500
Rioolheffing	3.173.500	3.400.400	3.417.700	3.433.900	3.459.400

De geraamde opbrengsten zijn een gevolg van de tariefstelling en het aantal heffingseenheden.

OZB tarieven 2025

Onroerende zaakbelastingen

De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. Bij het bepalen van de opbrengst OZB voor de begrotingsjaren 2025 – 2028 wordt de opbrengst van 2024 gecorrigeerd met het stijgingspercentage van 3% exclusief areaaluitbreiding door nieuwbouw.

OZB-tarieven 2025

Op basis van het voorgaande en door SVHW in juni/juli aangeleverde WOZ-waardeontwikkeling zien de OZB-tarieven voor 2025 er als volgt uit:

Onroerende zaakbelastingen (als percentage van de WOZ-waarde)	2024	2025
Eigenaren woningen	0,1006%	0,1023%
Eigenaren niet-woningen	0,3970%	0,3991%
Gebruikers niet-woningen	0,3270%	0,3325%

Afvalstoffenheffing tarieven 2025

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven om de kosten te betalen die de gemeente Albrandswaard maakt voor het (laten) inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Voor de afvalstoffenheffing hanteren wij kostendekkende tarieven in combinatie met een planmatige inzet van de daarvoor gevormde voorzieningen.

Onderbouwing kostendekkende tarieven

De in de afvalstoffenheffing te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Afvalstoffenheffing	
Omschrijving	2025
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	2.298.600
Lasten vanuit de gemeente, inclusief (omslag)rente	1.112.200
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-226.000
Netto kosten van de activiteit	3.184.800
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	373.200
Overhead, inclusief (omslag)rente	133.300
Compensabele BTW	664.800
Totale kosten	4.356.100
Opbrengst afvalstoffenheffing	4.350.500
Dekkingspercentage	100%

Op basis van kostendekkendheid zien de tarieven 2025 er ten opzichte van 2024 als volgt uit:

Afvalstoffenheffing	2024	2025
Eenpersoonshuishouden (vast tarief)	257,04	261,00
Tweepersoonshuishouden (vast tarief)	334,08	339,00
Meerpersoonshuishouden (vast tarief)	353,04	357,96
Variabel tarief 60 liter	1,15	1,15
Variabel tarief 30 liter	0,57	0,57
Variabel tarief container 240 liter	4,60	4,60

Rioolheffing tarieven 2025

Rioolheffing

Het uitgangspunt van de rioolheffing is om gemeenten in staat te stellen de kosten te betalen die samenhangen met de gemeentelijke watertaken. Het Programma Stedelijk Water (PSW) 2021-2025 geldt als basis bij de berekening van de tarieven voor de rioolheffing.

De in de rioolheffing te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Rioolheffing	
Omschrijving	2025
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	1.679.834
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-39.600
Voorziening beklemde middelen	1.093.000
Netto kosten van de activiteit	2.733.234
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	345.600
Overhead, inclusief (omslag)rente	313.800
Compensabele BTW	511.200
Totale kosten	3.903.834
Opbrengst rioolheffing	3.400.400
Dekkingspercentage	87%

Op basis van kostendekkendheid zien de tarieven 2025 er ten opzichte van 2024 als volgt uit:

Rioolheffing	2024	2025
Eenpersoonshuishouden	220,50	227,04
Meerpersoonshuishouden	294,00	302,76

Lijkbezorging tarieven 2025

Lijkbezorging

Voor het verlenen van diensten door en/of het gebruik van de faciliteiten van de begraafplaatsen in Rhoon en Poortugaal worden rechten geheven voor onder andere begraven, onderhoudsrechten en andere lijkbezorgingsrechten.

De in de lijkbezorgingsrechten te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Lijkbezorgingsrechten	
Omschrijving	2025
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	204.900
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	274.300
Netto kosten van de activiteit	479.200
Overhead, inclusief omslagrente	178.200
Totale kosten	657.400
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	214.400
Dekkingspercentage	33%

Op basis van kostendekkendheid zien de tarieven 2025 er ten opzichte van 2024 als volgt uit:

Lijkbezorging	2024	2025
Particulier graf in Poortugaal (1 diep) voor een periode van 20 jaar	1.815	1.815
Particulier dubbel graf in Poortugaal (1 diep) voor een periode van 20 jaar	3.620	3.620
Particulier graf in Rhoon (2 diep) voor een periode van 20 jaar	2.970	2.970
Begraafkosten (personen vanaf 18 jaar)	1.405	1.405
Afkoop van verplichte onderhoudskosten 1 diep (20 jaar)	925	925

Leges

De algemene verhoging als gevolg van prijsindexering van de overige gemeentelijke heffingen bedraagt in beginsel 3% met dien verstande dat de opbrengst maximaal kostendekkend mogen zijn.

Leges

Voor producten en diensten die de gemeente aan burgers, bedrijven en anderen verleent, worden leges in rekening gebracht. De belangrijkste hiervan zijn de leges voor burgerzaken (paspoort, rijbewijs, huwelijksvoltrekking, enz.), aanvraag APV-vergunningen en omgevingsvergunningen. Bij de bepaling van de hoogte van de legestarieven wordt gekeken naar de kostendekkendheid.

De leges worden geheven voor verstrekte diensten en producten. Een aantal tarieven van leges zijn wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten, aanwezigheidsvergunning speelautomaten of bijvoorbeeld een uittreksel Burgerlijke stand. Voor het overige geldt ook hier dat de tarieven van leges maximaal kostendekkend mogen zijn. Volgens de

gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Het is mogelijk om kruissubsidiëring toe te passen. Daarmee wordt verstaan: het hoger stellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden.

De kosten en opbrengsten van de leges zien er als volgt uit:

Leges						
Hoofdstuk/Paragraaf	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
1. Algemene dienstverlening						
Paragraaf 1.1 - Burgerlijke stand	49.616	23.778		73.394	45.106	61%
Paragraaf 1.2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	353.482	115.477		468.959	442.005	94%
Paragraaf 1.3 - Rijbewijzen	68.174	36.247		104.421	105.426	101%
Paragraaf 1.4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	4.899	431		5.330	4.062	76%
Paragraaf 1.5 - Bestuursstukken						
Paragraaf 1.6 - Vastgoedinformatie						
Paragraaf 1.7 - Overige publiekszaken	7.801	2.584		10.385	9.635	93%
Paragraaf 1.8 - Gemeentearchief						
Paragraaf 1.9 - Bijzondere wetten	20.068	19.057		39.125	41.974	107%
Paragraaf 1.10 - Diversen						
Totaal Algemene Dienstverlening	504.000	197.600	-	701.600	648.200	92%
2. Dienstverlening in het kader van de Omgevingswet						
2.3. Omgevingsvergunning	551.100	523.600	5.500	1.080.200	448.200	41%
Totaal Algemene Dienstverlening ihkv Omgevingswet	551.100	523.600	5.500	1.080.200	448.200	41%
3. Diensten waarop de Europese dienstenrichtlijn van toepassing is						
Paragraaf 3.1 - Horeca	4.822	2.592		7.414	2.732	37%
Paragraaf 3.2 - Gereserveerd	3.072			3.072		0%
Paragraaf 3.3 - Winkeltijdenwet						
Paragraaf 3.4 - Organiseren evenement of markt	3.786	678		4.464	470	11%
Paragraaf 3.5 - Standplaatsen						
Paragraaf 3.6 - Huisvestingswet 2014						
Paragraaf 3.7 - In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	1.935	1.166		3.101	2.405	78%
Totaal Dienstverlening Europese Richtlijn	13.600	4.400	-	18.100	5.600	31%
KOSTENDEKKING LEGES TOTALE TARIEVENTABEL	1.068.700	725.600	5.500	1.799.900	1.102.000	61%

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Indien de belastingplichtige niet, of slechts met veel moeite, de aanslag kan betalen, kan deze onder wettelijk vastgestelde voorwaarden in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. De kwijtscheldingen lopen via het SVHW. De kwijtscheldingen hebben betrekking op de afvalstoffenheffing en rioolheffing. De kosten van verleende kwijtscheldingen worden doorberekend in de tarieven van de betreffende heffingssoorten.

In de begroting 2025 zijn de volgende bedragen voor kwijtschelding opgenomen:

Kwijtschelding	2024	2025	2026	2027	2028
Afvalstoffenheffing	98.600	98.600	98.600	98.600	98.600
Rioolheffing	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal	198.600	198.600	198.600	198.600	198.600

Overzicht belastingdruk

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en daarmee grotendeels de lokale lastendruk. Hierna worden de woonlasten inzichtelijk gemaakt.

Omschrijving	2023	2024	2025	Afwijking	
+ = stijging en - = daling van lasten				Absoluut	In %
A: Eénpersoonshuishouding met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 220,50	€ 220,50	€ 227,04	€ 6,54	3%
Afval**	€ 243,00	€ 257,04	€ 261,00	€ 3,96	2%
Totaal	€ 463,50	€ 477,54	€ 488,04	€ 10,50	2%
B1: Tweepersoonshuishouding met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 294,00	€ 294,00	€ 302,76	8,76	3%
Afval (tweepersoons)**	€ 315,00	€ 334,08	€ 339,00	€ 4,92	2%
Totaal	€ 609,00	€ 628,08	€ 641,76	€ 13,68	2%
B2: Meerpersoonshuishouding met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 294,00	€ 294,00	€ 302,76	€ 8,76	3%
Afval (meerpersoons)**	€ 333,00	€ 353,04	€ 357,96	€ 4,92	1%
Totaal	€ 627,00	€ 647,04	€ 660,72	€ 13,68	2%
C: Eénpersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 520.100*					
Rioolgebruik	€ 220,50	€ 220,50	€ 227,04	€ 6,54	3%
Afval**	€ 243,00	€ 257,04	€ 261,00	€ 3,96	2%
OZB-eigendom	€ 512,77	€ 516,08	€ 532,06	€ 15,98	3%
Totaal	€ 976,27	€ 993,62	€ 1.020,10	€ 26,48	3%
D1: Tweepersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 520.100*					
Rioolgebruik	€ 294,00	€ 294,00	€ 302,76	€ 8,76	3%
Afval (tweepersoons)**	€ 315,00	€ 334,08	€ 339,00	€ 4,92	2%
OZB-eigendom	€ 512,77	€ 516,08	€ 532,06	€ 15,98	3%
Totaal	€ 1.121,77	€ 1.144,16	€ 1.173,82	€ 29,66	3%
D2: Meerpersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 520.100*					
Rioolgebruik	€ 294,00	€ 294,00	€ 302,76	€ 8,76	3%
Afval (meerpersoons)**	€ 333,00	€ 353,04	€ 357,96	€ 4,92	1%
OZB-eigendom	€ 512,77	€ 516,08	€ 532,06	€ 15,98	3%
Totaal	€ 1.139,77	€ 1.163,12	€ 1.192,78	€ 29,66	3%

*OZB-grondslag voor 2023 en 2024 is de gemiddelde WOZ-waarde uit Coelo. OZB 2025 uitgaande van 1,4% stijging WOZ en concept tarief 2025.

** Bovenop dit tarief komt het variabel tarief per aanbieding/lediging per zak (60 ltr of 30 ltr) á € 1,15 resp. € 0,57 of per container á € 4,60.

Albrandswaard ten opzichte van buurgemeenten

De woonlasten van de omliggende gemeenten voor het belastingjaar 2025 zijn nog niet beschikbaar. Om de woonlasten te kunnen vergelijken wordt gebruik gemaakt van de woonlasten van deze gemeenten in 2024. Deze vergelijking maakt de onderlinge verschillen van de woonlasten tussen Albrandswaard en omliggende gemeenten inzichtelijk. Er is hierbij uitgegaan van de woonlasten van een gezin met een koopwoning.

tarieven per gemeenten 2024						
	afvalstoffenheffing	rioolheffing	OZB-tarief	gem. woningwaarde	woonlasten*	
Albrandswaard	425	294	0,1006%	513.000	1.236	
Barendrecht	441	199	0,0878%	486.000	1.067	
Ridderkerk	386	215	0,0903%	395.000	957	
Zwijndrecht	368	322	0,0866%	389.000	1.027	
Hendrik-Ido-Ambacht	410	218	0,0934%	465.000	986	

* Coelo-Atlas 2024

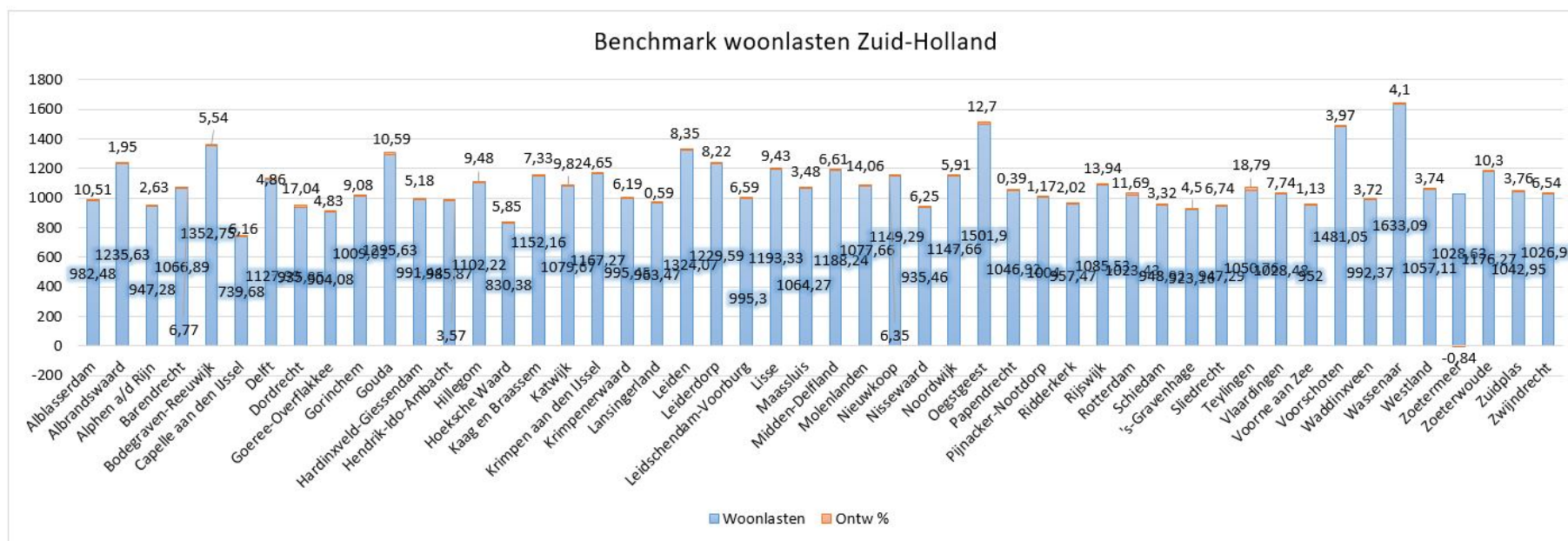
Vergelijking woonlasten 2023 en 2024

Bron: Coelo-Atlas van de lokale lasten 2023 en 2024

Benchmark woonlasten Provincie Zuid-Holland (Coelo 2024)

De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte en de ontwikkeling van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting. Uit de grafiek is af te lezen dat de hoogste stijging van de woonlasten in de gemeente Dordrecht plaatsvindt, met een stijging van 17,04%. Daarentegen zijn de woonlasten in Zoetermeer als enige gemeente gedaald, met -0,84%. Albrandswaard kent een stijging van 1,95%.

Bron: Coelo 2024

Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De gemeente Albrandswaard voert actief beleid op de beheersing van de risico's die de gemeente loopt. Gekeken wordt naar de maatregelen die worden getroffen om de risico's af te dekken. Voor de risico's waarvoor geen maatregelen getroffen kunnen worden bijvoorbeeld omdat het verzekeren ervan te duur zou zijn, wordt ingeschat welke buffer noodzakelijk is. Dit is de benodigde weerstandscapaciteit. Op basis van de continu geïventariseerde risico's en de beschikbare financiële middelen (beschikbare weerstandscapaciteit) is het weerstandvermogen berekend. In dit risicoprofiel worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen benoemd en meegewogen.

Risicoprofiel

Door actieve risicobeheersing heeft de gemeente in beeld wat de risico's zijn en is het mogelijk om het weerstandsvermogen te bepalen. Alle risico's worden voor zover mogelijk 2 maal per jaar herijkt en er wordt continu geanticipeerd op nieuwe risico's. Het getoonde risicoprofiel is bepaald vanuit de inventarisatie en analyse zoals uitgevoerd t/m 21 juni 2024. We kijken vanuit de huidige omstandigheden vooruit met als doel een actueel risicoprofiel te presenteren waarin rekening wordt gehouden met realistische scenario's voor de nabije toekomst.

De belangrijkste trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het risicoprofiel worden kort toegelicht. De gevolgen van externe invloeden zoals de geopolitieke spanningen, de nog steeds relatief hoge inflatie, de krappe arbeidsmarkt en de brandstofprijzen laten zich zien en voelen over de hele breedte van het risicoprofiel. De geïdentificeerde risico's met betrekking tot de ondersteunende bedrijfsvoering vallen vanaf 2024 binnen het risicocluster van De BedrijfsvoeringsPartner welke u terugvindt in bijgaand overzicht.

In het volgende overzicht worden de belangrijkste (geconsolideerde) risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij ieder risico worden kort de beheersmaatregelen weergegeven. De lijst met belangrijkste risico's omvat circa 94% van alle geïdentificeerde risico's.

Trends & ontwikkelingen risicoprofiel Albrandswaard

In deze paragraaf worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen in relatie gebracht met de risico's van de gemeente. De gemeente kan onzekerheden positief beïnvloeden door investeringen en maatregelen te treffen. In deze paragraaf worden onzekerheden en risico's toegelicht en daarbij worden negatieve scenario's als input gebruikt.

De gemeente ontvangt ruim de helft van hun inkomsten via een algemene uitkering uit het gemeentefonds. De meeste gemeenten voorzien vanaf 2026 grote tekorten omdat de algemene uitkering met ingang van 2026 terugloopt. Om hier op in te spelen moet er nu al actie worden ondernomen om de product- en dienstverlening op een acceptabel niveau in te kunnen blijven vullen. Hierdoor moet er mogelijk opnieuw geprioriteerd worden, worden bezuinigingsmogelijkheden onderzocht en wordt er naar andere weerstandscomponenten gekeken om de dekking te herstellen en de dienstverlening op peil te houden.

Binnen het **sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet)** is er in lijn met het landelijke beeld een aanhoudende trend te zien van hoge en/of stijgende kosten. De gemeente heeft hierdoor te maken met alsmaar groeiende uitgaven zonder dat hier adequate structurele financiering tegenover staat.

In de uitvoering van de Jeugdwet is de kans op overschrijding van de beschikbaar gestelde

budgetten ook komend jaar groot. De hulpvraag onder jongeren is in aantal cliënten wellicht iets afgenomen, ten aanzien van voorgaande perioden van stijging, maar blijft groot en zeer kostbaar. De daarnaast beperkte beschikbaarheid van passende hulpverlening dragen bij aan het aanhouden van een verstevigd risico in het gemeentelijk risicoprofiel als het gaat om de uitvoering van de Jeugdwet. Het CPB berekent richting 2025 landelijk opnieuw een kostenstijging op de uitvoering van de Jeugdwet oplopend tot ruim 8%. In de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning zullen de netto kosten en de vraag zeker tot en met 2025 hoog blijven en ook hier wordt landelijk een kostenstijging van 1,5% per jaar verwacht. Uiteraard zal er lokaal binnen het sociaal domein alles aan worden gedaan om de uitvoering zo efficiënt en effectief als mogelijk uit te voeren.

De uitvoering van de BUIG (Participatiewet) laat eveneens een negatieve trend zien met een trage maar aanhoudende groei van uitkeringsgerechtigden. Ondanks alle maatregelen op het gebied van preventie, activering en handhaving blijft dit risico stevig in omvang. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt blijkt er in veel gevallen maar beperkt aansluiting te zijn op diezelfde arbeidsmarkt om hier snel positieve verandering in te realiseren.

ICT/ Informatiebeveiliging en Privacy. De bescherming van alle gevoelige informatie en het aanbieden van moderne en veilige digitale product- en dienstverlening ontkomt ook niet aan oplopende kosten van noodzakelijk onderhoud, beheer en doorontwikkeling. De kosten voor ICT en informatiebeveiliging lopen de laatste jaren sneller op. Burgers verwachten daarbij steeds meer op het gebied van digitale dienstverlening. De gemiddelde kosten op ICT gebied per inwoner per jaar heeft zich inmiddels ontwikkeld tot circa € 105. Deze risico's maken voor een belangrijk deel onderdeel uit van processen waar De BedrijfsvoeringsPartner zorg voor draagt.

De wetgeving op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming wijst de gemeente altijd als risico eigenaar aan en stelt harde toenemende eisen aan techniek, inrichting, beschikbare competenties en capaciteit. Dit alles is noodzakelijk om de dienstverlening op peil te houden, maar helaas ook om kwaadwillenden te weren uit onze digitale omgeving. De gemeente werkt hierin nauw samen met de Informatiebeveiligingsdienst en De BedrijfsvoeringsPartner.

Risico's De BedrijfsvoeringsPartner: De (niet primaire) taken die vallen onder het technische beheer en het ondersteunen van de product- en dienstverleningsprocessen van de gemeente(n) worden per 1 januari 2024 door De BedrijfsvoeringsPartner uitgevoerd. De bedrijfsvoeringsrisico's die hierbij bestaan vormen het risicoprofiel van de BedrijfsvoeringsPartner. De gemeente deelt naar rato in het afdekken van een deel van deze risico's. Dit risico is als één cluster opgenomen in de top 10.

Bestuurlijke en financiële verhoudingen Rijk en decentrale overheden (risico Rijksbijdrage gemeentefonds): Er is al langere tijd sprake van een (toegenomen) disbalans tussen financiële en bestuurlijke verhoudingen tussen Rijk en decentrale overheden. Zoals eerder aangegeven zorgen de teruglopende bijdragen van het gemeentefonds en de nieuwe verdeel- en berekensystematiek van het gemeentefonds voor grote onzekerheid.

Decentralisaties/ nieuwe & aangepaste wettelijke taken. Het transformeren naar een uitgebalanceerde uitvoeringsorganisatie voor de vanuit het Rijk gedecentraliseerde taken als wel het implementeren en ten uitvoer leggen van nieuwe en aangepaste wetten en regelgeving is en blijft een zeer complexe en uitdagende opgave waaraan altijd risico's zijn verbonden.

Risico's

In onderstaand overzicht staan de 10 belangrijkste (geconsolideerde) risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben op de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Belangrijkste financiële risico's

Nr.	Risicogebeurtenis	Gevolgen	Maatregelen	Kans	Financiële gevolgen	Invloed
R1401	Risicocluster tekorten uitvoering (gedecentraliseerde) taken Sociaal Domein.	geld - Opgenomen risico's sociaal domein.		90%	max.€ 1.000.000	23.63%
R1440	Risicocluster uitvoering wet- en regelgeving Informatiebeveiliging en Privacy	geld - Financieel, juridische aansprakelijkheid		90%	max.€ 500.000	12.08%
R532	Risico dat de BedrijfsvoeringsPartner haar taken niet kan uitvoeren binnen het beschikbaar gestelde budget	geld - (Tijdelijk)extra (frictie)kosten/uren/inhuur personeel.		70%	max.€ 450.000	8.96%
R1441	Reserve grondbedrijf (MPO) is niet toereikend.	geld - Bijstorting uit Algemene reserve door tekort in betreffend exploitatiejaar.		30%	max.€ 1.000.000	6.75%
R385	Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen waardoor de gemeente financieel moet bijspringen.	geld - Financieel.		60%	max.€ 500.000	6.71%
R1558	Toenemende inflatie	geld - Dekkingsproblemen bij de begroting.		50%	max.€ 500.000	5.61%
R1555	Er is niet voldoende woonruimte voor een uiteindelijke huisvesting van vluchtelingen beschikbaar	geld - Privé verhuurders maken gebruik van de situatie en vragen een dubieus hoge huur; Woonruimte moet plotseling nieuw gebouwd worden.		50%	max.€ 500.000	5.59%
R1442	Oplopende kosten in bouwsector door stijgende conjunctuur (schaarste).	geld - Financieel.		50%	max.€ 500.000	5.59%
R1552	Integraal huisvestingsplan Onderwijs.	geld - Ontwikkeling euribor is onzeker.		50%	max.€ 350.000	3.90%
R501	Algemene Uitkering gemeentefonds wordt lopende het begrotingsjaar lager.	geld - Indien rijksbezuinigingen/ uitgaven regeerakkoord 2022 niet gehaald worden, levert de koppeling minder op en komen er aanvullende kortingen.		30%	max.€ 500.000	3.38%

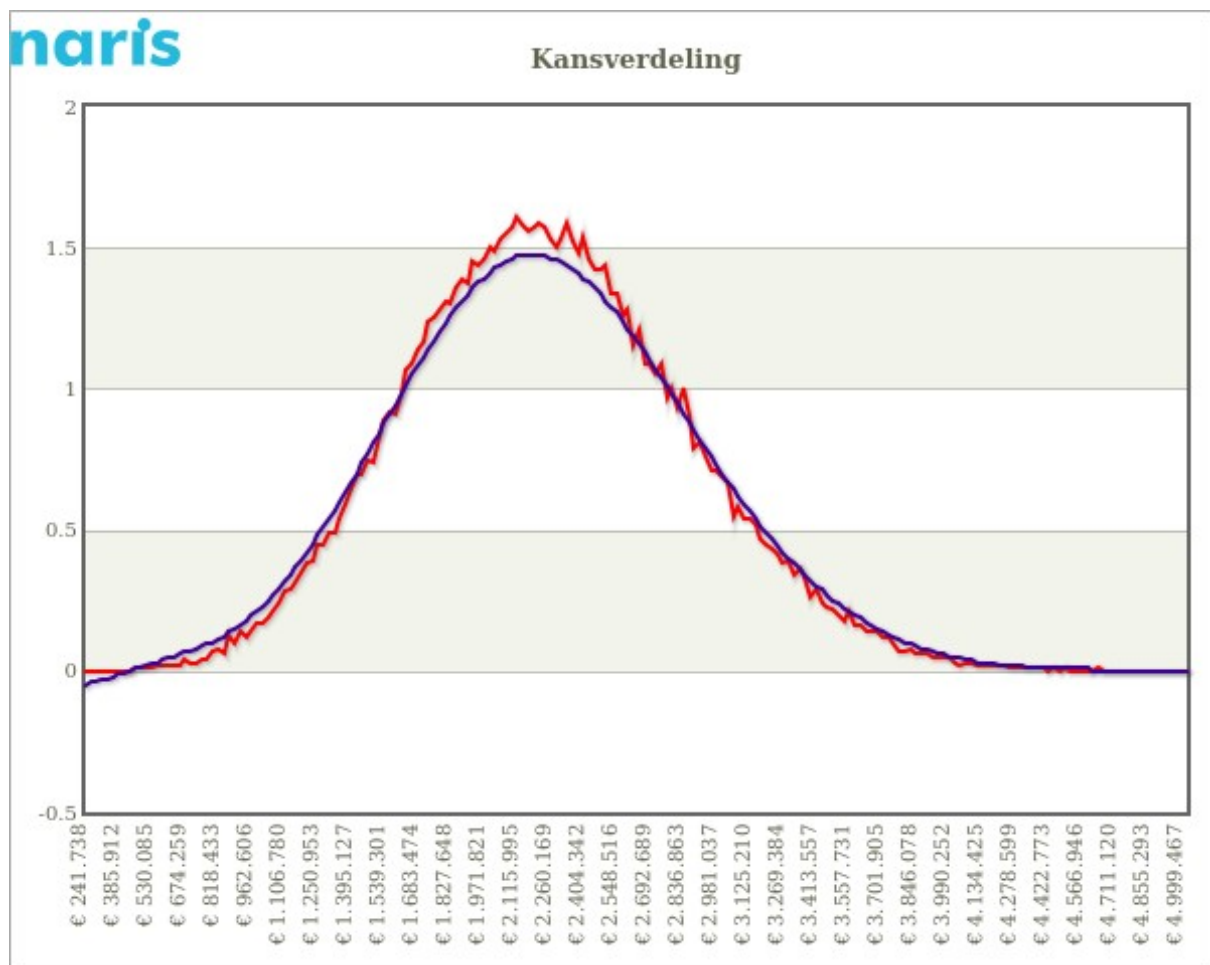
Totaal grote risico's:
€5.800.000

Het bovenstaande overzicht toont risico's die incidenteel schade op kunnen leveren met daarbij het maximale financiële gevolg. De onderstaande tabel geeft aan hoe groot de kans is in lengte van tijd en hoe de spreiding in tijd is terug te vertalen.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kans klasse	Toelichting kansklasse
10%	<0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in de komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of >	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in de komende jaar zullen voordoen.

Op basis van de ingevoerde risico's is een zogeheten risicosimulatie uitgevoerd. Wij doe dit met behulp van risicoanalyse software. Hiermee kunnen we met alle risico's die we lopen 100.000 keer doen alsof deze in meer of mindere mate optreden om zo nauwkeuring mogelijk in te kunnen schatten welke financiële buffer er op dit moment tenminste nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Onderstaande figuur en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Uit de tabel met zekerheidspercentages volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van **€ 3.039.091 (benodigde weerstandscapaciteit)**.

Benodigde weerstands- capaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
5%	€ 1.279.424
25%	€ 1.816.047
50%	€ 2.210.793
75%	€ 2.638.649
90%	€ 3.039.091
95%	€ 3.288.011

Risicoprofiel grondbedrijf

Voor het berekenen van het risicoprofiel voor het grondbedrijf wordt aangesloten bij het Meerjaren Perspectief Ontwikkelpojecten (MPO) 2024. Voor het grondbedrijf wordt het risicoprofiel niet gesimuleerd, maar wordt de kans van optreden maal het effect van optreden opgenomen. Hierbij is rekening gehouden of het gewaardeerde risico binnen het resultaat van het project opgevangen kan worden. Wanneer dit niet het geval is, heeft dit een effect op het risicoprofiel.

Project	MPO 2024	MPO 2023	MPO 2024	MPO 2023	Verschil	Op te vangen in grondexploitatie	Niet op te vangen in grondexploitatie
	Risico's (ongewogen en gesaldeerd)	Risico's (ongewogen en gesaldeerd)	Risico's (gewogen en gesaldeerd)	Risico's (gewogen en gesaldeerd)			
			A	B	C=A-B	D	E=D-A
Spui	-275.000	-1.064.968	-42.500	-499.490	456.990	0	-42.500
Polder Albrandswaard	-80.000	291.000	-20.000	-105.500	85.500	0	-20.000
Binnenland	-200.000	-150.728	-50.000	-113.046	63.046	0	-50.000
De Omloop	-4.534.000	0	-1.360.000	0	-	1.360.000	0
TOTAAL	-5.089.000	-924.696	-1.472.500	-718.036	-754.464	1.360.000	-112.500

Voor het grondbedrijf Albrandswaard kunnen op basis van bovenstaande doorrekening alle risico's worden afgedekt met een totaalbedrag van **€ 112.500 (benodigde weerstandscapaciteit)**.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van gemeente Albrandswaard bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Zie de tabel hieronder.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 1 januari 2025	
Weerstandsonderdelen	Huidige capaciteit
Algemene reserve	€ 13.394.646
Reserve MPO	€ 859.961
Reserve Sociaal domein	€ 2.000.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 16.254.607

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Risico's	Weerstandscapaciteit
Bedrijfsproces	Algemene reserve
Financieel	Reserve MPO
Imago/politiek	Reserve Sociaal domein
Informatie/strategie	
Juridisch/aansprakelijkheid	
Letsel/veiligheid	
Materieel	
Milieu	
Personeel/Arbo	
Product	
Weerstandvermogen	

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{0}{(\text{€ } 3.039.091 + \text{€ } 112.500) = \text{€ } 3.151.591} = 0,16$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van Albrandswaard valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart. Deze kaart toont in één oogopslag de spreiding van de risico's. Er wordt een onderscheid gemaakt in het bruto en netto risico. Het bruto risico geeft de situatie

weer voordat er maatregelen zijn getroffen. Het netto risico geeft het resultaat na het nemen van maatregelen.

geld	Bruto				
	10%	30%	50%	70%	90%
x > €500.000		1			1
€250.000 < x < €500.000		1	5	1	1
€100.000 < x < €250.000	1	3	1		
€25.000 < x < €100.000	7	8	2		1
x < €25.000	1				
Geen geldgevolgen	2				
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

geld	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
x > €500.000		1			1
€250.000 < x < €500.000		1	5	1	1
€100.000 < x < €250.000	1	3	1		
€25.000 < x < €100.000	8	7	2		1
x < €25.000	1				
Geen geldgevolgen	2				
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Kengetallen

In het onderdeel kengetallen geven wij duiding aan onze financiële positie voor de begroting 2025 met haar meerjarenperspectief. Om een goed beeld te krijgen van de financiële positie kijken wij naar de ontwikkelingen aan de hand van een aantal belangrijke financiële kengetallen. Per kengetal geven wij de trend weer en de betekenis ervan voor onze financiële positie. Is de trend bijvoorbeeld risicovol, gunstig, of is het een directe dreiging voor de financiële gezondheid van onze gemeente?

Ze hebben geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht. Het reëel en structureel sluitend zijn van de begroting blijft het bepalende criterium.

In onderstaande tabel wordt het totaalbeeld van alle kengetallen weergegeven. Vervolgens worden de kengetallen per stuk toegelicht.

Kengetallen	Realisatie	Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1a. Netto schuldquote	33%	40%	55%	89%	84%	88%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	32%	38%	53%	87%	82%	87%
2. Solvabiliteitsratio	41%	42%	36%	26%	23%	20%
3. Grondexploitatie	4%	1%	2%	7%	1%	-3%
4. Structurele exploitatieruimte	3,7%	-1,2%	0,4%	-3,8%	-3,8%	-2,5%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	128%	124%	124%	124%	124%	124%

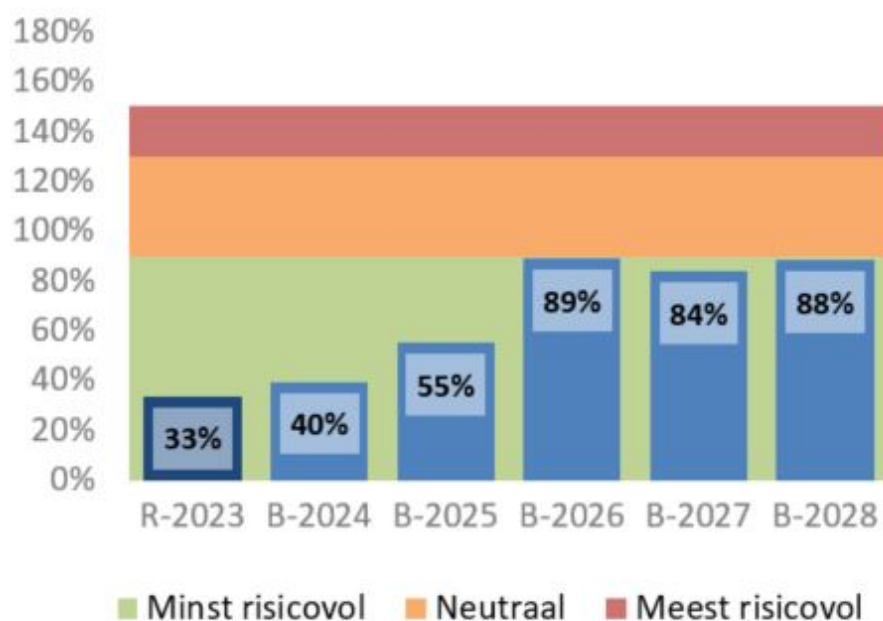
De waarden van de kengetallen zijn ingedeeld in 3 categorieën die aansluiten bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden (2016). Categorie A is het minst risicovol en C het meest risicovol.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
	minst risicovol	neutraal	meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Schuldquote

Een graadmeter voor de financiële positie is de omvang van onze schuldverplichtingen in relatie tot onze opbrengsten, oftewel de schuldquote. Onderstaande grafiek illustreert deze ontwikkeling.

1a. Netto schuldquote

De verwachting is dat onze schulden de komende jaren fors gaan oplopen. Dit houdt verband met de investeringen die de komende jaren gaan plaatsvinden. Ook de stijgende rentestand speelt hier een rol in. Daarnaast valt de groei van de opbrengsten, voornamelijk

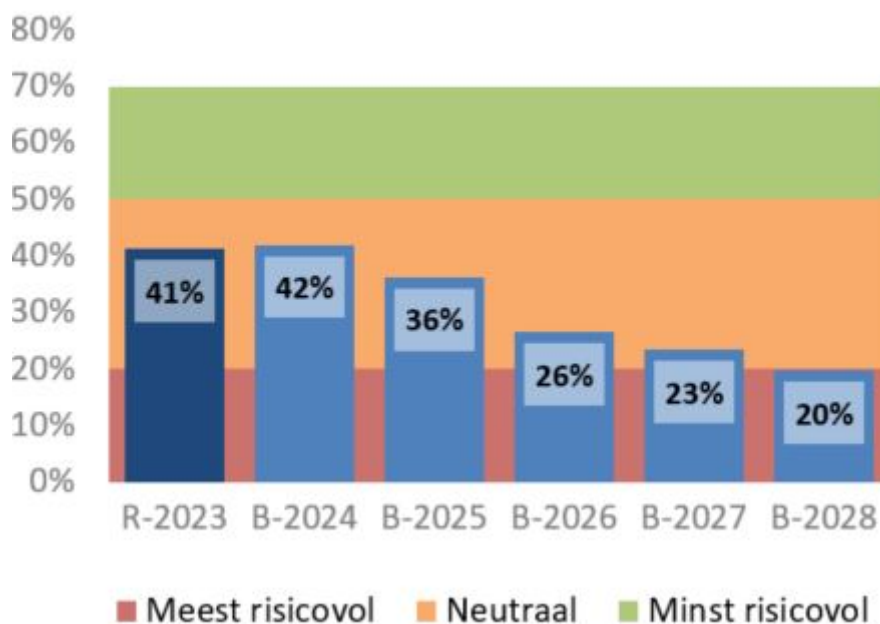
vanuit het gemeentefonds, tegen. Deze ontwikkelingen zorgen voor een stijgende schuldquote.

Gedane- en toekomstige besluiten omtrent de besteding van gelden, en eventuele nieuwe investeringen zullen hun effect hebben op de schuldquote.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan welke gedeelte van je bezit met eigen vermogen is gefinancierd. Indien bijvoorbeeld een woning voor 80% is gefinancierd bij de bank en voor 20% is betaald met eigen spaargeld, dan is de solvabiliteit in dat geval 20%. Onderstaande grafiek illustreert de ontwikkeling van dit kengetal voor onze gemeente.

2. Solvabiliteitsratio

Albrandswaard heeft momenteel een stabiele vermogens- en reservepositie. Keuzes omtrent de besteding van gelden en toekomstige grote investeringen hebben hun effect op de solvabiliteit.

Voor de komende jaren staan voor Albrandswaarde begrippen flinke investeringen op de planning. Deze investeringen hebben hun impact op het vreemde vermogen, wat zal toenemen. We zullen geld moeten gaan aantrekken om de investeringen te kunnen financieren. In combinatie met een verwacht afnemend eigen vermogen, leidt dit tot lagere solvabiliteitsratio's. Hierbij willen we nog aantekenen dat de ravijnjaren 2026 en 2027 hier ook nog doorheen lopen, en er nog keuzes gemaakt dienen te worden, die ook weer hun impact zullen hebben op de solvabiliteit.

De economie heeft een cyclisch karakter. Financiële tegenvallers zijn niet altijd goed te voorspellen. Gelet op de schaalgrootte (omzet) van Albrandswaard zijn wij kwetsbaar. Als een financieel risico zich manifesteert kan dat grote impact hebben op de stand van onze algemene reserve. Het is goed de solvabiliteit te blijven volgen, zodat bij een economisch minder goede periode er tijdig onderbouwde afwegingen gemaakt kunnen worden tussen inhoud en financiën.

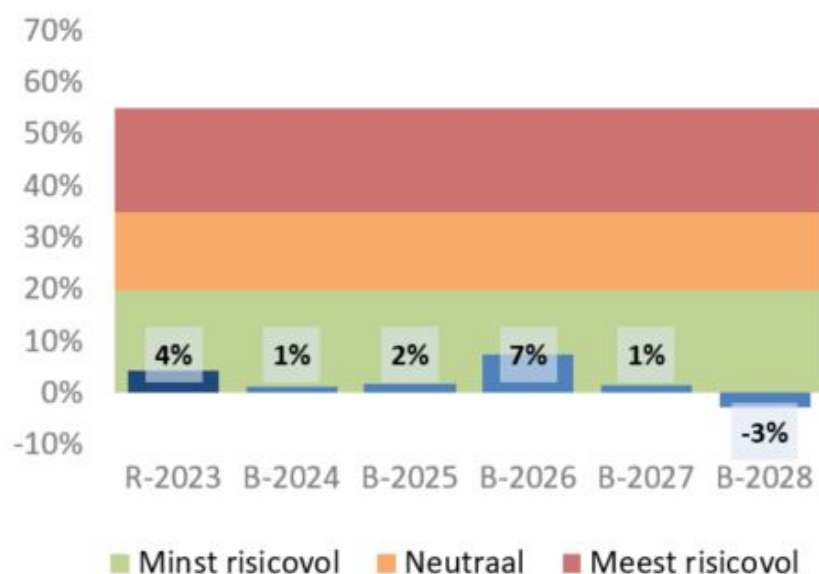
Grondexploitaties

Afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitaties een forse impact hebben op de financiële

positie van een gemeente. Bij grondexploitaties volgen de inkomsten altijd pas na de uitgaven. Bijvoorbeeld voor een nieuw woningbouwproject moet de grond eerst gekocht en bouwrijp gemaakt worden voordat het weer verkocht kan worden. De financiering voor grondaankopen en bouwrijp maken leiden normaal gesproken (tijdelijk) tot hogere schulden.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de (financiële) waarden van onze grondposities ten opzichte van de totale opbrengsten (exclusief reservemutaties). Daarbij geldt dat hoe lager de (boek)waarden van onze grondposities (exploitaties) zijn, in vergelijking met de totale opbrengsten, des te minder financiële risico's wij lopen. Als de waarden van de grondposities namelijk laag liggen hoeven de (grond)verkopen minder op te leveren om investeringen uit het verleden terug te verdienen.

3. Grondexploitatie

Onze positie is de afgelopen jaren verbeterd, en de prognoses zijn goed.

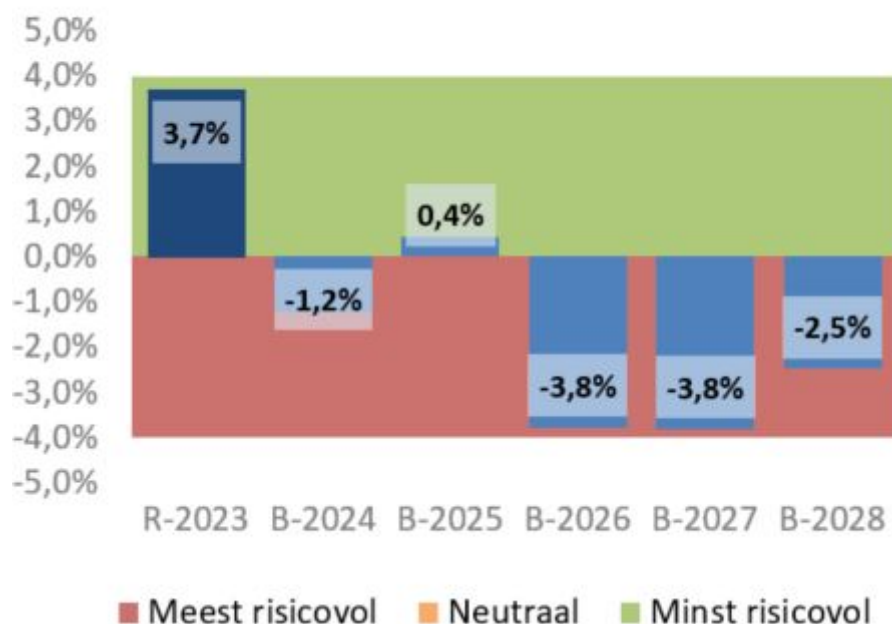
De realisatie van sociale woningbouw (in combinatie met woningbouw in de vrije marktsector) blijft een belangrijk speerpunt. Een speerpunt met impact op de financiële kengetallen.

Nieuwe plannen en exploitaties zullen om investeringen en financiering vragen, en dat geeft inherente risico's bij het terug verdienen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten nodig is om in evenwicht te komen met de structurele lasten. De signaalgrens is daarom om ook 0%. Wanneer het cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te kunnen blijven dragen. In de toekomst zullen er dan opbrengststijgingen en/of ombuigingen gerealiseerd moeten worden.

4. Structurele exploitatieruimte

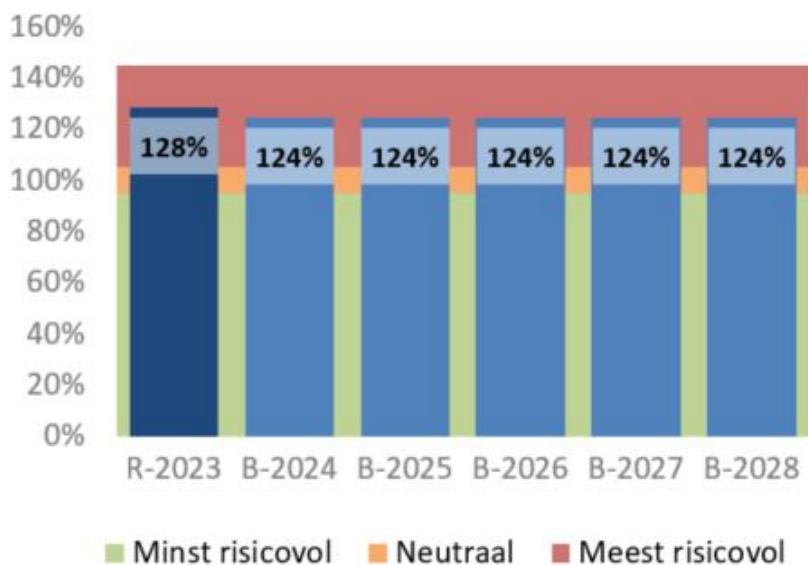
Het kengetal laat de 'ravijnjaren' 2026 en 2027 duidelijk zien. Vanaf 2028 zien we een verbetering van het saldo optreden, maar het is nog onvoldoende om van structureel evenwicht te kunnen spreken. Daarom zal er een intern traject gestart worden, samen met de gemeenteraad, om tot beleidskeuzes te komen die vanaf 2026 ingezet kunnen worden, zodat er uiteindelijk opnieuw evenwicht gaat ontstaan. Voor 2025 konden we het evenwicht nog realiseren zonder beleidskeuzes te hoeven maken.

Het is nodig om kritisch te blijven kijken naar hoe structurele lasten in evenwicht kunnen blijven met structurele baten.

Gemeentelijke belastingcapaciteit

De gemeentelijke belastingcapaciteit geeft de gemiddelde woonlasten van een inwoner van Albrandswaard weer ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder woonlasten wordt hier bedoeld de rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerende zaakbelasting (ozb).

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

De inwoner van Albrandswaard betaalt hogere woonlasten dan de gemiddelde Nederlander. Dit betekent echter niet dat wij als gemeente meer financiële ruimte hebben dan 'de gemiddelde gemeente'. De rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn namelijk financieel gesloten systemen. Deze kosten kunnen hoger liggen dan gemiddeld door bijvoorbeeld de aard van de grond, oppervlakte en omgevingsfactoren. Om de lasten voor de inwoner niet onnodig te laten stijgen is het daarom van belang om bedrijfsmiddelen doelmatig in te zetten en/of innovatieve- en kostenbesparende maatregelen te nemen, indien mogelijk. Ondanks dat kosten toenemen, en de variabelen en risico's bij de bepaling van de lasten, zien we toch een stabilisatie van de belastingcapaciteit voor de inwoner van Albrandswaard.

Ons beleid omtrent de gemeentelijke belastingen gaat uit van kostendekkendheid. Bij de afvalstoffenheffing is dat het geval, maar de rioolheffing is al jaren niet kostendekkend (zie ook paragraaf 1: Lokale heffingen).

De relatieve hoge gemeentelijke belastingen zijn, gelet op het voorzieningenniveau, veranderingen in andere inkomsten én toenemende kosten, nodig om tot een sluitende begroting te kunnen komen.

Conclusie over huidige risicoprofiel

In de voorgaande onderdelen is een relatie gelegd tussen het risicoprofiel van de gemeente en het benodigde weerstandsvermogen. Onze organisatie valt in klasse A (waarderingcijfer); met een weerstandsvermogen dat uitstekend is. We kunnen derhalve stellen dat de organisatie er financieel goed voor staat.

Investerings-, de fluctuerende algemene uitkering en risico's hebben elk hun uitwerking op de kengetallen. Ook zien we de rentes stijgen. Het is noodzakelijk de kengetallen in de gaten te houden en financieel gezond te blijven door tijdig afwegingen en keuzes te maken, met name bij grote investeringen. De komende jaren moeten we ook blijven vasthouden aan een begroting op basis van reële ramingen.

Paragraaf 3 - Financiering

In deze paragraaf beschrijven we de plannen en acties op het gebied van liquiditeitsbeheer, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's voor de jaren 2025 tot en met 2028.

Naast enkele onderwerpen die verplicht onderdeel uitmaken van deze paragraaf, gaan we ook in op een aantal ontwikkelingen die van belang zijn voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie. In deze paragraaf gaan wij achtereenvolgens in op:

- Wettelijke kaders en treasurystatuut;
- Rentevisie en rentebeleid;
- Renterisicobeheer;
- Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte;
- Uitzettingen;
- Renteomslag;
- Garantstelling, en
- Relatiebeheer.

Wettelijke kaders en treasurystatuut

De wettelijke kaders rondom de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Beheersing van de financiële risico's speelt daarin een belangrijke rol. De uitwerking van deze kaders zijn vastgelegd in de financiële verordening 2024 en het treasurystatuut 2024.

In 2024 is de financiële verordening herzien en vastgesteld. Hierna zijn er geen wijzigingen meer geweest in wet- en regelgeving of in het gemeentelijk beleid. Aanpassing van de financiële verordening en/of het treasurystatuut is daarom op dit moment nog niet aan de orde. In 2025 bekijken we of de verordeningen geactualiseerd dienen te worden in verband met de nieuwe zelfstandige organisatie na de ontvlechting.

In 2021 heeft het college de nota Garantstellingen en Leningen 2021 vastgesteld. In deze nota zijn de spelregels en beleidskaders rondom garantstellingen en leningen vastgelegd bedoeld als uitwerking van hetgeen in het treasurystatuut is opgenomen.

Rentevisie en beleid

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Het is, gezien de omvang van de bedragen, gewenst uw raad inzicht te geven in de keuzemogelijkheden en de factoren die invloed op de rente hebben. Dit alles vatten wij samen onder de term 'rentebeleid'. We maken daarbij onderscheid tussen korte rente en lange rente. Van korte rente is sprake bij leningen tot maximaal 1 jaar en van lange rente bij termijnen van 1 jaar of langer.

Het is van belang de renteontwikkelingen op de kapitaalmarkt te volgen vanwege de mogelijke risico's die ze voor ons inhouden. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwlettend en maken gebruik van de (online) informatie van een aantal geldverstrekkers.

In de afgelopen jaren is de rente sterk gestegen als gevolg van de stijgende inflatie door de oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de oplopende prijzen van energie en grondstoffen. Vanaf midden 2022 tot en met september 2023 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de rente verhoogd om deze hoge inflatie te bestrijden. In juni 2024 is de rente voor het eerst in negen maanden weer verlaagd.

Economen verwachten de komende periode een snellere verlaging dan gedacht. De inflatie in de eurozone is inmiddels al weer een stuk gezakt, maar steeg wel onverwachts in juli 2024 naar 2,6 procent. Dat is nog altijd hoger dan de doelstelling van de ECB van een inflatie van rond de 2 procent. Tegelijk lijken de economische vooruitzichten voor de eurozone te verslechteren. Daarmee is er voor de ECB een extra reden om de rente snel te verlagen. Een hogere rente zet namelijk een extra rem op de economie. Als de inflatie echter hoger blijft dan verwacht, dan beperkt dat de ruimte van de ECB om de beleidsrente te verlagen. Een lagere rente kan de inflatie namelijk extra aanjagen, doordat lenen goedkoper wordt en de economische vraag wordt gestimuleerd.

Zolang het gunstiger is om voor liquiditeitstekorten een kasgeldlening af te sluiten in plaats van gebruik te maken van de kredietfaciliteit op de rekening courant, maken we gebruik van deze faciliteit met inachtneming van de kasgeldlimiet.

Renterisicobeheer

In dit onderdeel krijgt u inzicht in de renterisico's van de gemeente. Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet Fido. Voor de bepaling van de renterisico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie zijn twee normen verplicht gesteld. De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar en de kasgeldlimiet op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. Het doel van deze normen is om de budgettaire risico's als gevolg van rentestijging te beperken.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel de risico's te beperken van een toekomstig stijgende kapitaalmarktrente bij herfinanciering (van aflossingen op bestaande leningen) en renteherzieningen op bestaande langlopende leningen.

Door toepassing van deze norm ontstaat een goede spreiding van de langlopende leningenpositie, waardoor dit renterisico gelijkmatig over de jaren wordt verdeeld. Jaarlijks komt maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking voor herfinanciering en/of renteherziening.

Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar wordt aangepast. Onder herfinanciering verstaan we het afsluiten van nieuwe leningen ter vervanging van bestaande financieringen en/of aflossingen op de bestaande leningenportefeuille.

Het onderstaande overzicht maakt duidelijk dat er ruimte is binnen de renterisiconorm om ook eventuele extra investeringen of uitgaven ten behoeve van de grondexploitatie met lang vreemd vermogen te financieren.

Renterisico op vaste schuld		Bedragen x € 1.000			
		2025	2026	2027	2028
1.	Netto renteherziening op vaste schuld	-	-	-	-
2.	Betaalde aflossingen	4.166	3.655	4.344	4.176
3.	Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	4.166	3.655	4.344	4.176
Renterisiconorm					
4a.	Begrotingstotaal 2025	74.021			
4b.	Het bij het ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%			
4.	Renterisiconorm	14.804			
Toets renterisiconorm					
5a.	Ruimte onder renterisiconorm (4 - 3)	10.638			
5b.	Overschrijding renterisiconorm (4 - 3)	-			

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet heeft de wetgever een norm gesteld voor het maximum bedrag aan kortlopende middelen (looptijd tot maximaal een jaar) waarmee de gemeente haar activiteiten mag financieren. Het doel van deze limiet is het risico voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct grote impact hebben op de rentelasten tijdens het boekjaar. Wanneer in drie opeenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet wordt overschreden, dient dit te worden gemeld bij de toezichthouder, de provincie, inclusief een plan om weer te

voldoen aan de kasgeldlimiet.

Hieronder is een prognose opgenomen van de kasgeldlimiet over 2025. Als er sprake is van een liquiditeitstekort, wegen wij af of het zinvol is om gebruik te maken van kortlopende of langlopende financiering, afhankelijk van de rentestand en de financieringsbehoefte.

	Bedragen x € 1.000			
	2025	2026	2027	2028
Totaal vlottende schuld	15.232	15.437	15.867	15.976
Totaal vlottende middelen	8.940	8.940	8.940	8.940
Gemiddeld saldo schuld (+) of overschot (-)	6.292	6.497	6.927	7.036
Kasgeldlimiet	6.292	6.497	6.927	7.036
Begrotingstotaal	74.021	76.440	81.495	82.771
Vastgesteld percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Ruimte onder kasgeldlimiet	0	0	0	0

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De financieringspositie wordt bepaald door diverse factoren, zoals de ontwikkeling van het investeringsniveau en –tempo, wisselende baten in de grondexploitaties en mutaties in de geldleningenportefeuille. Met een liquiditeitsplanning brengen we structuur aan in de verwachte inkomsten en uitgaven. Hierdoor krijgen we inzicht in de financieringsbehoefte.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Kasstroomoverzicht				
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.400	-4.900	3.900	3.900
Investerings	-12.800	-19.100	-4.600	-9.400
Aflossing leningen	-4.200	-3.600	-4.300	-4.100
Financieringsoverschot/-tekort	-15.600	-27.600	-5.000	-9.600

Verwachte financieringspositie voor de komende jaren

Vanaf 2025 is er sprake van een financieringsbehoefte voor de liquiditeitspositie. Er staan een aantal omvangrijke projecten op het programma die we niet met eigen middelen kunnen financieren. In bovenstaand overzicht en in de vaststelling van de aan te trekken gelden, gaan wij uit van de huidige planning. Afhankelijk van de snelheid en voortgang van deze projecten kan de feitelijke financieringsbehoefte afwijken.

Leningenportefeuille

Bij het aantrekken van gelden ter dekking van het financieringstekort maken we maximaal gebruik van de mogelijkheid om kortlopende leningen af te sluiten rekening houdend met de kasgeldlimiet van circa € 15 miljoen. Het restant van de financieringsbehoefte dekken we met langlopende leningen. De feitelijke verdeling tussen kortlopende en langlopende leningen is afhankelijk van de actuele rentestand en voorwaarden.

We hanteren de marktrente en berekenen jaarlijks de gemiddelde rente over de bestaande langlopende leningen (per 1 januari 2025 is deze gemiddeld 1,2%).

In onderstaand overzicht is het verloop van de reeds opgenomen langlopende leningen en de verwachte nieuwe langlopende leningen weergegeven.

Bedragen x € 1.000					
	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028
Stand leningen	39.674	35.508	31.876	55.631	55.905
Nieuwe lening	-	534	27.410	4.618	9.466
Reguliere aflossingen	4.166	4.166	3.655	4.344	4.176

Uitzettingen

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Overtollige middelen kunnen ook tijdelijk via deposito's bij de schatkist worden aangehouden. De hoogte van de rentevergoeding is gelijk aan de rente waartegen de Nederlandse Staat zichzelf financiert op de geld- en kapitaalmarkten (de zogenoemde 'inleenrente'). Wij verwachten niet dat er in de komende jaren sprake zal zijn van overliquiditeit. Daarom zullen wij geen gebruik maken van deze faciliteit.

Verstrekte leningen

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de leningen die zijn verstrekt aan derden. Wanneer bij deze leningen sprake is van een variabele rente, wordt bij de renteberekening uitgegaan van het 1-maands Euribor per rentevervaldatum.

Naam geldnemer	%	Saldo uitzettingen 1 januari 2025	Verwachte mutaties in 2025	Saldo uitzettingen 31 december 2025
Carnisse Mondzorg B.V.	3%	104.349	-26.807	77.542
Totaal verstrekte gelden		104.349	-26.807	77.542

Renteomslag

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat rente via de taakvelden wordt toegerekend aan de programma's. Door gebruik te maken van een renteomslag wordt de manier van verantwoorden van de rente in de begroting geharmoniseerd. Op advies van de commissie BBV wordt voor het berekenen van de renteomslag onderstaand model gebruikt. Hiermee geven we inzicht in de rentelasten voor externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Het BBV schrijft voor dat de gehanteerde omslagrente niet meer dan 0,5% mag afwijken van de berekende omslagrente. Conform onderstaande berekening komen we voor 2025 uit op een gemiddelde renteomslag percentage van 0,74%.

Voor 2025 hanteren we een omslagpercentage van 0,55%.

Schema rentetoerekening		
Externe rentelasten financiering	+/+	576.900
Externe rentebaten	-/-	100.000
Saldo rentelasten en rentebaten		476.900
Rente die doorberekend wordt aan grondexploitaties	-/-	31.300
Rente projectfinanciering	-/-	14.000
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		431.600
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		340.000
Renteresultaat op taakveld treasury		-91.600
Toe te rekenen rente		431.600
Boekwaarde per 1 januari		58.631.300
Renteomslagpercentage		0,74%

Garantstelling

In het verleden zijn regelmatig garantstellingen geweest voor leningen aan derden. Met het oog op de financiële risico's die de gemeente hierbij loopt, gaan wij terughoudend om met het honoreren van deze aanvragen. Alleen als het maatschappelijk belang ermee gediend is, en er voldoende zekerheden gesteld worden, wordt een garantie verleend.

Per 1 januari 2024 is het totaal van de directe garantstellingen € 34.800. Het totaal van de garantstellingen met een achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw was € 34,3 miljoen. Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van ons weerstandvermogen.

Relatiebeheer

Met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) vindt periodiek overleg plaats waarbij we nieuwe ontwikkelingen bespreken. Verschillende kredietverstrekkers geven regelmatig adviezen over het aantrekken en uitzetten van gelden. Ook in 2025 maken we gebruik van de verschillende adviserende instanties om optimaal te kunnen profiteren van de beschikbare financiële instrumenten. In ons treasurystatuut hebben wij de administratieve organisatie, interne controle en informatievoorziening uitvoerig beschreven.

Paragraaf 4 - Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente beheert de kapitaalgoederen waarvoor zij verantwoordelijk is. De kapitaalgoederen verhardingen, riolering, civiele kunstwerken, groen, speelgelegenheden, openbare verlichting en watergangen vertegenwoordigen tezamen een vervangingswaarde van ruim € 200 miljoen (peildatum 2023). Zorgvuldig beheer van dit kapitaal is belangrijk. Hiermee wordt kapitaalvernietiging voorkomen en blijft de waarde zo hoog mogelijk. De waarde is afgestemd op de activiteiten die in de openbare ruimte plaatsvinden, zoals wonen, werken en recreëren. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen wordt aangegeven wat de kaders zijn waarbinnen het onderhoud van deze goederen plaats vindt.

Aanwezige kapitaalgoederen

De gemeente Albrandswaard beheert binnen de openbare ruimte de volgende kapitaalgoederen:

- Verhardingen zoals wegen, straten, paden en pleinen binnen de bebouwde kom;
- Straatmeubilair;
- Openbare verlichting;
- Verkeer- en straatnaamborden;
- Gemeentelijke riolering;
- Waterbodems, beschoeiingen;
- Civiele kunstwerken;
- Openbaar groen;
- Speelvoorzieningen, en
- Gemeentelijke gebouwen.

Om de kapitaalgoederen goed te kunnen beheren, is halverwege 2020 het Beheerplan openbare ruimte 2020 - 2024 ambtelijk geactualiseerd. Het beheerplan geeft duidelijkheid over de kosten die gemaakt moeten worden om de openbare ruimte te onderhouden binnen de wettelijke kaders en de met de gemeenteraad afgesproken beleidskaders. Uitgangspunt daarbij is dat de planningen voor vervanging en groot onderhoud zijn gebaseerd op resultaatgericht beheer. Dit houdt in dat wordt onderhouden of vervangen wat daadwerkelijk nodig is, in plaats van onderhouden of vervangen op basis van technische levensduur. Door de BAR-ontvlechting hebben we een lichte achterstand opgelopen in de renovatie van kapitaalgoederen maar deze zal in 2025 verder worden ingelopen. Daarbij wordt in 2025 ook het beheerplan geactualiseerd om ook voor de komende jaren het beheer goed en gestructureerd uit te kunnen voeren.

Het Programma Stedelijk Water (PSW) 2021 – 2025 vormt de basis voor het onderhoud en vervangingen aan riolering. Het PSW is de opvolger van wat voorheen het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) werd genoemd. Binnen dit programma staat beschreven op welke locatie welk onderhoud of vervanging noodzakelijk is. De rioolheffing wordt op basis van het PSW bepaald. In 2025 zal een nieuw PSW worden opgesteld en wordt opnieuw het totaalpakket rondom riolering tegen het licht gehouden.

Voor het onderhoud en beheer van de gemeentelijke gebouwen is in 2016 voor alle gebouwen een meerjarenonderhoudsplan vastgesteld. Deze plannen vormen de basis voor een goed gebouwenbeheer.

Zorg voor de openbare ruimte

Binnen het vastgestelde beheerplan zijn de beeldnormeringen van de CROW en de landelijke Standaard het uitgangspunt. Het beheerplan differentieert op basis van gebiedsindeling en kwaliteitsniveaus. De afgesproken beeldkwaliteit wordt bewaakt middels monitoring.

In de beheerplannen zijn projecten en onderhoudsmaatregelen opgenomen om de gewenste kwaliteit te realiseren en te behouden. De planningen van de verschillende beheerdisciplines worden op elkaar afgestemd, zodat werkzaamheden gecombineerd worden uitgevoerd. Om deze integraliteit te borgen wordt het beheerplan regelmatig geactualiseerd.

De onderliggende beheerplannen en het integrale beheer heeft als doel:

- Het zorgen voor een veilige, comfortabele, leefbare en duurzame openbare ruimte voor de bewoners van Albrandswaard;
- De afgesproken kwaliteit van de openbare ruimte waarborgen door kwaliteitssturing;
- Het beleid en consequenties hiervan v.w.b. de vastgestelde kwaliteitsniveaus aan alle belanghebbenden communiceren, zodat gekozen beleid en daarmee keuzes in de dagelijkse praktijk duidelijk en uitlegbaar zijn;
- Voldoen aan wettelijke normen;
- Budgetbeheersing;

- Integrale afstemming tussen de verschillende beheeractiviteiten;
- Termijnplanning voorhanden, en
- Integrale aanpak van de taakvelden om hiermee een efficiëntieslag te behalen.

De beleidskaders waarbinnen het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd is o.a. opgenomen in: de beleidsnota's Groenbeleidsplan gemeente Albrandswaard, Programma Stedelijk Water 2021 -2025, de Mobiliteitsvisie, Laadvisie Albrandswaard 2021, Speelruimtebeleidsplan 2010 - 2020, Licht op Albrandswaard, beleidskader openbare verlichting 2016, Beleidsplan afval en grondstoffen 2024-2028 en het Baggerplan. Dit beleid is vertaald in de genoemde beheerplannen en wordt zo ter uitvoering gebracht.

Wegen

De functie van het gemeentelijke wegennet is om het verkeer veilig, vlot en comfortabel te verwerken. Als wegbeheerder heeft de gemeente een zorgplicht om haar wegen te onderhouden en veilig te houden. Deze plicht is afgeleid van de Wegenwet. Onvoldoende zorg hiervoor leidt tot klachten van gebruikers van de buitenruimte en mogelijk tot schadeclaims. Door het opstellen van het beheerplan openbare ruimte 2024 - 2027 is de financiering van het onderhoud van het totale wegenbestand voor de komende jaren inzichtelijk en beheersbaar gemaakt. De onderhoudstoestand van de wegen in relatie tot het beschikbare budget is hierbij onderbouwd.

Vanaf 2024 en 2025 ligt de focus op het renoveren van een wijk in Poortugaal. Het gaat hier om de straten Warnaar, Meeting, Terp en De Heuvel. Deze renovatie wordt in 2025 verder voorbereid en aanbesteed. De uitvoering en realisatie van het project zal plaatsvinden in de 2de helft van 2025 met doorloop naar 2026. In het kader van de integrale aanpak wordt hierbij de hele openbare ruimte meegenomen waaronder groen, riolering en indien nodig openbare verlichting. Bij de planvorming wordt ook rekening gehouden met eventuele verkeerskundige aanpassingen om de verkeersveiligheid en gebruiksgemak te verbeteren . Daarbij zo mogelijk het aanbrengen van klimaat adaptieve maatregelen. Naast deze reconstructie vinden er aan de hand van jaarlijkse wegininspecties onderhoudswerkzaamheden plaats. Deze locaties zijn door wegininspecties in beeld gebracht in de 1e helft van 2024 . De daarbij geconstateerde (toegenomen) gebreken zijn verdeeld over de gehele gemeente voor zowel asfalt als elementverhardingen. Dit behoeft enige inhaalslag van achterstand d.m.v. grotere aanpak in 2025 en enkele daarop volgende jaren .Voor uitvoering hebben we meerjarige raamovereenkomsten afgesloten van klein en groot onderhoud elementen verhardingen. Ook voor asfalt onderhoud zal er een raamovereenkomst in wording in de 2e helft worden aanbesteed welke ingaat voor uitvoering in 2025.

Kwaliteit

In 2023 beschikte Albrandswaard over circa 112 hectare aan diverse verharding met een vervangingswaarde van circa € 67 miljoen. Binnen deze discipline is kwaliteitsniveau A doorgevoerd in de centra gebieden, niveau B in de woonwijken en niveau C op industrieterreinen. Deze niveaus worden getoetst conform de CROW beeldnormeringen. De technische staat van de elementenverharding op dit moment is op verdeelde locaties in Albrandswaard ondermaats. Dit is het effect van de doorgevoerde bezuiniging in 2021 en 2022 die dit achterstallig onderhoud heeft veroorzaakt op vele (asfalt)wegen en paden. Op korte termijn is dus wel extra groot onderhoud en daarmee aanvullend budget noodzakelijk om opgelopen achterstanden in te halen. Deze maatregelen worden inzichtelijk gehouden door de wegen middels jaarlijkse wegininspecties te beoordelen.

Zettingsgebieden

De bodem onder de openbare ruimte van Albrandswaard bestaat nagenoeg overal uit klei. Klei is een middelmatig stabiele bodemondergrond en geeft doorgaans een gelijkmatige

zetting. Echter in de eind jaren '90 en beginjaren '00 is er infrastructuur aangelegd op een minder stabiele bodem dan klei. Dit betreft de (Vinex) wijken Parels, Diamant van Portland en een derde deel van de wijk Valckensteijn in Poortugaal. Hier zal eerder groot onderhoud nodig zijn. Dit en komend jaar zal onderzoek verricht gaan worden om de aanpak en de kosten voor de komende periode te bepalen voor deze wijken.

Straatreiniging

Binnen het onderdeel 'schoon houden van de openbare ruimte' valt ook de onkruidbestrijding op verhardingen. Binnen Albrandswaard worden hiervoor geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruikt.

Kwaliteit

Een schone leefomgeving heeft in onze gemeente een hoge prioriteit. In de dorpscentra (winkelgebieden) wordt kwaliteitsniveau A als norm gehanteerd en voor het overige deel van de openbare ruimte kwaliteitsniveau B. Via visuele controles buiten en tussentijdse oplevermomenten van wijken waar het onderhoud is uitgevoerd zien we erop toe dat deze kwaliteit wordt behaald.

Openbare verlichting

Openbare verlichting speelt een belangrijke rol in de openbare ruimte. Als gemeente dragen we zorg voor een goed functionerende openbare verlichting waarmee de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid wordt gediend. Bij de toepassing of vervanging van openbare verlichting hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De gemeente zorgt voor verlichting op maat daar waar het volgens de Nederlandse Praktijk Richtlijn NPR 13201 + A1:2018 nl noodzakelijk is of vanuit sociale veiligheid wenselijk is;
- De openbare verlichting is energiezuinig en afgestemd op de behoefte;
- Vervanging van masten/armaturen wordt zoveel mogelijk gecombineerd met geplande reconstructies en uitgevoerd in LED verlichting;
- Om de elektrotechnische veiligheid van de installaties te verbeteren voorzien we niet geaarde lichtmasten van dubbel geïsoleerde armaturen, en
- In het buitengebied en bij randen van natuurgebieden hanteren wij het uitgangspunt: 'er wordt niet verlicht, tenzij'.

In 2025 worden ca. 600 armaturen op diverse locaties in Rhoon en Poortugaal vervangen. Hierbij gaan we over naar LED verlichting waardoor op energie bespaard wordt. Er worden ca 10 lichtmasten vervangen.

Kwaliteit

In 2024 beschikte Albrandswaard over een areaal van circa 6115 lichtmasten met een vervangingswaarde van circa € 5,5 miljoen. De gehele openbare verlichtingsinstallatie voor het preventieve en correctieve onderhoud wordt uitbesteed aan een daartoe gespecialiseerd bedrijf. Hiervoor heeft er begin 2023 een nieuwe aanbesteding plaats gevonden. Storingen die gerelateerd zijn aan de ondergrondse infrastructuur zijn voor verantwoordelijkheid van Stedin.

De verlichtingskwaliteit zelf is niet via wettelijke of bindende bepalingen geregeld. De Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) heeft wel richtlijnen opgesteld. De

gemeente Albrandswaard volgt hierbij een tweesporen beleid ten aanzien van de te hanteren verlichtingsniveaus:

1. De openbare verlichting ten behoeve van nieuwe infrastructuur bij reconstructies binnen de bebouwde kom dient te voldoen aan de Nederlandse Praktijk Richtlijn NPR 13201 + A1:2018 nl, en
2. In het buitengebied en bij randen van natuurgebieden hanteren wij het uitgangspunt: 'er wordt niet verlicht, tenzij'.

Verkeer en straatnaamborden

Binnen het integraal mobiliteitsplan 2023-2030, is in 2024 de mobiliteitsvisie vastgesteld. Met vaststelling van deze visie bepalen we de richting die we in Albrandswaard op willen gaan op het gebied van mobiliteit. Tevens biedt deze visie een stevige basis waarop we gefundeerde beslissingen kunnen nemen op het gebied van mobiliteit. Verder dient de visie als basis voor het vormgeven van de volgende deelproducten uit het mobiliteitsplan: gebiedsprofielen, de nota parkeernormen, wegcategorisering en een strategisch plan duurzame mobiliteit.

We doen onderzoek naar hoe de gemeente Albrandswaard in elkaar zit op het gebied van mobiliteit, om zo ons wegennet opnieuw te beoordelen op functieniveau. We stellen ook een nieuwe nota parkeernormen op zodat we daarmee zo goed mogelijk kunnen adviseren op de steeds groter wordende woningbouwopgave. Jezelf duurzaam kunnen verplaatsen en dit stimuleren wordt steeds urgenter. Zodoende is ook een strategisch plan duurzame mobiliteit onderdeel van het mobiliteitsplan.

Binnen het mobiliteitsplan is er ook uitgebreid aandacht voor duurzamere en schonere vormen van mobiliteit met als doelstelling deze te stimuleren. Hierbij is er aandacht voor het aantrekkelijker maken van het openbaar vervoer, deelvervoer en duurzame mobiliteit (Co2-vrij). Daarnaast willen we lopen en fietsen aantrekkelijker en toegankelijker maken. Dit doen we door deze onderdelen centraal te stellen in het bepalen van de koers. Op deze wijze dragen we bij aan het terugdringen van het autogebruik en de uitstoot die daarmee gepaard gaat.

Al deze deelproducten moeten uiteindelijk leiden tot een uitvoeringsagenda waarin toekomstige projecten en maatregelen in de tijd zijn uitgezet. Zo verbeteren we de mobiliteit in gemeente Albrandswaard in de breedste zin van het woord, van verkeersveiligheid tot bereikbaarheid. Met het mobiliteitsplan en de daarbij horende uitvoeringsagenda leggen we vast welke lijn we als gemeente willen volgen en waaraan we de komende periode gaan werken.

Naast het mobiliteitsplan – waarin de focus vooral ligt op de toekomst – blijven we ons ook richten op de lopende projecten en de urgente verkeersvragen vanuit de samenleving. We zetten daarbij in op het veiliger maken van bestaande 30 km/u wegen en het verbeteren van de routes voor langzaam verkeer.

Kwaliteit

Voor de verkeersinrichting van wegen worden de richtlijnen van het CROW- en de SWOV-richtlijnen aangehouden. Het betreft hier richtlijnen maar geen inrichtingsvereiste, waar mogelijk worden deze toegepast maar de omstandigheden buiten laat dit niet altijd toe

waardoor er soms afgeweken wordt. Ook voor verkeersmiddelen is geen landelijk afgesproken kwaliteitsnormeringssysteem ontwikkeld. We hanteren hierbij het beheerplan voor verkeer- en straatnaamborden. Bij verkeersmiddelen (verkeers- en straatnaamborden en verkeersobjecten) heeft het begrip kwaliteit betrekking op:

- Veiligheid: het juiste bord op de juiste plaats, en
- Zichtbaarheid: technische normen voor reflectie.

Riolering

Het Programma Stedelijk Water (PSW) 2021 – 2025 vormt de basis voor het onderhoud en vervangingen aan riolering. Het PSW is de opvolger van wat voorheen het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) werd genoemd. Binnen dit programma staat beschreven hoeveel onderhoud of vervanging per jaar noodzakelijk is. In een operationeel programma (bijvoorbeeld het vervangingsplan riolering) is opgenomen op welke locaties onderhoud en vervanging plaats vinden. De rioolheffing wordt op basis van het PSW bepaald.

Riolering

Riolering draagt bij aan de volksgezondheid. De gemeente heeft een zorgplicht met betrekking tot inzameling en transport van afvalwater, hemelwater en grondwater. Hiervoor mag de gemeente een rioolheffing innen. Dit is vastgelegd in het Programma Stedelijk Water 2021 – 2025 (PSW), dat door de raad is vastgesteld in 2020. De thema's duurzaamheid en klimaatadaptie krijgen in het PSW nadrukkelijk aandacht. Het PSW geeft een actueel beeld van de benodigde onderhoudsbehoefte voor de riolering voor een periode van 5 jaar en voor de lange termijn.

In 2024 wordt het project aanpak van de openbare ruimte in de De Warnaar, De Meeting, De Heuvel en De Terp voorbereid, uitvoering vermoedelijk in 2025. Door een integrale aanpak krijgt de wijk een robuuste en klimaat adaptieve inrichting. Binnen dit integrale project wordt de riolering vervangen.

Kwaliteit

In 2023 beschikte Albrandswaard over circa 142 kilometer vrij verval riool en 77 kilometer drukriolering. Volgens landelijke maatstaven wordt ten aanzien van de kwaliteit van rioolstelsels niet gesproken in termen van kwaliteitsnormen zoals bij wegen, groen en straatreiniging maar van schadeklassen. Voorbeelden van deze schadeklassen zijn: scheurvorming in buizen, wortelingroei, verzakking en zandinloop. De beslissing tot vervanging of renovatie is gebaseerd op de uitkomsten van een rioolinspectie. Riolering gaat normaliter gemiddeld 60 tot 65 jaar mee. De riolering wordt eens in de 7 jaar gereinigd (ongeveer 20 km) en eens in de 14 jaar geïnspecteerd (ongeveer 10 km). Incidenteel worden extra inspecties uitgevoerd naar aanleiding van klachten (bijv. over wegverzakkingen). Bij rioolvervangingsprojecten wordt zoveel als mogelijk integraal gewerkt. Daarbij streven we ernaar om de openbare ruimte robuust in te richten. Effecten van klimaatverandering, waaronder wateroverlast, kunnen op die wijze worden beperkt. We werken samen met onze inwoners, ondernemers en woningbouwverenigingen. Risico dialogen blijven belangrijk om eventuele wateroverlast onder de aandacht van betrokkenen te brengen. Duidelijk moet zijn dat wateroverlast niet altijd door het aanpassen van riolering is op te lossen. De interactie tussen riolering en buitenruimte (groen en verharding) speelt een grote rol.

Groen en bomen

Het groen, in de breedste zin van het woord, is de aankleding en groene longen van de leefomgeving. Ze levert een grote belangrijke bijdrage aan de beleving, klimaat en biodiversiteit van de buitenruimte. De gemeente hanteert het motto 'Albrandswaard: Dorpen tussen groen en stad'. De groene long in een verder verstedelijkte omgeving. Het ontwikkelen, opbouwen en onderhouden van het openbaar groen is daarom een belangrijk

gegeven. De uitgangspunten van groen zijn vastgelegd in een nieuw groenbeleidsplan wat in 2024 is vastgesteld. De ambities voor de toekomst zijn hierin vastgelegd en vormen de leidraad om onze gemeente ook groen te houden en verder te ontwikkelen.

Sinds 2016 wordt er stevig ingezet op een consequent boombeheer gericht op een optimale begeleiding en ontwikkeling van bomen en het uitvoeren van structurele boomveiligheidscontroles. Jaarlijks wordt 1/3e deel van het bomenbestand gecontroleerd conform de geplande cyclus en worden de snoeimaatregelen uitgevoerd. Vanuit de wettelijke controle wordt er een kap en vervangingsplan opgesteld en uitgevoerd om te voldoen aan de veiligheidsnormen. Deze worden vervolgens ook in hetzelfde jaar gekapt en waar mogelijk vervangen. Door jaarlijkse herhaling van deze planning wordt er zorg gedragen voor een kwalitatief goed en veilig bomenbestand.

2024 is een overgangsjaar geweest na de BAR-ontvlechting en heeft vooral in het teken gestaan van het draaiende houden van alle werkprocessen en het reguliere onderhoud. Wel is er volop ingezet om het nieuwe groenbeleidsplan te vertalen naar concrete doelen en projecten. Voor 2025 en verder gaat dit ook de inhoud geven om volop aan de slag te gaan en het groen en bomen in Albrandswaard verder te ontwikkelen en te verbeteren. 2025 zal dan ook het jaar zijn waarin we de eerste projecten concreet gaan oppakken om de ambities werkelijkheid te maken.

Kwaliteit

In 2024 beschikte Albrandswaard over circa 300 ha beplanting, 1050 ha gras en 13.710 bomen met een vervangingswaarde van circa € 15 miljoen. Binnen het groen is kwaliteitsniveau A het uitgangspunt in de centra gebieden en niveau B in de woonwijken en industrieterreinen. Via visuele controles buiten en tussentijdse oplevermomenten van wijken waar het onderhoud is uitgevoerd wordt erop toegezien dat de kwaliteit wordt behaald. Waar nodig wordt vervolgens bijgestuurd of extra onderhoud gepleegd om het buiten schoon, heel en veilig te houden.

Waterwegen en baggeren

De gemeente en het waterschap zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van het oppervlaktewater en voor het op diepte houden van de sloten en waterwegen in de gemeente. Het onderhoud bestaat uit het verwijderen van waterplanten en riet (dagelijks onderhoud) en baggeren (planmatig onderhoud). Bij slecht beheer en onderhoud kunnen beide ervoor zorgen dat er een slechte doorstroming en afwatering ontstaat.

Van deze werkzaamheden is baggeren het meest ingrijpend. In alle wateren in ons gebied ligt op de bodem een laag bagger: een mengeling van plantenresten en bezonken slib. De aangroei van bagger is een natuurlijk proces. Gemiddeld groeit bagger met ongeveer een centimeter per jaar. Om te voorkomen dat onze wateren steeds minder diep worden, moeten we de bagger eens in de zoveel tijd weghalen. Met het baggeren komen de sloten en waterwegen weer op de oorspronkelijke diepte. Problemen met de waterhuishouding, waterkwaliteit en te ondiep water worden daarmee opgelost.

Daarnaast worden er binnen onze gemeente beschoeiingen onderhouden. Op basis van technische levensduur en visuele inspecties wordt beoordeeld waar beschoeiing aan vervanging toe is. Waar mogelijk wordt daarbij bekeken of beschoeiing vervangen kan worden door natuurvriendelijke oevers. Indien dit niet mogelijk blijkt zal nieuwe beschoeiing terug geplaatst worden. Indien uit de inspectie blijkt dat vervanging nodig is zal dit uitgevoerd worden, indien in goede staat zal vervanging worden uitgesteld.

Koedood

De Koedood is de grootste aaneengesloten waterplas in onze gemeente en neemt daardoor

een bijzondere positie in qua waterbeheer. In 2017 is er een overeenkomst getekend met het Waterschap Hollandse Delta over het onderhoud van de Koedood bij Portland. Per 1 januari 2018 is daarmee het baggeronderhoud door het waterschap afgekocht en ligt het volledig beheer bij de gemeente. Om het waterbeheer van de Koedood alsmede het groenbeheer van de Noordrand goed vorm te geven en aan te laten sluiten bij de wensen van de bewoners, is in 2018 samen met een groep bewoners uitgangspunten voor beheer opgesteld. Er is vervolgens gekozen voor een Europese aanbestedingsprocedure volgens de 'mededingingsprocedure met onderhandeling', deze is in 2020 afgerond. Middels deze procedure is een aannemer gecontracteerd met de beste kennis van zaken, creatieve en innovatie oplossingsrichtingen en de volle motivatie om de komende 10 jaar aan de slag te gaan in dit gebied. Het beschikbare budget staat vast in deze aanbesteding. Binnen dit contract is vastgelegd dat de onderhoudsaannemer samen met bewoners, gemeente en overige belangrijke stakeholders in overleg treedt over de inrichting, wensen en het onderhoud van het gebied. Hiermee moet een recreatief en aantrekkelijk gebied met ook voldoende natuur en biodiversiteit ontstaan. Omdat dit een 10-jarig contract is, is er wel een indexering van toepassing.

Kwaliteit

De gemeente Albrandswaard beschikt over circa 46 ha. oppervlakte water (sloten en plassen). Baggeronderhoud wordt planmatig gedaan op basis van jaarlijkse steekproeven over het gehele areaal, opvolging van klachten en meldingen/afkeur van het waterschap. De hieruit voortkomende werkzaamheden worden in een onderhoudsbestek verwerkt en uitgevoerd door een aannemer. Bij uitvoering van het baggeren speelt de Wet Natuurbescherming en beperking van overlast een belangrijke rol. Daarom vindt uitvoering plaats tussen 1 oktober en 15 maart. Het dagelijks onderhoud van de oevers en het verwijderen van riet en waterplanten wordt jaarlijks uitgevoerd. Uitvoering van deze werkzaamheden vinden plaats vanaf 15 juli. Via toezicht zorgt de gemeente ervoor dat de juiste kwaliteit wordt behaald en voldaan wordt aan de wet- en regelgeving.

Civiele kunstwerken

De 102 civiele kunstwerken in Albrandswaard bestaan uit bruggen, trappen, geluidsschermen, vlonders en visplaatsen. Bruggen vormen hiervan het grootste aandeel. Voor het in beeld krijgen van de staat van onderhoud zijn eind 2023/ begin 2024 alle objecten van Albrandswaard geïnspecteerd en technisch beoordeeld. Daarbij zijn er ook 5 objecten toegevoegd aan huidig areaal. Aan de hand van al deze gegevens wordt dit jaar het geheel ondergebracht in een nieuw geactualiseerd beheerplan. Ten aanzien van de gemiddelde onderhoudskosten en de levensduur van bruggen zijn geen landelijke normen vastgesteld. Reden hiervoor is dat dit per brug sterk afhankelijk is van de ligging, omgevingsaspecten en de toegepaste constructie. Door regelmatige inspecties wordt het degeneratie proces inzichtelijk gehouden.

Met de nieuwe objectgegevens door technische inspecties wordt het beheerplan 2025-2029 opgesteld. Dit geeft inzicht in de onderhoudsaanpak in deze periode en het daarvoor nodige onderhoudsbudget. Het beheerplan 2025-2029 bevat naast het levensduur verlengend onderhoud ook een meerjarig vervangingsplan. Voor vervanging werkelijk plaatsvindt, wordt altijd eerst nog grondig gecontroleerd door een maatregeltoets op locatie, of dit ook werkelijk aan de orde is of dat uitstel en levensduur verlengend onderhoud mogelijk is in plaats van vervanging.

Kwaliteit

In 2023 beschikte Albrandswaard over circa 102 civiele kunstwerken met een vervangingswaarde van circa € 7,7 miljoen. Bij het opstellen van het beheerplan en het daarin ook opgenomen vervangingsplan zijn de hierna genoemde aspecten afgewogen:

- Veiligheid;
- Levensduur verlengend onderhoud, en
- Schoonhouden.

Vanwege noodzakelijke bezuinigingen in 2021 en 2022 is er op het onderhoudsbudget voor civiele kunstwerken bespaard. Dit was mogelijk vanwege de (op dat moment) goede onderhoud staat van de bruggen (schoon, heel en veilig). Nu, twee jaar later, is er onderhoud noodzakelijk t.a.v. het esthetische aspect schoon maar vooral ook het conserveren (o.a. schilderen). Bruggen zijn hierdoor op korte termijn niet minder veilig geworden maar minder fraai om te zien en kwetsbaarder door ontbreken van conserverende laklaag. Voor herstel hiervan zullen vanaf 2025 veel bruggen hiervoor het nodige onderhoud krijgen. Daarnaast zullen levensduur verlengende onderhoudswerken gebleken uit genoemde inspecties worden gedaan.

Spelen

In het 'Besluit Veiligheid van Attractie- en Speeltoestellen' (het Attractiebesluit) zijn de wettelijke bepalingen voor aansprakelijkheid en veiligheid vastgelegd. Indien er sprake is van een ongeval door een gebrek aan het speeltoestel of een onveilige ondergrond, dan is degene die het speeltoestel beheert altijd als eerste aansprakelijk.

Alle speelruimten en speeltoestellen zijn beoordeeld en afgezet tegen de demografische ontwikkelingen binnen de gemeente. Dit is verwoord in het Speelruimteplan 2010 - 2020. Ook na 2020 was dit plan nog actueel genoeg om mee te werken waarbij de planning was om in 2023 een nieuw beleidsplan op te stellen. Vanwege de ontvlechting van de BAR organisatie is het nog niet gelukt nieuw beleid te ontwikkelen maar dit gaat in 2025 opgepakt worden. Onderhoud en vervangingen vinden plaats op afschrijvingstermijn en als dit vanuit veiligheid (inspectie) noodzakelijk is. Bij renovatie van volledige speellocaties wordt altijd gekeken of toestellen die herbruikbaar zijn eventueel te verplaatsen zijn.

Kwaliteit

In 2024 beschikte Albrandswaard over 129 speelplekken met een vervangingswaarde van circa € 2.4 miljoen. Speeltoestellen worden vier keer per jaar gecontroleerd en geconstateerde afwijkingen en mankementen worden zo snel als mogelijk verholpen. De inspectieresultaten, reparaties en aanpassingen worden vastgelegd in een logboek. Tijdens het dagelijks onderhoud door de buitendienst wordt er op gelet dat alles schoon, heel en veilig is.

Gebouwen

In 2023 is voor alle gemeentelijke gebouwen een meerjarenonderhoudsplan (MOP) opgesteld. Op basis van deze MOP's is een financiële doorrekening gemaakt met de te verwachten onderhoudskosten en hoe deze worden gedekt.

Kwaliteit

Ten aanzien van de kwaliteitsnorm voor gemeentelijke gebouwen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De gemeentelijke gebouwen bevinden zich op onderhoudsniveau 3, en
- Het op planmatige wijze uitvoeren van regulier onderhoud met materialen van gelijkwaardige kwaliteit.

Budgetten en kredieten onderhoud/vervanging kapitaalgoederen

Omschrijving	Budget/krediet	Opmerking
Budgetten		
Wegen	885.400	excl. 811.900 kapitaallasten
Riolering	787.200	excl. 487.000 kapitaallasten
Verkeersmiddelen	158.300	excl. 12.700 kapitaallasten
Groen, waterwegen en baggeren	2.256.600	excl. 106.700 kapitaallasten
Civiele kunstwerken	75.400	
Spelen	75.800	excl. 111.100 kapitaallasten
Straatreiniging	475.300	
Straatmeubilair	70.500	
Openbare verlichting	474.700	excl. 107.700 kapitaallasten
	5.259.200	
Investeringen		
Wegen	710.600	
Riolering	1.093.000	
Bruggen	61.900	
Beschoeiingen	87.600	
Speelvoorzieningen	207.400	
Openbare verlichting	250.000	
	2.410.500	

Relevante reserves

Naam Reserve	Saldo per 1-1-2024	Saldo per 1-1-2025	Saldo per 1-1-2026	Saldo per 1-1-2027	Saldo per 1-1-2028	Saldo per 1-1-2029
Reserve Baggeren	336.186	280.286	224.386	168.486	112.586	56.686
Reserve Grootonderhoud gebouwen	1.072.517	1.188.817	1.305.117	1.421.417	1.537.717	1.654.017
	1.408.703	1.469.103	1.529.503	1.589.903	1.650.303	1.710.703

Kerngegevens kapitaalgoederen

omschrijving	aantal	toelichting
<u>Groen</u>		
Bomen	13.725 stuks	
Natuurlijke beplanting	175.725 m2	bosplantsoen, etc.
Cultuurlijke beplanting	104.593 m2	heesters, rozen, etc.
Haag	21.788 m2	
Gras	1.019.333 m2	
<u>Openbare verlichting</u>		
Lichtmasten	6.040 stuks	
Armaturen	6.110 stuks	
Lichtbronnen	6.154 stuks	
<u>Speelvoorzieningen</u>		
Speel- en sporttoestellen	539 stuks	verspreid over 124 speelplekken en 7 schoolpleinen
Kunstmatige valondergronden	9.067 m2	waaronder kunstgras, rubber tegels, ecoscape, zand, boomschors en gietvloer
Schoolpleinen	9 stuks	
Speel en sportplekken	119 stuks	
<u>Waterhuishouding</u>		
Watergang	461.687 m2	
Oeverbeschoeiing	24.142 m	
Natuurlijke oevers	38.388 m	
<u>Verhardingen</u>		
Asfalt	280.363 m2	
Bestrating	897.395 m2	
Overige verhardingen	14.571 m2	
Goot	1.493 m	
Kolken	11.905 stuks	
<u>Verkeer</u>		
Markeringen	2.914 m2	
Verkeersborden	2.320 stuks	
Verkeersteken	1.680 stuks	
<u>Civiele kunstwerken</u>		
Fiets- en voetbruggen	68 stuks	
Overige kunstwerken	69 stuks	trappen, vlonders, visplaatsen
Verkeersbruggen	8 stuks	
<u>Riolering</u>		
Drukriolering	77.400 m	
Rioolput	3.681 stuks	
Rioolvoorziening	9 stuks	
Vrijervalleiding	143.380 m	
<u>Gemalen</u>		
Bergbezinkvoorziening	5 stuks	
CVK	43 stuks	
Drukriool	234 stuks	
Groot gemaal (droog)	4 stuks	
Groot gemaal (nat)	38 stuks	
Kunstwerk	1 stuks	
Oppervlaktewatergemaal	2 stuks	
Opvoergemaal	1 stuks	

Paragraaf 5 - Bedrijfsvoering

Inleiding

Om de programma's uit de begroting te kunnen realiseren, is een goede bedrijfsvoering belangrijk. Volgens de toelichting op het BBV geeft de paragraaf Bedrijfsvoering de gemeenteraad hier inzicht in.

Bedrijfsvoering gaat over de bedrijfsprocessen om de beleidsdoelstellingen te realiseren en de sturing en de beheersing daarvan. Bedrijfsvoeringsprocessen zorgen voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de beleidsprogramma's, volgens de geldende wetgeving.

In deze paragraaf wordt aan de hand van belangrijke ontwikkelingen en thema's aangegeven hoe de bedrijfsvoering integraal bijdraagt aan deze ontwikkelingen het komende jaar en/of de komende jaren.

Ambtelijke organisatie

In 2025 bouwt Albrandswaard verder aan de ambtelijke organisatie. Medewerkers in dienst van Albrandswaard gaven in 2024 al in belangrijke mate vorm en uitvoering aan het beleid en de dienstverlening sinds de ontvlechting van de BAR-organisatie. Per 2025 wordt de samenwerkingsovereenkomst (SWO) met Ridderkerk opgeheven en treden ook de medewerkers die voor Albrandswaard taken uitvoeren binnen de SWO in dienst van onze gemeente.

De ontwikkeling van onze organisatie richt zich in 2025 op onze kernwaarden: nabijheid, eigenaarschap, opgavegericht en betrouwbaar. Wij profileren ons als een aantrekkelijke werkgever. Aantrekkelijk werkgeverschap draagt bij aan het creëren van een gevoel van verbondenheid met de organisatie en is een effectief middel voor het aantrekken van nieuw talent en het behouden van huidige medewerkers. Investeren in aantrekkelijk werkgeverschap resulteert in kostenbesparingen op het gebied van werving en behoud van personeel en bevordert de betrokkenheid en bevreemding van werknemers binnen de organisatie.

De bedrijfsvoeringstaken, met uitzondering van gemeentelijke communicatie, blijven onderdeel van de van de nieuwe BAR-organisatie met de naam "De Bedrijfsvoeringspartner". In 2025 verschuift de focus van ontvlechting langzamerhand naar de verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering voor de drie gemeenten. Tegelijkertijd staat 2025 nog steeds in het teken van de basis op orde brengen. Een aantal ontvlechtingsactiviteiten loopt ook nog in 2025 door.

Personeelskosten

Per 1 januari 2025 treden de medewerkers die voor Albrandswaard taken uitvoeren binnen de SWO met Ridderkerk in dienst van onze gemeente. Het begrote aantal FTE in dienst van de gemeente neemt daarmee toe naar 159,84.

Voor de loonkostenbegroting gaan wij uit van formatie x werkgeverslasten op basis van 98,5% van de maximale schaalbedragen. De overige personeelslasten, zoals bijvoorbeeld de kosten voor vergoeding van woon-werk verkeer, dienstreizen, thuiswerkvergoeding, gratificaties en reservering spaarverlof, ramen we op basis van vaste bedragen per fte. De opleidingskosten zijn begroot op 1% van de loonsom. Voor de uitvoering van hun taken hebben teams ondersteunende middelen nodig zoals abonnementen, licenties, materialen,

dienstkleding, verzekeringen en aanverwante zaken. Deze zijn opgenomen in deze begroting.

Hieronder volgt een overzicht van de totale personeelskosten van Albrandswaard in 2025.

Kosten eigen organisatie Albrandswaard	€ 14.490.300
--	--------------

Kosten De Bedrijfsvoeringspartner	€ 5.517.200
-----------------------------------	-------------

Totaal	€ 20.007.500
---------------	---------------------

Arbeidsmarkt

Er is ook in 2025 sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Sommige vacatures zijn moeilijk te vervullen wat gevolgen kan hebben voor onze ambities en plannen. Daar waar noodzakelijk huren we externe medewerkers in. Dit heeft vaak een kostenverhogend effect. Naast het geld is de beperkte beschikbare capaciteit een factor die moet worden meegenomen in de prioritering van projecten en investering.

Huisvesting

Na de ontvlechting is gebleken dat het aantal werkplekken en vergaderruimtes in het gemeentehuis ontoereikend is. De komende periode zoeken we naar mogelijkheden om het aantal werkplekken uit te breiden.

De buitendienst was tot en met juli 2024 centraal gehuisvest op de gemeentewerf in Barendrecht, waar al het gezamenlijke materiaal en materieel zich bevond. Per augustus 2024 is de gemeentewerf gevestigd aan de Binnenbaan in Rhoon, deze locatie wordt tijdelijk gehuurd totdat de NV BAR-Afvalbeheer verhuisd is naar een locatie elders. Na het vertrek van de NV BAR-Afvalbeheer verhuisd de gemeentewerf naar de Nijverheidsweg.

Rechtmatigheid

Vanaf 2023 zijn gemeentes verplicht in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen. Hiermee legt het college verantwoording af over de naleving van de geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. De kaderstelling op het gebied van rechtmatigheid is geregeld in onze financiële verordening en het normenkader.

In deze paragraaf wordt bij de jaarstukken, op basis van de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV, aanvullende informatie gegeven over:

- De individueel geconstateerde afwijkingen uit de rechtmatigheidsverantwoording, mits

deze de rapportagegrens overschrijden;

- Welke acties wij ondernemen om afwijkingen uit de rechtmatigheidsverantwoording in de toekomst te voorkomen, en
- Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van het beleid ten aanzien van Misbruik en Oneigenlijk gebruik, de bepalingen in de Gids Proportionaliteit en de wet Fido en bijbehorende regelingen (bijvoorbeeld toelichting opnemen over fraude/integriteitszaken door eigen medewerkers).

Paragraaf 6 - Verbonden partijen

Algemeen

De gemeente Albrandswaard heeft de kadernota verbonden partijen vastgesteld voor de periode 2016 – 2020. Het doel van deze nota is een methodiek te ontwikkelen waarmee de bestaande verbonden partijen kunnen worden beoordeeld en aangestuurd. De nota sluit aan bij de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen die per 1 januari 2015 van kracht is en tot doel heeft de democratische legitimatie te versterken. Als de uitvoering van een publieke taak aan een verbonden partij is overgedragen, is het onvermijdelijk dat (volledige) directe invloed/sturing door de gemeente niet langer aan de orde is. Dit omdat de verbonden partij een eigen bestuur heeft waarin meerdere gemeenten zijn vertegenwoordigd.

Om de invloed van de gemeente op verbonden partijen te optimaliseren is in de nota een methodiek opgenomen die deze optimalisatie van invloed moet bewerkstelligen. De invloed van het gemeentebestuur op een verbonden partij is het grootst als deze zich richt op de voorkant van de processen van de verbonden partij. De methodiek die kan worden ingezet om de invloed passend te laten zijn bij de situatie bestaat uit: het proces van positiebepaling; een governance-scan, het bepalen van een passend aansturingsscenario en het daarbij passende instrumentarium.

De BedrijfsvoeringsPartner

Gemeenschappelijke regeling De BedrijfsvoeringsPartner (DBP)		Vestigingsplaats Barendrecht		Gemeenschap- pelijke regeling	
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk				
Stemverhouding	33,33%				
Openbaar belang	Doel van de regeling is het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en doelmatige uitvoering door het openbaar lichaam van de door de deelnemende gemeenten opgedragen taken. - In samenwerking ten behoeve van de drie gemeenten het werkgeverschap en de inkoopfunctie uit te voeren. - Het doel van de samenwerking is om door het samenvoegen van grote delen van de ambtelijke organisaties de burgers van de drie gemeenten kwalitatief hoogstaande dienstverlening te bieden. - Er wordt invulling gegeven op de zeven inhoudelijke verbindende thema's van de drie gemeenten. Deze thema's zijn: duurzaamheid, veiligheid, economie, maatschappij, voorzieningen, ruimte en mobiliteit.				
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur is het hoogste bestuursorgaan van de DBP-organisatie en bestaat uit de drie colleges van de 3 DBP-gemeenten (Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk). Dit bestuur vergadert vier keer per jaar. Het dagelijks bestuur bestaat uit zes leden (van het algemeen bestuur), twee van elke deelnemende gemeente, te weten één wethouder en de burgemeester, de voorzitter meegerekend.				
Actuele ontwikkelingen	In 2025 verschuift de focus langzamerhand naar de verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering voor de drie gemeenten. En tegelijkertijd zal 2025 ook nog steeds in het teken staan van de basis op orde brengen. Een aantal ontvlechtingactiviteiten loopt ook nog in 2025 door.				
Financiële positie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente			
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	500	500	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	4.741	4.478	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025		0	Bijdrage gemeente 2025		7.424
Risico's	Uitvoering/implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, informatie beveiliging, ver(der)gaande digitalisering van de werkprocessen en dienstverlening. Voldoende en gekwalificeerd personeel om de opdrachten en (wettelijke) taken en opgaven uit te voeren.				
Sturingsscenario	Chauffeur				

bedragen x €
1.000

BNG

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)		Vestigingsplaats Den Haag		Naamloze vennootschap	
Deelnemende partijen	354 gemeenten				
Stemverhouding	0.006%				
Openbaar belang	BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Ze verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De klanten zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG vanwege dit maatschappelijk belang en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene vergadering van aandeelhouders via de wethouder Financiën.				
Actuele ontwikkelingen	BNG Bank heeft de eigen strategie vastgelegd in 'ons kompas naar impact'. Het hoofddoel van deze strategie blijft dat de bank zich als belangrijkste kredietverstrekker in het publieke domein zal blijven inzetten voor het socialer en duurzamer maken van Nederland.				
Financiële positie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente			
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal		11
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2025		0
Risico's	Nihil, door de solide financiële positie kan BNG de marktledersrol als financier van de publieke sector goed vervullen. Vooraanstaande ratingbureaus waarderen BNG Bank op het hoogste ratingniveau.				
Sturingsscenario	Achterbank				

bedragen x €
1.000

Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond

Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond (CJG)		Vestigingsplaats Rotterdam		Stichting	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.				
Stemverhouding	3,6%				
Openbaar belang	CJG Rijnmond treedt op als uitvoerder van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg. Het CJG is de plek waar ouders en verzorgers, kinderen, jongeren en professionals terecht kunnen voor ondersteuning en advies over opgroeien, opvoeden en gezondheid.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Raad voor Publiek Belang.				
Actuele ontwikkelingen	Stabiel				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	2.884	3.168	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	6.902	8.154	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025			Bijdrage gemeente 2025		1.032
Risico's	Onzekerheid over de kostenstijgingen door inflatie, macro-economische ontwikkelingen, overheidsmaatregelen en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt die hun impact hebben op de continuïteit van zorg en financiën.				
Sturingsscenario	n.t.b.				

bedragen x €
1.000

DCMR

Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond (DCMR)		Vestigingsplaats Schiedam		Gemeenschap- pelijke regeling	
Deelnemende partijen	15 Rijnmondgemeenten en de provincie Zuid-Holland.				
Stemverhouding	1,8%				
Openbaar belang	Advisering en ondersteuning van gemeentelijke milieutaken. De DCMR heeft een algemene adviestaak met betrekking tot milieu, adviseert ten aanzien van vergunningverlening en handhaving in het kader van de wettelijke taken als gevolg van de Wet Milieubeheer en ondersteunt de gemeenten t.a.v. de uitvoering van Besluit Bodemkwaliteit.				
Bestuurlijk belang	1 lid dagelijks bestuur en daarmee 1 lid algemeen bestuur.				
Actuele ontwikkelingen	De per 1 januari 2024 in werking getreden Omgevingswet vraagt de aandacht. Samen met alle participanten brengt DCMR de nieuwe werkwijze in praktijk, o.a. door steeds meer inzicht te krijgen in de (milieu)kwaliteit van het gebied op basis van toegankelijke data. De ingezette ontwikkeling naar een datagedreven DCMR wordt in 2025 doorgezet. Het toezicht wordt weer gebiedsgericht georganiseerd, met behulp van steeds meer innovatie rond meldkamer en toezichtinstrumenten.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	3.841	3.466	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	12.414	21.259	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025			Bijdrage gemeente 2025		499
Risico's	Controle over en sturing op het financieel resultaat. De komst van de Omgevingswet zorgt voor wat onzekerheid in deze. Daarnaast het werven van nieuwe mensen in de huidige moeilijke markt en het behouden van de kennis.				
Sturingsscenario	Chauffeur				

bedragen x €
1.000

Essendael Beheer B.V.

Essendael Beheer BV		Besloten vennootschap	
Deelnemende partijen	Gemeente Albrandswaard en Bouwfonds Property Development BV (BPD BV).		
Stemverhouding	50%		
Openbaar belang	Essendael Beheer BV fungeert als beherend vennoot in GEM Essendael CV.		
Bestuurlijk belang	Wethouder RO, Economie, Milieu & Duurzaamheid en wethouder Buitenruimte & Wonen zijn lid van de raad van commissarissen.		
Actuele ontwikkelingen	Goed, stabiel voor de afsluiting van de locatie.		
Financiële postitie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2025	31 december 2025	
Eigen vermogen	291	365	Aandelen kapitaal 9
Vreemd vermogen	10	30	Leningen/garantstellingen 0
Resultaat 2025		74	Bijdrage gemeente 2025 0
Risico's	Nihil, vrijwel alle kosten en opbrengsten zijn reeds gemaakt.		
Sturingsscenario	Nog vast te stellen.		

bedragen x € 1.000

Evides

BV Gemeenschappelijk Bezit Evides (water)		Vestigingsplaats Rotterdam		Besloten vennootschap	
Deelnemende partijen	Gemeenten (21 stuks in Zuid Holland zuid) en Provincies				
Stemverhouding	0,28%				
Openbaar belang	Zorg dragen voor de watervoorziening binnen het voorzieningsgebied. De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van deze instelling voor nutsvoorzieningen, omdat deze nut heeft voor de inwoners van de gemeente, en dus niet uit een oogpunt van geldbelegging.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene vergadering van Aandeelhouders via wethouder Financiën.				
Actuele ontwikkelingen	Voor drinkwater is sprake van een gebonden klantenmarkt met monopolie. Daarnaast is voor industriewater sprake van een concurrerende markt.				
Financiële postitie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente			
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal		902
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2025		0
Risico's	GBE BV is houder van 50% aandelen in Evides NV. Onze gemeente heeft een belang van 1,1% in GBE. De hoogte van de solvabiliteit en de hoogte van het eigen vermogen is ruimschoots voldoende (ten opzichte van de gemeentelijke boekwaarde) om het financieel risico af te dekken.				
Sturingsscenario	Achterbank				

bedragen x €
1.000

GEM Essendael C.V.

GEM Essendael CV		Commanditaire vennootschap	
Deelnemende partijen	Gemeente Albrandswaard, Essendael Beheer BV en BPD BV.		
Stemverhouding	33%		
Openbaar belang	De CV is een samenwerking tussen de gemeente, BPD BV en Essendael Beheer BV. Deze BV is beherend vennoot. De gemeente en BPD BV zijn de commanditaire vennoten. De CV heeft onder andere als doel locatie-ontwikkeling.		
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de CV berust bij Essendael Beheer BV.		
Actuele ontwikkelingen	-		
Financiële positie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2025	31 december 2025	
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal 0
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen 0
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2025 0
Risico's	De jaarlijkse winst komt voor 48% ten gunste van de gemeente. Een deel van de te verwachte resultaten is opgenomen in het meerjarenperspectief. Een latere en/of lagere winstuitkering heeft mogelijk gevolgen voor het sluitend meerjaren perspectief van de begroting.		
Sturingsscenario	Nog vast te stellen.		

bedragen x €
1.000

GGD

Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD Rotterdam-Rijnmond)		Vestigingsplaats Rotterdam	Gemeenschap- pelijke regeling
Deelnemende partijen	15 gemeenten regio Rijnmond.		
Stemverhouding	7,69%		
Openbaar belang	Gezamenlijke uitvoering wettelijke verplichtingen van gemeenten in het kader van de wet Publiek Gezondheid. De doelstelling: een evenwichtig productenaanbod zoveel mogelijk gericht op lokale problematiek. In zijn algemeenheid het verbeteren van de volksgezondheid van de bevolking.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft bestuurlijke inbreng als lid van het algemeen bestuur (AB).		
Actuele ontwikkelingen	Ten opzichte van de voorgaande vierjarenbegroting is door het bestuur bij aanvang van de begrotingscyclus 2024-2027 gekozen voor een versteviging van het basistakenpakket. Als gevolg van de toenemende infectiedruk, aangepaste wet- en regelgeving en bijkomende werklast, was de huidige begroting niet meer toereikend om alle wettelijke basistaken die bij de GGD belegd zijn per 2024 en verder uit te voeren.		
Financiële positie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2025	31 december 2025	
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal 0
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen 0
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2025 288
Risico's	Niet de deelnemende gemeenten zijn risicodragend voor de GGD-RR maar de gemeente Rotterdam. De GGD-RR is onderdeel van de gemeentelijke organisatie van Rotterdam en legt verantwoording af aan het college van de gemeente Rotterdam. Er zijn op dit punt geen veranderingen te verwachten.		
Sturingsscenario	Bijrijder		

bedragen x €
1.000

Jeugdhulp Rijnmond

Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond		Vestigingsplaats Rotterdam		Gemeenschap- pelijke regeling	
Deelnemende partijen	Gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Schiedam, Vlaardingen, Westvoorne en Rotterdam.				
Stemverhouding	6,25%				
Openbaar belang	Doel: Het beschikbaar houden van specialistische zorg en van 7/24 crisisopvang. Het realiseren van schaalvoordelen. Het delen van kennis en expertise. De GR heeft tot taak de gemeenschappelijke inkoop van jeugdhulp zodanig vorm te geven dat lokale ambities kunnen worden gerealiseerd. De visie en doelen van de GR zijn daarmee een optelsom van de beleidsvoornemens van de deelnemende gemeenten.				
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft bestuurlijke inbreng als lid van het algemeen bestuur (AB).				
Actuele ontwikkelingen	Afgelopen jaren een sterke stijging in kosten.				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2025		4.881
Risico's	De deelnemende gemeenten zijn risicodragend maar het zorggebruik wordt per gemeente afgewikkeld. Er wordt gewerkt aan optimalisatie van de backoffice om zo sturingsinformatie over zorggebruik en wachttijden te verbeteren. Focus dient komende tijd te liggen op de stijgende zorgkosten en de instroom van extra jongeren met een zorgvraag.				
Sturingsscenario	Bijrijder				

bedragen x €
1.000

Natuur en recreatiegebied IJsselmonde

Gemeenschappelijke regeling voor het natuur- en recreatiegebied IJsselmonde (NRIJ)		Vestigingsplaats Schiedam		Gemeenschap- pelijke regeling	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Ridderkerk, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Rotterdam en provincie Zuid-Holland.				
Stemverhouding	14%				
Openbaar belang	Ontwikkeling en in stand houden van intergemeentelijke buitenstedelijke recreatie en bescherming van natuur en landschap op IJsselmonde. Beheer, ontwikkeling en onderhoud van recreatieve groengebieden op IJsselmonde.				
Bestuurlijk belang	2 algemeen bestuursleden waarvan 1 in het dagelijks bestuur.				
Actuele ontwikkelingen	Bezuinigingen vormgegeven i.v.m. de verwachte afname van het budget.				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	4.992	5.235	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	1.651	1.375	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025		200	Bijdrage gemeente 2025		233
Risico's	Structurele tekorten middellange termijn, waardoor er nagedacht dient te worden over mogelijke bezuinigingen die invloed kunnen hebben op de bescherming van het gebied.				
Sturingsscenario	n.t.b.				

bedragen x €
1.000

NV BAR Afvalbeheer

NV BAR Afvalbeheer		Vestingsplaats Rhooen		Naamloze vennootschap	
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk				
Stemverhouding	33,33%				
Openbaar belang	Inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen.				
Bestuurlijk belang	Collegelid als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.				
Actuele ontwikkelingen	De verwerkingsprijzen van afval en de opbrengsten van grondstoffen fluctueren.				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal		100
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2025		2.309
Risico's	Risico's zijn beperkt. Het eigendom van het afval en dus risico op extra verwerkingskosten ligt bij de gemeente. De NV kent vooral bedrijfsvoeringaangelegenheden.				
Sturingsscenario	Bijrijder				

bedragen x €
1.000

Stedin

Stedin Groep				Naamloze vennootschap	
Deelnemende partijen	53 Nederlandse gemeenten				
Stemverhouding	0,42%				
Openbaar belang	Stedin Groep (Netwerkbedrijf) draagt zorg voor de gas- en elektriciteitsnetten binnen haar voorzieningsgebied. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal omdat deze maatschappelijk nut heeft. Daarnaast zorgt ze voor financiële opbrengsten (dividend). Door de splitsing van Eneco en Stedin per 31 januari 2017 is geen discussie ontstaan over een verkoop van Stedin. Uiteraard mag je als gemeente je aandelen te koop aanbieden, maar uitsluitend aan publieke partijen en niet aan private partijen.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging/stemrecht in de Algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder Financiën.				
Actuele ontwikkelingen	Om de versnelling van de energietransitie mogelijk te maken, de economische groei te faciliteren en de kwaliteit van het huidige netwerk te borgen, zal tot en met 2030 fors geïnvesteerd worden in de netten.				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal		607
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2025		0
Risico's	Stedin heeft een laag risicoprofiel als gevolg van een gereguleerde markt. Er is echter sprake van sterk gereguleerde nettarieven waarin de gemaakte kosten niet direct of gedurende een langere periode aan de klant mogen worden doorgerekend.				
Sturingsscenario	Achterbank				

bedragen x €
1.000

Stichting Distripark

Stichting Distripark				Stichting	
Deelnemende partijen	Gemeente Albrandswaard, Port of Rotterdam NV.				
Stemverhouding	50%				
Openbaar belang	Ontwikkeling en exploitatie van het Distripark Eemhaven.				
Bestuurlijk belang	In onderling overleg huisvesten van bedrijven passend bij de bestuurlijke afspraken vanuit de bestuursovereenkomst.				
Actuele ontwikkelingen	Stabiel				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2025		0
Risico's	-				
Sturingsscenario	Achterbank				

bedragen x € 1.000

SVHW

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)		Vestigingsplaats Klaaswaal		Gemeenschap- pelijke regeling	
Deelnemende partijen	20 gemeenten, waterschap Hollandse Delta en Regionale Afvalstoffen Dienst Hoeksche Waard.				
Stemverhouding	3,3%				
Openbaar belang	Het SVHW houdt zich bezig met de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en de waardebeoordeling, in het kader van de wet WOZ.				
Bestuurlijk belang	Bevoegdheden van het College m.b.t. heffing en invordering belastingen, WOZ is overgedragen aan de VP. Het algemeen bestuur is het hoogste bestuursorgaan van het SVHW. De gemeente is vertegenwoordigd in de ambtelijke commissie: 1 lid (accounthouder VP) en het algemeen bestuur: 1 lid (portefeuillehouder Financiën).				
Actuele ontwikkelingen	Er wordt een daling verwacht van de aantallen bezwaren door no-cure-no-pay bureaus.				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	829	829	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	1.357	6.808	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025		6.705	Bijdrage gemeente 2025		326
Risico's	Uittreding van deelnemers en nieuwe ontwikkeling op gebied van de wetgeving kunnen leiden tot stijging van de deelnemersbijdrage voor de overgebleven deelnemers. Andersom heeft toetreding van nieuwe deelnemers invloed op de kosten die door meerdere deelnemers gedragen kunnen worden.				
Sturingsscenario	Bijrijder				

bedragen x €
1.000

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR)		Vestingsplaats Rotterdam	Gemeenschap- pelijke regeling	
Deelnemende partijen	15 gemeenten uit het Rijnmond gebied.			
Stemverhouding	7,7%			
Openbaar belang	(Brand)veiligheid, vervoer van zieken en ongevalsloffers, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing met inbegrip van de multidisciplinaire samenwerking en de gemeenschappelijke meldkamer. De vorming van veiligheidsregio's heeft als doelstelling de versterking van de bestuurlijke aansturing van de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal en nationaal niveau, alsmede de versterking van de geneeskundige hulpverlening en het regionale beheer van de brandweer.			
Bestuurlijk belang	Burgemeester is lid van dagelijks bestuur en algemeen bestuur (+ 1 plaatsvervangend lid). Bij het nemen van besluiten door het algemeen bestuur brengen de leden voor de gemeente die zij vertegenwoordigen ieder één stem uit, met uitzondering van de leden die een gemeente vertegenwoordigen met een inwonersaantal van boven 50.000. Zij brengen voor elk volgende 50.000-tal, of gedeelte daarvan, één stem meer uit toe een maximum van elf stemmen per gemeente.			
Actuele ontwikkelingen	Verschuiving van de klassieke branden, hulpverleningen en ander onheil, naar 'nieuwe crises'. Nieuwe crises vragen om een andere aanpak. Een aanpak vanuit meerdere disciplines, die met spoed samen aan de slag moeten.			
Financiële postitie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2025	31 december 2025		
Eigen vermogen	9.664	7.254	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	99.081	95.775	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2025		628	Bijdrage gemeente 2025	1.797
Risico's	De personele capaciteit van de brandweervrijwilligers staat onder druk. Vooral het werven van voldoende vrijwilligers, die overdag beschikbaar zijn, wordt steeds moeilijker. Zeker in kleinere dorpskernen is het lastig om de paraatheid 24 uur per dag, 7 dagen in de week, te garanderen. De VRR heeft als prioriteit om de dekking op niveau te krijgen en te houden en werkt aan andere vormen en manieren van brandweezorg. Daarnaast wordt jaarlijks onderhandeld met zorgverzekeraars over het budget inzake spreiding en beschikbaarheid van de ambulancezorg. De onderhandelingen gaan o.a. over de te leveren prestaties en vooral het aantal te leveren diensten. Daaraan gerelateerd zijn afspraken over het aantal ambulancevoertuigen en postlocaties. Het risico bestaat, dat de VRR de gemaakte afspraken met de zorgverzekeraars over het te leveren aantal diensten niet kan nakomen. Een oorzaak kan bijvoorbeeld zijn de schaarste aan personeel, door ziekteverzuim of vertrek van medewerkers. Niet geleverde diensten worden in mindering gebracht op het afgesproken budget. De komende jaren blijft dit risico zich voordoen. Tot slot krijgt de VRR steeds meer te maken met extreme premiestijging van verzekeringen. Daarnaast bestaat de kans, dat een aantal risico's niet meer verzekeraar blijven. Deze ontwikkeling geldt voor alle veiligheidsregio's.			
Sturingsscenario	Bijrijder			

bedragen x €
1.000

MRDH

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)		Vestigingsplaats Den Haag		Gemeenschap-pelijke regeling	
Deelnemende partijen	23 gemeenten				
Stemverhouding	4,35%				
Openbaar belang	Samenwerking in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) op het gebied van verkeer en vervoer en het verbeteren van het economisch vestigingsklimaat. De MRDH moet leiden tot het verbeteren van het economisch vestigingsklimaat en van de bereikbaarheid van de regio.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door de burgemeester.				
Actuele ontwikkelingen	Geen opmerkingen.				
Financiële postitie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2025	31 december 2025			
Eigen vermogen	40.517	40.517	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	1.610.160	1.610.160	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2025		nb	Bijdrage gemeente 2025		81
Risico's	Een te kleine risicobuffer binnen een bepaald project, kan leiden tot vertraging of een lagere bijdrage voor andere projecten. Het aantal reizigers in het OV is afgenomen, wat voor de vervoersondernemingen heeft geleid tot minder opbrengsten. De gevolgen kunnen van invloed zijn op de MRDH, omdat zij railvoertuigen en -infrastructuur en bussen financiert. De MRDH heeft voor deze financieringen echter een aantal reserves gevormd. Hiermee vangen zij het risico (gedeeltelijk) op.				
Sturingsscenario	Bijrijder				

bedragen x €
1.000

Paragraaf 7 - Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf wordt beschreven op welke wijze gemeente Albrandswaard het grondbeleid toepast om de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren, zoals bijvoorbeeld woningbouw, bedrijvigheid, recreatie en natuur. Daarnaast wordt enerzijds ingegaan op de actuele prognose van de resultaten en de geraamde winstneming van de gemeentelijke grondexploitaties en anderzijds op de reserve Ontwikkelingsprojecten in relatie tot de risico's die behoren bij de uitvoering van het grondbeleid.

Grondbeleid

In de nota Grondbeleid 2018 - 2022 is het beleidskader voor de toepassing van het grondbeleid voor de ruimtelijke ontwikkelingen vastgelegd. Deze nota is in februari 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. Er is nog geen nieuwe nota Grondbeleid opgesteld. Dit zal in de loop van 2025 opgepakt worden. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met het kostenverhaal onder de nieuwe omgevingswet.

Als uitgangspunt geldt dat de gemeente de markt(partijen) ruimte biedt om ontwikkelingen zelf op te pakken. Dit noemen wij passief facilitair grondbeleid. Ontwikkelingen die bijdragen aan een gemeentelijke ambitie hebben bestuurlijke prioriteit. Deze initiatieven omarmen en ondersteunen wij door het voeren van een actief facilitair grondbeleid voor deze projecten. Om vanuit de verschillende faciliterende rollen te kunnen sturen heeft de gemeente Albrandswaard een nota Kostenverhaal vastgesteld. Deze nota vormt beleidsmatig het kader waarmee zowel de gemeentelijke proceskosten kunnen worden verhaald, als een fondsbijdrage gevraagd kan worden. Vanuit de desbetreffende fondsen zijn middelen beschikbaar om onrendabele investeringen/extra voorzieningen binnen de ruimtelijke projecten te dekken.

Gewenste ontwikkelingen die ook met actieve steun van de gemeente niet van de grond komen, kunnen (alsnog) worden gerealiseerd door de gemeente. In dat geval kan de gemeente zelf de grond aankopen en ontwikkelen. Hierbij wordt dan een actief grondbeleid gevoerd en een grondexploitatie vastgesteld door de raad. Dit geldt ook voor projecten waarbij grond die, veelal om historische reden in eigendom is van de gemeente, tot ontwikkeling wordt gebracht.

Actuele prognose

Te verwachten resultaten

Voor de grondexploitaties Spui, Polder Albrandswaard, Binnenland en De Omloop wordt gezamenlijk een positief resultaat verwacht van in totaal € 3.562.000,- (eindwaarde). De verliesgevende projecten worden gedekt uit de voorziening negatieve grondexploitaties. Deze bedraagt voor Spui, Polder Albrandswaard en Binnenland samen € 6.013.000.

De drie verliesgevende projecten zijn allen iets verbeterd ten opzichte van vorig jaar.

Winstneming

Voor gemeentelijke grondexploitaties met een positief geprognosticeerd eindresultaat worden er tussentijds winstnemingen gedaan. Hiervoor wordt de methode Percentage of Completion (POC) toegepast, waarbij de gerealiseerde kosten en opbrengsten worden afgezet tegen het totaal van de kosten en opbrengsten van het betreffende project. Op basis hiervan wordt bij het opmaken van de jaarrekening de hoogte van de tussentijdse winstneming vastgesteld. Momenteel zijn er drie verliesgevende grondexploitaties en één winstgevende binnen de gemeente Albrandswaard. In De Omloop zijn nog geheel geen inkomsten geboekt, derhalve is er geen sprake van winstneming in 2024.

Nieuwe grondexploitaties

In 2021 zijn de voorbereidingskredieten door de raad vastgesteld voor de planvorming van Poortugaal-West / Schutskooiwijk, woningbouwlocatie De Omloop en een nieuw sportpark (Omloopseweg-zuid). Naar verwachting zal voor de Schutskooiwijk in 2024 een grondexploitatie aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Reserve en risico's

Voor het grondbedrijf is een afzonderlijke reserve gevormd, namelijk de Reserve Ontwikkelingsprojecten. De positieve resultaten worden, zowel tussentijds als bij afsluiten van een grondexploitatie, toegevoegd aan deze reserve, die (administratief) is opgedeeld in twee delen:

- Afdekking risico's van de gemeentelijke grondexploitaties;
- Vrije reserve.

Volgens de spelregels moet het vrije deel van de reserve Ontwikkelingsprojecten minimaal 5% van het totaal aan voorzieningen en risico's van de grondexploitaties bedragen. Indien de vrije reserve minder bedraagt wordt een aanvullende storting gedaan vanuit de Algemene reserve. Bij een stand van de vrije reserve groter dan 15% van het totaal aan voorzieningen en risico's wordt het meerdere 'afgeroomd' en toegevoegd aan de algemene reserve.

In het proces van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft het risicomanagement een vaste plaats gekregen. Iedere herziening of nieuwe grondexploitatie bevat een (actualisatie van de) risicoanalyse, waarbij volgens een vast format per risico de mogelijke financiële consequenties worden aangegeven. Hierbij wordt ook aangegeven of er

in het weerstandsvermogen een reservering moet worden gemaakt en/of er beheersmaatregelen kunnen worden getroffen.

Het financiële effect van alle risico's bij elkaar vormen de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Deze risicoanalyses én het bepalen van de weerstandscapaciteit worden geactualiseerd bij het opstellen van het (tussentijds) MPO (Meerjaren Perspectief Ontwikkelprojecten). Het openen van de grondexploitatie Schutskooiwijk heeft naar verwachting geen gevolgen voor de benodigde omvang van de vrije reserve.

Paragraaf 8 - Wet Open Overheid

Inleiding Wet Open Overheid

De Wet Open Overheid (Woo), ingangsdatum 1 mei 2022, legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo.

Deze paragraaf geeft hier invulling aan.

De Wet Open Overheid kent, samengevat, een viertal belangrijke aspecten:

1. de verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen;
2. verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking;
3. verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking, en
4. het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo contactfunctionaris & Passieve openbaarmaking

Woo-contactfunctionaris

De Woo-contactfunctionaris is bedoeld als laagdrempelige contactpersoon voor het verstrekken van informatie. De rol is nog relatief nieuw en de concrete invulling van de rol zal ook in 2025 geëvalueerd worden; vergelijkbaar met de herijking die in 2024 plaats heeft gevonden.

Passieve openbaarmaking

We verwachten hier in 2025 geen structurele veranderingen of investeringen.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om 11 (voor gemeenten) benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting zal niet voor alle 11 categorieën tegelijk gelden. In juni 2024 is bekend gemaakt per wanneer de eerste informatiecategorieën actief gepubliceerd moeten gaan worden: dit zal per 1 november 2024 zijn. Wij publiceren de voor gemeenten relevante categorieën die per 1 november 2024 verplicht worden al geruime tijd.

Met deze bekendmaking verwachten we dat gedurende 2025 ook voor een tweede groep actief te publiceren informatiecategorieën de wettelijke verplichting in zal gaan. Welke informatiecategorieën dit zullen zijn is nog niet bekend. Wij publiceren nu al actief de nodige informatiecategorieën waaronder organisatie & bereikbaarheidsgegevens, woo-verzoeken en convenanten. We verwachten dan ook in 2025 eenvoudig te kunnen voldoen respectievelijk al te voldoen aan de eerstvolgende categorieën en zullen ook in 2025 weer aanvullende informatiecategorieën actief gaan publiceren.

Als in 2025 nieuwe volgende categorieën verplicht worden gesteld, biedt dit ook een goede mogelijkheid om onze inwoners actief te informeren over de wet open overheid en over de door ons actief gepubliceerde informatie.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen 8 jaar - vanaf mei 2022 - op orde wordt gebracht. Dit is een meerjarig traject waarin wij met jaarplannen voor de uitvoering werken. De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) heeft een zevental punten benoemd die van belang zijn voor het op orde brengen van de digitale informatiehuishouding. Wij gebruiken deze punten als leidraad voor de prioritering in 2025 en verder:

1. Iedere gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een e-depotvoorziening.
In overleg met stadsarchief Rotterdam stellen we een plan van aanpak op voor 2025 en verder. Op dit moment is, gezien wettelijke bewaar- en vernietigtermijnen, nog niet duidelijk of daadwerkelijk aansluiten bij een eDepot in 2025 al zinvol of zelfs mogelijk is.

2. Binnen iedere applicatie is de selectielijst geïmplementeerd.
Dit betreft het tijdig vernietigen van informatie. Deze archiving by design activiteiten zullen 2025 doorlopen.

3. Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op emailarchivering.
Voor e-mail archivering is in de Verenigde Staten een methodiek "Capstone" ontwikkeld. De VNG heeft eerder – zonder tijdlijn – aangegeven hiervoor een (tweede) proef op te zetten. Mogelijk in 2025. Indien capaciteit en tijd dit toelaten zullen we aan deze proef meedoen.

4. Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten.
We streven naar implementatie van beheer op tekstberichten in 2025.

5. Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal ingericht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staat, hoe het beheer is geregeld).

Wij hebben een informatiebeheerplan. Dit is een levend document en een doorlopende inspanning.

6. Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling.

Wij hebben een kwaliteitssysteem voor informatiebeheer en zullen dit blijven uitbreiden. Dit is een doorlopende inspanning.

7. Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatieobject metagegevens gekoppeld.

Wij hebben het metagegevensschema vastgelegd en vastgesteld en zullen dit blijven doorontwikkelen om te voldoen aan dan geldende standaarden en ontwikkelingen. In 2025 wordt dit verder uitgerold.

4. FINANCIËLE BEGROTING

Financiële samenvatting

Aan het opstellen van een nieuwe financiële programmabegroting gaan een aantal stappen vooraf. Eén belangrijke stap is de bepaling van de beleidsmatige en rekenkundige kaders. Dat is gebeurd bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2025. Vervolgens hebben wij in de zomermaanden op basis van deze kaders de begroting opgesteld.

Voor de herkenbaarheid van het proces presenteren wij het verloop van de wijzigingen en bouwen vervolgens voort op het gepresenteerde begrotingssaldo zoals vermeldt in de Voorjaarsnota. In hoofdstuk 1 van deze begroting kunt u de toelichtingen van de diverse aanpassingen in de begroting 2025 vinden.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Saldo primitieve begroting	12.200	-1.981.900	-1.118.900	-987.900
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2023	106.800	17.800	17.800	17.800
Structurele gevolgen 1e tussenrapportage 2024	-1.448.000	-1.539.700	-863.500	716.500
Stand na 1e tussenrapportage 2024	-1.329.000	-3.503.800	-1.964.600	-253.600
Nog te verwerken financierings- en afschrijvingslasten	-268.000	-879.000	-2.168.000	-2.496.000
Dekking uit stelpost nieuw beleid	968.800	1.278.800	1.893.800	1.893.800
Meicirculaire 2024	-557.100	268.500	159.400	202.700
Uitgangspunt Voorjaarsnota 2025	-1.185.300	-2.835.500	-2.079.400	-653.100
Voorjaarsnota 2025				
B. Rekenkundige en algemene kaders	-1.241.200	-2.099.300	-3.147.300	-4.110.100
C. Actuele en autonome ontwikkelingen	-350.000	-50.000	-20.000	-20.000
D. Bedrijfsvoering	-558.700	-619.200	-619.200	-619.200
E. Investerings	25.400	27.000	24.500	27.000
F. Gevolgen gemeentelijk belastingbeleid	-	-	-	200.000
Totaal na Voorjaarsnota 2025	-3.309.800	-5.577.000	-5.841.400	-5.175.400
Aanpassingen in begroting 2025				
Indexering materiële zaken	-86.000	-	-	-
Diverse besparingen 2025 en verder	1.554.300	1.619.300	1.619.700	1.694.700
Aansluiting bij subsidieplafond	72.100	-40.700	-40.700	-40.700
Vrijval van opgenomen SWO-budget vanuit 2024	6.775.600	6.559.200	6.559.200	6.559.200
Vrijval van eigen personeelsbegroting vanuit 2024	7.714.800	7.542.800	7.542.800	7.542.800
Opgenomen nieuwe personeelsbegroting 2025	-14.490.300	-14.490.300	-14.490.300	-14.490.300
Toename baten uit heffingen afval en riolering	278.300	252.000	251.800	251.400
Toename OZB-baten	28.500	99.000	97.300	231.400
Stelpost voor doorbelasting uren investeringen	132.200	130.400	130.400	126.800
Vrijval reserve afvalstoffenheffing en correctie op afschrijvingen	135.800	76.700	879.000	989.500
Aansluiting bij bijdrage aan De Bedrijfsvoeringspartner incl. BTW	88.400	87.700	88.500	88.500
Mutaties kapitaallasten	-134.400	-450.100	-1.214.000	-1.228.000
Reservemutaties flexwoningen en huurbaten pand Irenestraat	95.000	364.100	364.100	364.100
Overige mutaties	15.000	25.800	59.800	23.900
Saldo begroting na wijzigingen	-1.130.500	-3.801.100	-3.993.800	-3.062.100

+/+ is voordelig

-/- is nadelig

Incidentele baten en lasten

Inleiding

De begroting van gemeenten moet structureel sluitend zijn. Dat wil zeggen dat de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. In onderstaand overzicht een opsomming van de incidentele baten en lasten die gecorrigeerd worden op het begrotingsresultaat.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN									
Nr.	Omschrijving	Begroting 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Incidentele mutaties exploitatie									
Programma O&O, veiligheid en bestuur									
1	Friciekosten BAR-ontvlechting en opbouw organisatie	800.000		1.200.000		1.200.000		1.200.000	
	Totaal programma O&O, veiligheid en bestuur	800.000	0	1.200.000	0	1.200.000	0	1.200.000	0
Programma RO, wonen en economie									
2	Mutaties grondexploitaties	305.000	0	3.979.000	3.068.000	1.797.000	5.929.000	2.741.000	6.048.000
3	Omgevingsvisie	50.000	0	30.000	0	0	0	0	0
4	Flexwoningen	150.000	0	419.100	0	419.100	0	419.100	0
	Totaal programma RO, wonen en economie	505.000	0	4.428.100	3.068.000	2.216.100	5.929.000	3.160.100	6.048.000
Programma Buitenruimte									
5	Vergroening buitenruimte	50.000							
	Totaal programma Buitenruimte	50.000	0	0	0	0	0	0	0
Programma Financiën									
6	Incidentele korting algemene uitkering	709.000	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal programma Financiën	709.000	0	0	0	0	0	0	0
Totaal incidentele mutaties exploitatie		2.064.000	0	5.628.100	3.068.000	3.416.100	5.929.000	4.360.100	6.048.000
Incidentele mutaties reserves									
Programma O&O, veiligheid en bestuur									
7	Groot onderhoud gebouwen	25.000		25.000		25.000		25.000	
8	Wethouderspensionen		55.200		55.200		55.200		55.200
	Totaal programma O&O, veiligheid en bestuur	25.000	55.200	25.000	55.200	25.000	55.200	25.000	55.200
Programma RO, wonen en economie									
9	Groot onderhoud gebouwen	25.000		25.000		25.000		25.000	
10	Grondexploitaties		305.000		911.000		4.132.000		3.307.000
11	Migratie & Wonen		150.000		419.100		419.100		419.100
	Totaal programma RO, wonen en economie	25.000	455.000	25.000	1.330.100	4.157.000	419.100	3.332.000	419.100
Programma Buitenruimte									
12	Duurzaamheid		85.000		88.000		88.000		88.000
13	Groot onderhoud gebouwen	21.500		21.500		21.500		21.500	
14	Baggeren		55.900		55.900		55.900		55.900
15	Afvalstoffenheffing		59.100						
	Totaal programma Buitenruimte	21.500	200.000	21.500	143.900	21.500	143.900	21.500	143.900

Programma Financiën								
16 Groot onderhoud gebouwen	10.800		10.800		10.800		10.800	
Totaal programma Financiën	10.800	0	10.800	0	10.800	0	10.800	0
Programma Sociaal domein								
17 Groot onderhoud gebouwen	34.000		34.000		34.000		34.000	
18 Sociaal deelfonds	10.000		10.000		10.000		10.000	
19 Innovatie- en preventiesubsidie		35.000		35.000		35.000		35.000
Totaal programma Sociaal domein	44.000	35.000	44.000	35.000	44.000	35.000	44.000	35.000
Totaal incidentele mutaties in reserves	126.300	745.200	126.300	1.564.200	4.258.300	653.200	3.433.300	653.200
Totaal incidentele lasten en baten	2.190.300	745.200	5.754.400	4.632.200	7.674.400	6.582.200	7.793.400	6.701.200
Saldo incidentele lasten en baten	1.445.100	-	1.122.200	-	1.092.200	-	1.092.200	-

Toelichtingen

Hieronder volgen de toelichtingen op de hierboven gepresenteerde incidentele mutaties in de begroting 2025-2028.

1. Betreft budget voor te verwachten frictiekosten als gevolg van de BAR-ontvlechting.
2. Verwerking van de grondexploitaties. Per saldo loopt deze mutatie met mutatie #10 op € 0.
3. Betreft budget voor de uitvoering van de Omgevingsvisie.
4. Betreft pachtuitgaven voor de grond en afschrijvingen op de kredieten m.b.t. de flewoningen. Per saldo loopt deze mutatie met mutatie #11 op € 0.
5. Betreft budget voor het 'vergroenen' (groen in plaats van asfalt) van de buitenruimte.
6. Betreft deel van de korting in de Algemene uitkering, die als incidenteel bestempeld mag worden.
7. Storting in de reserve Onderhoud gebouwen.
8. Onttrekking uit reserve Wethouderspensionen, als dekking voor uit te betalen pensioenen van voormalige wethouders.
9. Storting in de reserve Onderhoud gebouwen.
10. Onttrekking uit reserve voor de grondexploitaties. Per saldo loopt deze mutatie met mutatie #2 op € 0.
11. Onttrekking uit reserve voor dekking pacht- en afschrijvingslasten m.b.t. de flexwoningen. Per saldo loopt deze mutatie met mutatie #4 op € 0.
12. De uitgaven die gemaakt worden voor de duurzaamheidstransitie worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Duurzaamheid.
13. Storting in de reserve Onderhoud gebouwen.
14. De uitgaven die gemaakt worden voor het baggeren worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Baggeren.
15. Onttrekking uit reserve Afvalstoffenheffing, zodat deze reserve opgeheven kan worden.
16. Storting in de reserve Onderhoud gebouwen.

17. Storting in de reserve Onderhoud gebouwen.
 18. Storting in de reserve Sociaal deelfonds.
 19. De uitgaven die gemaakt worden voor de aanpak van eenzaamheid, het helpen van multi-probleem huishoudens en het ontwikkelen van initiatieven in de openbare ruimte, worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Innovatie- en preventiesubsidie.

Structureel begrotingssaldo

Presentatie van het structurele begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Saldo baten en lasten	-1.756	-4.749	-4.754	-3.822
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	626	948	760	760
Begrotingssaldo	-1.131	-3.801	-3.994	-3.062
Saldo incidentele baten en lasten	-1.445	-1.122	-1.092	-1.092
Gecorrigeerd saldo	315	-2.679	-2.902	-1.970

+/+ is positief

-/- is negatief

Beoogde structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves

Naast de incidentele stortingen en onttrekkingen zijn er ook structurele mutaties in de exploitatie die ten laste of ten gunste van de reserves gebracht worden. Voorbeelden hiervan zijn de bekleemde reserves welke in de begroting zijn opgenomen ter dekking van de structurele lasten van investeringen, de afschrijvingslasten. Een totaaloverzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves is hieronder opgenomen.

Reserves	2025	2026	2027	2028
<u>Beoogde structurele onttrekkingen aan reserve</u>				
AW Mutatie reserve rentelast	197.200	118.500	11.300	0
AW Mutatie reserve ruimen begraafplaats Poortugaal	7.500	7.500	7.500	7.500
AW Mutatie reserve ruimen begraafplaats Rhooon	11.800	11.800	11.800	11.800
AW Mutatie reserve nieuwbouw sportzaal Portland	36.100	36.100	36.100	36.100
AW Mutatie reserve nieuwbouw buitendienst	42.400	42.400	42.400	42.400
AW Mutatie reserve nieuwbouw school Don Bosco	9.200	9.200	9.200	9.200
AW Mutatie reserve nieuwbouw school Valckesteijn	7.500	7.500	7.500	7.500
Totale structurele onttrekkingen aan reserves	311.700	233.000	125.800	114.500

In het dienstjaar 2020 is een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Eneco gestort in een reserve Rentelast. Besloten is om met deze opbrengst geen leningen vervroegd af te lossen, maar jaarlijks een bedrag vrij te laten vallen ter dekking van de rentelast.

Gezien de vrij unieke situatie heeft de commissie BBV op 22 oktober 2020 besloten deze bate te zien als een structurele bate.

Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	6.648.761	4.376.200	7.401.400	8.063.600	8.091.200	8.051.400
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	3.945.975	6.359.700	6.125.000	6.124.300	8.772.500	8.888.800
3 Buitenruimte	18.180.312	18.089.900	17.224.900	16.986.500	17.051.900	17.152.800
4 Financiën	9.409	20.000	67.800	1.954.800	3.086.300	3.950.800
5 Educatie	3.475.203	3.158.500	3.234.800	3.177.700	3.171.600	3.224.000
6 Sport	2.123.236	1.930.800	1.827.500	1.837.500	2.575.300	2.484.700
7 Sociaal Domein	26.631.224	27.722.710	26.400.400	26.079.300	26.101.000	26.100.300
9 Overige Baten en Lasten						
9.1-Algemene dekkingsmiddelen	597.354	286.800	522.800	1.008.500	1.439.000	1.712.200
9.2-Overhead	9.037.706	10.852.200	11.028.500	11.020.400	11.018.600	11.018.500
9.3-Vennootschapbelasting	407.324	7.800	7.100	6.900	6.900	6.900
9.4-Onvoorzien	0	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	10.042.384	11.221.800	11.633.400	12.110.800	12.539.500	12.812.600
Totaal Lasten	71.056.505	72.879.610	73.915.200	76.334.500	81.389.300	82.665.400
Baten						
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	969.178	1.543.100	800.500	800.500	800.500	800.500
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	5.577.896	3.224.600	4.056.900	3.649.600	6.510.300	6.628.900
3 Buitenruimte	9.635.774	9.712.800	9.771.400	9.560.000	9.531.700	9.592.100
4 Financiën	33.693	0	600.000	675.000	950.000	1.025.000
5 Educatie	452.469	142.800	453.400	453.400	453.400	453.400
6 Sport	781.173	426.000	439.100	439.100	439.100	439.100
7 Sociaal Domein	10.618.458	8.651.910	4.816.300	4.816.300	4.816.300	4.816.300
9 Overige Baten en Lasten						
9.1-Algemene dekkingsmiddelen	48.091.117	49.840.300	50.827.400	50.801.300	52.743.800	54.704.800
9.2-Overhead	71.400	134.600	394.100	390.500	390.500	383.300
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	48.162.517	49.974.900	51.221.500	51.191.800	53.134.300	55.088.100
Totaal Baten	76.231.158	73.676.110	72.159.100	71.585.700	76.635.600	78.843.400
Saldo van baten en lasten	-5.174.654	-796.500	1.756.100	4.748.800	4.753.700	3.822.000
Onttrekkingen	3.127.119	3.500.700	751.900	1.074.000	886.200	886.200
Stortingen	5.327.431	126.300	126.300	126.300	126.300	126.300
Mutaties reserves	2.200.312	-3.374.400	-625.600	-947.700	-759.900	-759.900
Gerealiseerd resultaat	-2.974.341	-4.170.900	1.130.500	3.801.100	3.993.800	3.062.100

Uitgangspunten meerjarenraming

Voor de samenstelling van de begroting 2025 en meerjarenraming 2026 – 2028 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Begrotingsramingen

Voor de begrotingsramingen in de programma's zijn de gevolgen tot en met de 1e tussenrapportage 2024 meegenomen. De structurele mutaties uit de 2e tussenrapportage 2024 zijn niet meegenomen.

Personeel en SWO met Ridderkerk

Vanwege de BAR-ontvlechting per 1 januari 2024, heeft de gemeente Albrandswaard per deze datum weer een eigen personeelsbegroting. In 2025 is deze begroting geactualiseerd. Vorig jaar zijn vanwege de ontvlechting ongeveer 80 fte overgekomen vanuit de Bedrijfsvoeringspartner (DBP). De DBP is toen teruggebracht tot een bedrijfsvoeringsorganisatie, waarin alleen zaken als HRM, ICT, Facilitaire zaken en Juridische zaken zijn overgebleven. Om deze verandering te kunnen bekostigen, is de bijdrage aan DBP aanzienlijk verlaagd. Voor 2025 is de bijdrage weer herzien, waarin alle lopende ontwikkelingen zijn meegenomen, zoals bijvoorbeeld de cao-effecten.

Daarnaast hadden we per 1-1-2024 een samenwerkingsovereenkomst (SWO) met Ridderkerk, voor met name werkzaamheden met betrekking tot de Buitendienst en het Sociaal Domein. Hierbij ging het om (afgerond) 75 fte's. De medewerkers die onder deze overeenkomst vielen, stonden bij Ridderkerk op de loonlijst, waarbij de kosten uiteindelijk middels diverse afrekeningen bij Albrandswaard terecht kwamen. Gedurende 2024 is echter besloten om de SWO per 1-1-2025 op te heffen, omdat het administratief goed bijhouden en verwerken van alle stromen omtrent de SWO veel capaciteit vroeg van de ambtelijke organisatie. De betreffende medewerkers treden per 1-1-2025 in dienst bij Albrandswaard.

Voor zowel de eigen personeelsbegroting, als voor de samenwerkingsovereenkomst, is uitgegaan van de nieuwe cao Samenwerkende gemeentelijke organisaties (SGO), die loopt van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025. De financiële gevolgen van de cao zijn structureel verwerkt in de 1e tussenrapportage 2024. Voor de periode vanaf 1 april 2025 t/m 2028 hebben we een cumulatieve indexatie van 4,4% opgenomen, conform de 'Loonvoet sector overheid' uit de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds. Alleen 2025 is functioneel geraamd, de overige jaren staan (cumulatief) op een stelpost in programma 4 Financiën.

Indexering materiële uitgaven en subsidies

Voor de prijsontwikkeling is voor de jaren 2025 - 2028 rekening gehouden met een cumulatieve inflatiecorrectie van 2,2%, conform de 'Prijs overheidsconsumptie' uit de meicirculaire 2024. Alleen 2025 is functioneel geraamd, de overige jaren staan (cumulatief) op een stelpost in programma 4 Financiën.

Tariefsverhoging inkomsten

Voor de OZB is rekening gehouden met een stijging van 3%. Voor de OZB niet-woningen is bij de eerste begrotingswijziging 2024 ingestemd met een additionele verhoging van 2% voor de jaren 2024 tot en met 2027. Bij de afvalstoffenheffing en het rioolrecht is zoveel mogelijk uitgegaan van kostendekkendheid.

Rente investeringen

Voor de investeringen is gerekend met een omslagrente van 0,55%.

Algemene uitkering

De raming van de Algemene uitkering is in de programmabegroting 2025 - 2028 gebaseerd op de meicirculaire 2024. Tevens is de stelpost Jeugd voor 100% verwerkt in de begroting voor de jaren 2026 - 2028. Voor 2025 is deze stelpost vorig jaar al naar € 0 teruggebracht, omdat in de meicirculaire 2023 de extra gelden t/m 2025 zijn verwerkt.

Beleid

In het collegewerkprogramma 2022-2026, welke in december 2022 is vastgesteld, is het beleid voor de komende jaren vastgelegd. In deze begroting wordt dit beleid gecontinueerd, en waar nodig aangepast/aangescherpt. Daarnaast is in de eerste begrotingswijziging van 2024 een stelpost nieuw beleid aangenomen. Deze stelpost zit in de begroting verwerkt en dient als dekking voor de (voorgenomen) investeringen die in het collegewerkprogramma zitten, waaronder de investeringen in De Omloop, Antes, het Groenbeleidsplan, Integraal Huisvestingsplan (IHP) en het Mobiliteitsplan.

Meerjaren balans

Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen x € 1.000						
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	602	542	482	422	362	302
Materiële vaste activa	66.574	69.146	78.268	93.337	93.224	97.877
Financiële vaste activa	3.183	3.157	3.131	3.105	3.079	3.053
Totaal vaste activa	70.359	72.845	81.881	96.864	96.665	101.232
<u>Flottende activa</u>						
Voorraden	3.228	986	1.291	5.270	1.138	-2.169
Uitzettingen	15.516	9.081	9.081	9.081	9.081	9.081
Liquide middelen	276	0	0	0	0	0
Overlopende activa	7.141	7.141	7.141	7.141	7.141	7.141
Totaal flottende activa	26.161	17.208	17.513	21.492	17.360	14.053
Totaal activa	96.520	90.053	99.394	118.356	114.025	115.285
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Reserves	37.102	37.313	37.166	35.108	30.568	25.835
Resultaat boekjaar	2.691	479	-1.110	-3.780	-3.973	-3.042
Voorzieningen	8.267	7.790	7.444	7.174	6.872	6.535
Vaste schuld	39.683	35.517	31.885	55.640	55.914	61.204
Totaal vaste passiva	87.743	81.099	75.385	94.142	89.381	90.532
<u>Flottende passiva</u>						
Flottende schuld	3.029	3.206	18.261	18.466	18.896	19.005
Overlopende passiva	5.748	5.748	5.748	5.748	5.748	5.748
Totaal flottende passiva	8.777	8.954	24.009	24.214	24.644	24.753
Totaal passiva	96.520	90.053	99.394	118.356	114.025	115.285

EMU-saldo

Bedragen x € 1.000

EMU-saldo	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-2.001	-1.756	-4.748	-4.753	-3.822
2. (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	2.512	9.062	15.009	-173	4.593
3. (+) Mutatie voorzieningen	-477	-346	-270	-302	-337
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.242	305	3.979	-4.132	-3.307
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-2.748	-11.469	-24.006	-750	-5.445

5. BIJLAGEN

Bijlage 1 - Investerings

Nieuwe investeringen bijdrage activa van derden

Omschrijving	Programma	2025	2026	2027	2028
Flexwoningen bijdrage Woonkompas	Ruimtelijke ordening	2.787.100	0	0	0
Investerings bijdrage activa aan derden		2.787.100	0	0	0

Nieuwe investeringen met economisch nut

Omschrijving	Programma	2025	2026	2027	2028
Uitbreiding Don Bosco school, gebouw	Onderwijs	200.000	3.380.000	380.000	-
Uitbreiding Don Bosco school, terrein	Onderwijs	-	-	195.000	-
Sportpark de Omloop - grondaankoop	Sport	5.596.800	-	-	-
Sportpark de Omloop - parkeerterrein + watergangen	Sport	74.800	1.397.000	-	-
Sportpark de Omloop - kunstgras onderlaag+natuurgras	Sport	81.000	1.684.400	-	-
Sportpark de Omloop - kunstgras toplaag	Sport	116.300	3.587.800	-	-
Sportpark de Omloop - groen binnen sportpark	Sport	244.600	2.976.000	-	-
Sportpark de Omloop - kleedkamer en techn.ruimte	Sport	-	24.600	-	-
Investerings met een economisch nut		6.313.500	13.049.800	575.000	0

Nieuwe investeringen met maatschappelijk nut

Omschrijving	Programma	2025	2026	2027	2028
Reconstructies wegen	Buitenruimte	710.600	810.600	735.600	810.600
Rehabilitatie wegen Warnaar	Buitenruimte	75.000	-	-	-
Ontsluitingsweg woningbouw Anteslocatie	Buitenruimte	-	2.290.000	-	-
Openbare verlichting	Buitenruimte	250.000	110.000	175.000	175.000
Bruggen	Buitenruimte	61.900	68.600	68.600	68.600
Beschoeiingen	Buitenruimte	87.600	97.600	97.600	97.600
Speelvoorzieningen	Buitenruimte	207.400	207.400	207.400	207.400
Flexwoningen terreininrichting	Ruimtelijke ordening	1.250.000	-	-	-
Investerings met een maatschappelijk nut		2.642.500	3.584.200	1.284.200	1.359.200

Nieuwe investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

Omschrijving	Programma	2025	2026	2027	2028
Vervangen batterijen	Buitenruimte	-	-	-	-
Vervangen putten	Buitenruimte	25.600	-	-	-
Ondergrondse containers	Buitenruimte	45.800	27.800	-	-
Investerings met economisch nut, waarvoor voor de lasten een heffing kan worden geheven		71.400	27.800	-	-

Bijlage 2 - Reserves en voorzieningen

Reserves

Naam Reserve	Saldo per 1-1-2024	Saldo per 1-1-2025	Saldo per 1-1-2026	Saldo per 1-1-2027	Saldo per 1-1-2028	Saldo per 1-1-2029
Algemene reserves						
Algemene Reserve	15.055.705	13.394.436	13.394.436	13.394.436	13.394.436	13.394.436
Totaal algemene reserves	15.055.705	13.394.436	13.394.436	13.394.436	13.394.436	13.394.436
Reserves Grondbedrijf						
Reserve Ontwikkelingsprojecten vrije reserve	918.861	859.961	859.961	672.161	672.161	672.161
Strategisch verbinden	321.368	321.368	321.368	321.368	321.368	321.368
Vitaal Albrandswaard	84.315	84.315	84.315	84.315	84.315	84.315
Ondernemend Albrandswaard	89.980	89.980	89.980	89.980	89.980	89.980
Totaal reserves grondbedrijf	1.414.524	1.355.624	1.355.624	1.167.824	1.167.824	1.167.824
Overige bestemmingsreserves						
Reserve Baggeren	336.186	280.286	224.386	168.486	112.586	56.686
Reserve Grootonderhoud gebouwen	1.072.517	1.188.817	1.305.117	1.421.417	1.537.717	1.654.017
Bestemmingsreserve Wethouderspensionoenen	424.566	369.366	314.166	258.966	203.766	148.566
Bestemmingsreserve Sociaal deelfonds	2.000.000	2.010.000	2.020.000	2.030.000	2.040.000	2.050.000
Reserve Betaalbare en bereikbare woningen	3.976.952	3.976.952	3.976.952	3.976.952	3.976.952	3.976.952
Reserve Duurzaamheid	2.450.503	2.475.503	2.390.503	2.302.503	2.214.503	2.126.503
Reserve Rentelasten	602.000	327.000	129.800	11.300	0	0
Reserve Negatieve prognose De Omloop	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000
Reserve Innovatie & preventie	634.500	492.400	457.400	422.400	387.400	352.400
Reserve Rekenkamer	10.600	10.600	10.600	10.600	10.600	10.600
Reserve Hoogspanningsleiding Portugaal	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Reserve Migratie en Wonen	1.195.764	3.902.064	3.752.064	3.332.964	2.913.864	2.494.764
Bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	59.100	59.100	0	0	0	0
Totaal overige bestemmingsreserves	17.962.688	20.292.088	19.780.988	19.135.588	18.597.388	18.070.488
Overige bestemmingsreserves kapitaallasten						
Reserve nieuwbouw school Don Bosco	193.366	184.166	174.966	165.766	156.566	147.366
Reserve nieuwbouw Sportzaal Portland	1.098.364	1.062.264	1.026.164	990.064	953.964	917.864
Reserve nieuwbouw buitendienst	890.131	847.731	805.331	762.931	720.531	678.131
Reserve nieuwbouw school Valckesteyn	157.636	150.136	142.636	135.136	127.636	120.136
Reserve ruiming begraafplaats Poortugaal	59.783	52.283	44.783	37.283	29.783	22.283
Reserve ruiming begraafplaats Rhoon	269.950	258.150	246.350	234.550	222.750	210.950
Totaal overige bestemmingsreserves kapitaallasten	2.669.229	2.554.729	2.440.229	2.325.729	2.211.229	2.096.729
Totaal Reserves	37.102.146	37.596.877	36.971.277	36.023.577	35.370.877	34.729.477

Voorzieningen

Naam Voorziening	Saldo per 1-1-2024	Saldo per 1-1-2025	Saldo per 1-1-2026	Saldo per 1-1-2027	Saldo per 1-1-2028	Saldo per 1-1-2029
Voorzieningen dubieuze debiteuren						
Dubieuze debiteuren	61.271	61.271	61.271	61.271	61.271	61.271
Totaal Vz dubieuze debiteuren	61.271	61.271	61.271	61.271	61.271	61.271
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's						
Wethouderspensionen	1.454.635	1.554.635	1.654.635	1.754.635	1.854.635	1.954.635
Wachtgeld vm wethouders	98.361	98.361	98.361	98.361	98.361	98.361
Afwikkeling centrumontwikkeling Poortugaal	19.275	19.275	19.275	19.275	19.275	19.275
R.V.U.	45.822	45.822	45.822	45.822	45.822	45.822
Verlofsparen	0	0	37.400	74.800	112.200	149.600
Totaal Vz verplichtingen, verliezen en risico's	1.618.093	1.718.093	1.855.493	1.992.893	2.130.293	2.267.693
Vz middelen 3den met bestedingsverplichting						
Riolering	5.807.779	5.306.179	4.802.779	4.375.279	3.915.879	3.421.579
Afvalstoffenheffing	453.447	359.047	359.047	359.047	359.047	359.047
Totaal Vz middelen 3den met bestedingsverplichting	6.261.226	5.665.226	5.161.826	4.734.326	4.274.926	3.780.626
Voorzieningen verliesgevende grondexploitaties						
Plan Spui	3.068.410	3.068.410	3.068.410	0	0	0
Polder Albrandswaard	432.937	0	0	0	0	0
Binnenland	2.511.897	0	0	0	0	0
Totaal Vz verliesgevende grondexploitaties	6.013.244	3.068.410	3.068.410	0	0	0
Voorzieningen onderhoud egalisatie						
Onderhoud Sporthal Portland	388.120	407.520	426.920	446.320	465.720	485.120
Totaal Vz onderhoud egalisatie	388.120	407.520	426.920	446.320	465.720	485.120
Totaal Voorzieningen	14.341.955	10.920.521	10.573.921	7.234.810	6.932.210	6.594.710

Bijlage 3 - Subsidieplafond 2025

Subsidieplafond

Begroting 2025

Omschrijving	Bedrag
Brede school impulsregeling	150.600
OAB	291.000
OAB - zorgcoördinator	18.000
Bibliotheek	223.000
Informatiepunt digitale overheid	27.000
Sportbeleid	35.000
Culturele vorming	31.400
Vluchtelingen	49.000
Peuterwerk algemeen	130.000
Jeugdwerk	380.000
Ouderenwerk	322.000
Maatschappelijk Werk	62.500
Welzijnswerk/preventieve zorg SWA	507.000
Lokale zorgtajecten	35.000
Lokaal Preventief Jeugd	155.600
Welzijn in sociale Wijkteams	96.000
Cliëntondersteuning rondom teams	38.000
Volksgezondheid	24.900
Jeugdgezondheidszorg	1.032.000
Wijkleefbaarheid	12.200
Totaal	3.620.200

Bijlage 4 - Overzicht van de begroting op taakvelden

Overzicht op taakvelden

Overzicht begroting op taakvelden	Begroting 2025				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.1:Bestuur	3.060.300	70.600	0	0	2.989.700
0.10:Mutaties reserves	0	0	751.900	126.300	-625.600
0.2:Burgerzaken	1.043.500	652.500	0	0	391.000
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	468.300	47.500	0	0	420.800
0.4:Overhead	10.974.100	261.900	0	0	10.712.200
0.5:Treasury	231.000	344.600	0	0	-113.600
0.61:OZB woningen	16.200	5.006.000	0	0	-4.989.800
0.62:OZB niet-woningen	4.000	3.274.100	0	0	-3.270.100
0.64:Belastingen overig	326.000	0	0	0	326.000
0.7:Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	42.334.900	0	0	-42.334.900
0.8:Overige baten en lasten	149.900	600.000	0	0	-450.100
1.1:Crisisbeheersing en brandweer	1.921.900	62.200	0	0	1.859.700
1.2:Openbare orde en veiligheid	1.404.900	15.200	0	0	1.389.700
2.1:Verkeer en vervoer	4.884.100	88.900	0	0	4.795.200
2.2:Parkeren	0	0	0	0	0
2.3:Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4:Economische havens en waterwegen	688.700	0	0	0	688.700
2.5:Openbaar vervoer	107.000	49.000	0	0	58.000
3.1:Economische ontwikkeling	160.300	29.000	0	0	131.300
3.2:Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0
3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	42.500	41.100	0	0	1.400
3.4:Economische promotie	42.500	0	0	0	42.500
4.1:Openbaar basisonderwijs	29.100	0	0	0	29.100
4.2:Onderwijshuisvesting	683.300	0	0	0	683.300
4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.694.100	435.000	0	0	1.259.100
5.1:Sportbeleid en activering	118.700	0	0	0	118.700
5.2:Sportaccommodaties	1.708.800	439.100	0	0	1.269.700
5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	41.900	0	0	0	41.900
5.4:Musea	0	0	0	0	0
5.5:Cultureel erfgoed	14.800	0	0	0	14.800
5.6:Media	402.900	28.800	0	0	374.100
5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.871.100	11.100	0	0	2.860.000
6.1:Samenkracht en burgerparticipatie	2.402.100	55.900	0	0	2.346.200
6.21:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	32.400	0	0	0	32.400
6.22:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	155.600	0	0	0	155.600

Overzicht begroting op	Begroting 2025				
6.23:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.349.500	14.100	0	0	2.335.400
6.3:Inkomensregelingen	6.789.900	4.445.000	0	0	2.344.900
6.4:WSW en beschut werk	84.900	0	0	0	84.900
6.5:Arbeidsparticipatie	779.000	0	0	0	779.000
6.60:Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.084.300	40.600	0	0	2.043.700
6.711:Huishoudelijke hulp (WMO)	2.013.400	99.800	0	0	1.913.600
6.712:Begeleiding (WMO)	768.500	0	0	0	768.500
6.713:Dagbesteding (WMO)	374.200	0	0	0	374.200
6.714:Overige maatwerkarrangementen (WMO)	29.100	0	0	0	29.100
6.751:Jeugdhulp ambulans lokaal	1.301.200	0	0	0	1.301.200
6.752:Jeugdhulp ambulans regionaal	2.222.800	0	0	0	2.222.800
6.753:Jeugdhulp ambulans landelijk	139.900	0	0	0	139.900
6.761:Jeugdhulp met verblijf lokaal	324.000	0	0	0	324.000
6.762:Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.723.700	0	0	0	1.723.700
6.763:Jeugdhulp met verblijf landelijk	139.900	0	0	0	139.900
6.791:PGB WMO	301.900	0	0	0	301.900
6.792:PGB Jeugd	423.400	0	0	0	423.400
6.811:Beschermd Wonen (WMO)	43.600	0	0	0	43.600
6.812:Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	74.300	0	0	0	74.300
6.821:Jeugdbescherming	354.600	0	0	0	354.600
6.822:Jeugdreclassering	352.000	0	0	0	352.000
6.92:Coördinatie en beleid Jeugd	94.000	0	0	0	94.000
7.1:Volksgezondheid	1.568.200	205.800	0	0	1.362.400
7.2:Riolering	3.070.000	3.943.400	0	0	-873.400
7.3:Afval	3.580.300	4.836.800	0	0	-1.256.500
7.4:Milieubeheer	1.199.700	435.300	0	0	764.400
7.5:Begraafplaatsen en crematoria	369.900	214.400	0	0	155.500
8.1:Ruimte en leefomgeving	1.647.000	123.700	0	0	1.523.300
8.2:Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.523.100	3.475.700	0	0	47.400
8.3:Wonen en bouwen	508.900	477.100	0	0	31.800
Gerealiseerd resultaat	73.915.200	72.159.100	751.900	126.300	1.130.500

Bijlage 5 - Vertrekpunt begroting 2025 - 2028

Financieel perspectief begroting 2025

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Meerjarig perspectief van de Begroting 2024	12.200	-1.981.900	-1.118.900	-987.900
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2023	106.800	17.800	17.800	17.800
Gevolgen septembercirculaire en decembercirculaire 2023	559.000	317.800	995.000	2.575.000
Structurele effecten 1e tussenrapportage 2024	-2.007.000	-1.857.500	-1.858.500	-1.858.500
Stand na 1e tussenrapportage 2024	-1.329.000	-3.503.800	-1.964.600	-253.600
Nog te verwerken financierings- en afschrijvingslasten	-268.000	-879.000	-2.168.000	-2.496.000
Dekking uit stelpost nieuw beleid	968.800	1.278.800	1.893.800	1.893.800
Gevolgen meicirculaire 2024	-557.100	268.500	159.400	202.700
Uitgangspunt Voorjaarsnota 2025	-1.185.300	-2.835.500	-2.079.400	-653.100
B. Rekenkundige en algemene kaders	-1.241.200	-2.099.300	-3.147.300	-4.110.100
C. Actuele en autonome ontwikkelingen	-350.000	-50.000	-20.000	-20.000
D. Bedrijfsvoering	-558.700	-619.200	-619.200	-619.200
E. Investeringen	25.400	27.000	24.500	27.000
F. Gevolgen gemeentelijk belastingbeleid	0	0	0	200.000
Bijgesteld perspectief Voorjaarsnota 2025	-2.124.500	-2.741.500	-3.762.000	-4.522.300
Saldo meerjarenperspectief	-3.309.800	-5.577.000	-5.841.400	-5.175.400

+/+ is positief

-/- is negatief

Bijlage 6 - Afkortingenlijst

Afkortingenlijst

BAR	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk
BBS	Basisschool
BIE	Bouwgronden In Exploitatie
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeertechniek
CV	Commanditaire Vennootschap
DBP	De BedrijfsvoeringsPartner
ECL	Economische classificatie (kostensoort)
EMU	Economische en Monetaire Unie
FCL	Functionele classificatie (kostenplaats)
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRJR	Gemeenschappelijk Regeling Jeugdhulp Rijnmond
GreX	Grondexploitatie
LED	Light Emitting Diode
MI	Marktinitiatief
MPO	Meerjaren Perspectief Ontwikkelprojecten
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
NCW	Netto Contante Waarde
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NV	Naamloze Vennootschap
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OG	Opgenomen geld
OZB	Onroerend Zaak Belasting
PGB	Persoonsgebonden Budget
RO	Ruimtelijke Ordening
SiSa	Single information, Single audit
SVHW	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling
TURAP	Tussenrapportage
VPB	Vennootschapsbelasting
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning